

K.C.L
ရွှေစည်းခုံတော်
တော်မူချက်ကျောက်စာ

လိက်တုဒ်မန်ယိုသီခွင်

(မန် - ဗွာ)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ

(မွန် - မြန်မာ)

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ

[လှပန်ပြည် မေယိုတက္ကသိုလ်၌ ရှိစဉ် ပြုစုသည်]

လိက်တူအိမ်မန်ယှိုသီခွင်

(မနီ - ဗွာ)

၆၉၀

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ

(မွန် - မြန်မာ)

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ

[ဂျပန်ပြည် မေယိုတက္ကသိုလ်၌ ရှိစဉ် ပြုစုသည်]

၁

ဒို့တာဝန်အရေးသုံးပါး

ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရေး ----- ဒို့အရေး
တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှု မပြိုကွဲရေး -- ဒို့အရေး
အချုပ်အခြာအာဏာတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ----- ဒို့အရေး

OUR THREE MAIN NATIONAL CAUSES

NON-DISINTEGRATION OF THE UNION OUR CAUSE !
NON-DISINTEGRATION OF NATIONAL SOLIDARITY OUR CAUSE !
CONSOLIDATION OF NATIONAL SOVEREIGNTY OUR CAUSE !

သင့်ကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲပါစေနှင့်
တိုင်းရင်းသားအချင်းချင်း
လေးစားပါ၊ ချစ်ခင်ပါ၊ တန်းတူရည်တူဆက်ဆံပါ
လွတ်လပ်ရေးကိုကာကွယ်ပါ

နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေ ပေါ်ပေါက်ရေးသည်
ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး၏
ပဓာနကျသော တာဝန်ဖြစ်သည်
Emergence of the state constitution is
the prime task of all Union nationals

- * တပ်မတော်ဖြိုခွဲသူ ဒို့ရန်သူ
Anyone who tries to break up the Tatmadaw is our enemy.
- * တပ်မတော်ဖြိုခွဲမည့်အကြံ ဒို့လက်မခံ
We reject any scheme to break up the Tatmadaw.
- * ဘယ်သူ့ခွဲခွဲ ဒို့မကွဲ အမြဲစည်းလုံးမည်
No matter who tries to divide us, we will always remain united.

မွေးစာပေ၏ စေတနာ

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်း

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (မွန်-မြန်မာ)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (က) မျက်နှာ ၁

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ခ) မျက်နှာ ၈

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဂ) မျက်နှာ ၁၃

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဃ) မျက်နှာ ၁၈

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (င) မျက်နှာ ၂၁

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (စ) မျက်နှာ ၂၄

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဆ) မျက်နှာ ၂၇

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဇ) မျက်နှာ ၃၁

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (က) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၃၅

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ခ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၃၈

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဂ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၄၁

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဃ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၄၄

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (င) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၄၆

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (စ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၄၈

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဆ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၅၀

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (ဇ) မျက်နှာ ဘာသာပြန် ၅၂

မွန်အဘိဓာန် ၅၄

စာအုပ်စာတမ်း စာနယ်ဇင်း

ကြိုတင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခွင့် အမှတ်

[၈၀၇/၂၀၀၀(၁၀)]

စာအုပ်စာတမ်း မျက်နှာပုံ

ကြိုတင်ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေခွင့်ပြု အမှတ်

[၇၃၀/၂၀၀၀(၁၀)]

မျက်နှာပုံ ပန်းချီ

မောင်မောင်သိုက်

မျက်နှာပုံ အရောင်ခွဲ

Sunn Scangraphics

ပုံနှိပ်ခြင်း

ပထမအကြိမ်

(၁၀၀၀)

ထုတ်ဝေခြင်း

ဒီဇင်ဘာလ၊ ၂၀၀၀ ပြည့်နှစ်

ကွန်ပျူတာတစ်

ကောင်းမွန်

တန်ဖိုး

အရင်းတန်ဖိုး - ၂၅၀/-

စာအုပ်ချုပ်

ကိုသန်းဌေး

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်ရွှေအိမ်၊ တိုင်းလင်းစာပေ၊

၈/၆၅၊ အုပ်စု (၃)၊

စော်ဘွားကြီးကုန်း၊ အင်းစိန်၊ ရန်ကုန်။

မျက်နှာပုံ နှင့် အတွင်းပုံနှိပ်

ဒေါ်ခင်ခင်ဝင်း၊ ကလျာ offset (မြို့-၀၂၆၇၀)

၁၅၂၊ ကျွန်းရွှေမြိုင်လမ်း၊ သုဝဏ္ဏ၊ ရန်ကုန်။

မွေးတပေ၏ စေတနာ

ပုဂံခေတ်မှာ ရေးထိုးသော ကျောက်စာများသည် ပုဂံခေတ်၏ ကြေးမုံများဖြစ်သည်။ ကျောက်စာများကို ဖတ်ရှုရသောအခါ ထိုကျောက်စာရေးထိုးသောခေတ်၏ လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ ကိုးကွယ်မှုဆိုင်ရာ အယူအဆ အတွေးအခေါ်၊ တရားစီရင်ဆုံးဖြတ်မှု၊ အမွေ ခွဲဝေမှု၊ ကျွန်များ ကိစ္စအပါအဝင် လူ့အဖွဲ့အစည်းအကြောင်းကို ကျောက်စာများတွင် တွေ့ရှိရ၍ ကျောက်စာသည် ထိုခေတ်၏ ကြေးမုံဟု ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည်။

သမိုင်းသုတေသီတို့သည် သမိုင်းအဖြစ်အပျက်များကို အဓိကထား၍ အထောက်အထား ခိုင်လုံမှုကို ရယူကြသည်။

သို့သော် ကျောက်စာရေးထိုးခြင်း မရှိသေးသော အချိန်အခါကပင် ပုဂံတွင် ယဉ်ကျေးမှုလေ့ထုံးစံ၊ ဘာသာအယူဝါဒတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းအပ်သော လူ့အဖွဲ့အစည်းသည် ရှိနေနှင့်သည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက်ကို ကြည့်လျှင် ပုဂံပြည်ကြီးနှင့်တကွ မြန်မာနိုင်ငံကို တည်ထောင်စည်းရုံးခဲ့သော မင်းဖြစ်သော်လည်း အနော်ရထာမင်းစော ရေးထိုးသော ကျောက်စာကို မတွေ့ရပေ။

သို့သော် အုပ်ချုပ်သူ ဘုရင်နှင့် အုပ်ချုပ်ခံ လူတန်းစားများပါဝင်သော လူ့အဖွဲ့အစည်း၏ ဘာသာရေး၊ စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေးတို့သည် စောစီးစွာကရှိခဲ့ကြသည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက် ရေးထိုးသော ကျောက်စာများမရှိခဲ့သော်လည်း အနော်ရထာမင်းကြီးကိုယ်တိုင် ပြုလုပ်ခဲ့သော အုတ်ခွက်စာများစွာကို တွေ့ရှိရသည်။ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် အုတ်ခွက်များတွင် ရေးထိုးရာ၌ မွန်ဘာသာ၊ ပါဠိဘာသာနှင့် သက္ကတဘာသာ သုံးမျိုးတို့ကို ရေးထိုးခဲ့သည်။

ပါဠိနှင့် မွန်စာကို မွန်အက္ခရာနှင့် ရေး၍ သက္ကတဘာသာကို နာဂရီအက္ခရာနှင့် ရေးသည်။ သက္ကတ၊ ပါဠိရော၍လည်း ရေးသည်။ နာဂရီအက္ခရာသည် ရခိုင်ပြည်နယ်မှ လာ၍ မွန်အက္ခရာမှာ သုဝဏ္ဏမှလာသည်။ အနော်ရထာမင်းကြီးသည် မွန်အက္ခရာကို ပိုမိုသုံးစွဲသလို ကျန်စစ်သားမင်းကြီးလက်ထက်တွင် ရေးထိုးသော ကျောက်စာများအားလုံးသည် မွန်ဘာသာနှင့်ပင် ဖြစ်သည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးနှင့် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးတို့သည် မွန်အက္ခရာကိုသုံး၍ မွန်ဘာသာနှင့် အုတ်ခွက်များ ကျောက်စာများကို ရေးထိုးသည်ကိုထောက်သော် ပုဂံခေတ်ဦးမတိုင်မီကပင် မွန်ယဉ်ကျေးမှု ပုဂံသို့ရောက်လာ၍ ပုဂံသားတို့ မွန်ဘာသာကို အလေးထားကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

မြန်မာ့သမိုင်းပါမောက္ခ ဒေါက်တာသန်းထွန်းက.....

“နောက်မှ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်းသို့ ရောက်လာသော မြန်မာက ယဉ်ကျေးမှုအရာတွင် မွန်ကို ဆရာတင်ခဲ့ပါသည်။ ယဉ်ကျေးမှုအရာတွင် မွန်က မြန်မာထက် အနည်းဆုံး အနှစ်တစ်ထောင် စောနေသည်ကို သတိပြုကြစေလိုပါသည်။” [သူရဲကောင်းခေတ်ဟောင်း၊ မြန်မာရာဇဝင်စာမျက်နှာ ၉၄-၉၇ | ဟု ယဉ်ကျေးမှုကို စောစီးစွာ လက်ခံရယူခဲ့သော မွန်ယဉ်ကျေးမှုသည် မြန်မာတို့ယဉ်ကျေးမှုအပေါ် အရိပ်မိုးလာခဲ့သည်မှာ မဆန်းပါ။

အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက်ကတည်းက မွန်တို့ထံမှ ရယူခဲ့သော ဗုဒ္ဓဘာသာ၊ စာပေ၊ အနုပညာ၊ လက်မှုလုပ်ငန်း၊ ဂီတ၊ အဆိုတို့မှစ၍ ယဉ်ကျေးမှုတို့သည် အနော်ရထာမင်းကြီးလက်ထက်တွင် ပုဂံမြေမှာ အမြစ်တွယ်၍ နောက်တက်သော ကျန်စစ်သားမင်းကြီးလက်ထက်တွင် ဆက်လက်ဝေစည်သော ပင်စည်ကြီး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးသည် စစ်အင်အားသုံးကာ ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို တည်ထောင်သောမင်းဖြစ်သလို သူတည်ထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော နိုင်ငံတော်ကို တည်ငြိမ်ဖွံ့ဖြိုးအောင်၊ စည်းလုံးညီညွတ်အောင် လုပ်ဆောင်ရန်မှာ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ တာဝန်ဖြစ်သည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် သူနန်းတက်ချိန်မှစ၍ ပြည်ထောင်စုသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကို ဦးစားပေးကာ အစစအရာရာ မွန်ယဉ်ကျေးမှုကိုလက်ခံ၍ နန်းတော်တည်ထောင်သည်မှအစ မွန်ပညာရှင် ဗိသုကာတို့ထံမှ အကြံဉာဏ်ရယူကာ တည်ဆောက်ရုံမက နန်းတည်စာတမ်းကိုလည်း မွန်ဘာသာနှင့် ရေးထိုးခဲ့သည်။ “ရွှေစည်းခုံဘုရားကျောက်စာ” ကိုလည်း မွန်ဘာသာနှင့် ရေးထိုးခဲ့သည်။

ပုဂံပြည်တွင် အလုံကျောက်စာ၊ မြကန်ကျောက်စာတို့သာမက သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ မွန်မြို့ဟောင်း၊ သရေခေတ္တရာ ပျူမြို့ဟောင်းတို့မှာလည်း ကျန်စစ်သားမင်းကြီးရေးထိုးခဲ့သော မွန်ကျောက်စာများကို တွေ့ရသည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးရေးထိုးခဲ့သော ကျောက်စာများထဲတွင် ရွှေစည်းခုံဘုရားကျောက်စာသည် ထင်ရှားသောကျောက်စာအဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သည်။ ထိုကျောက်စာကို မွန်သာသာနှင့် ရေးထိုးခဲ့သည်ကို ယခုစာအုပ်၌ ဆရာကြီးဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှက မြန်မာဘာသာသို့ ပြန်ဆိုခဲ့သည်။

ရွှေစည်းခုံဘုရားကျောက်စာကို ပုဂံညောင်ဦး ရွှေစည်းခုံဘုရားအဝင် အရှေ့မုခ်ပေါက်ဝ ဝဲယာနှစ်ဘက်တွင် တစ်တိုင်စီ စိုက်ထူထားပါသည်။ ကျောက်စာတစ်တိုင်တွင် လေ့ယျက်နှာ၊ စုစုပေါင်းနှစ်တိုင်တွင် ရှစ်ယျက်နှာတိတိ မွန်ဘာသာနှင့် ရေးထိုးထားသော ကျောက်စာတိုင်ကြီး ဖြစ်သည်။

ထိုရေးထိုးထားသော မွန်ဘာသာကျောက်စာကို မြန်မာလိုပြန်ဆိုရေးသားထားသည့်အတိုင်း ဖတ်ရှုရသောအခါ အသီးအပွင့်များ ပြည့်စုံရုံမက ခက်လက်ဝေစည်၍ ပင်စည်ပါ တောင့်တင်းခိုင်မာသော စိမ်းညိုသောအရွက်တို့ဖြင့် ရှင်သန်နေသော သစ်ပင်ကြီးကို မြင်ရသလို စိတ်နှလုံး အေးမြချမ်းငြိမ်း၍ ကျေနပ်အားရ ဖြစ်မိပါသည်။

ထိုကျောက်စာတိုင်ကြီးက ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ စိတ်နေသဘောထား၊ တိုင်းပြည်အုပ်ချုပ်ပုံ၊ ထိုခေတ်ပုဂံသားတို့ ကိုးကွယ်သော ဗုဒ္ဓဘာသာအဆင့်အတန်းတို့ကို သိရရုံမက ရေးသားသော စာအဖွဲ့အနွဲ့ အသုံးအနှုံးတို့မှာ ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့ဖြင့် ယခုခေတ် မြန်မာစာလောကတိုင် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက် လွှမ်းမိုးသည်ကို တွေ့ရသည်။

ထိုကျောက်စာကို ရေးထိုးသော အကြောင်းအရာမှာ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ ဘဝဖြစ်စဉ်ပင် ဆိုရမည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် သာမန် မင်းမဟုတ်။ မြတ်စွာဘုရားဗျာဒိတ်ရသော မင်းဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးနောက် အနှစ်(၁၆၂၈/၁၆၃၀) ထောင့်ခြောက်ရာသုံးဆယ် လွန်သောအခါ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ ဖြိုကြဲဘူဝနာဒိတျဓမ္မရာဇမင်းကြီး

ဖြစ်ပေါ်တော်မူလိမ့်မည်။ ဗိဿနိုးအမည်ရှိသော အဘိညာဉ်ငါးပါးရ၍ တန်ခိုးအာနုဘော် ကြီးသော ရသေ့တစ်ပါးသည် “ငါ့သား ဂဝံပတိ၊ သိကြားမင်း ဗိသုကမ္မနတ်သား၊ ကတကမ္မ နဂါးမင်းတို့နှင့်အတူတကွ သရေခေတ္တရာမြို့ကြီးကို တည်ထောင်လိမ့်မည်။ ထိုမှ ရသေ့သည် လူ့ဘုံမှကွယ်လွန်၍ ဗြဟ္မပြည်သို့ တက်လိမ့်မည်။ ဗြဟ္မလောက၌ ကွယ်လွန်ပြန်သော် အရိမဒ္ဒနပူရပြည်၌ မင်းဖြစ်လိမ့်မည်။” ဂြိုဟ်တုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇမင်းဟူသောဘွဲ့ခံ၍ ငါ ဘုရားသာသနာကို အစွမ်းကုန် ချီးမြှောက်မည်။”

အစရှိသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရား က အရှင်အာနန္ဒာအား ဗျာဒိတ်ပေးမြှောက်ကြား သည်ကို အရှင်ဂဝံပတိမထေရ်က သိကြားမင်းအား ဘုရားဗျာဒိတ်ကို သွားရောက်မြှောက်ကြား ဟန်နှင့် ရေးထိုးထားခြင်း ဖြစ်သည်။

ကျောက်စာတိုင်(က)မျက်နှာတွင် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် တိုင်းသူပြည်သားတို့ အပေါ် မျက်မှောက်ဘဝတွင်မက တမလွန်ချမ်းသာကို ပေးမည်။ နတ်ရွာ သုဂတိသို့လားရာ တရားများကို ညွှန်ပြမည်ဆိုသည်ကို

“ဂြိုဟ်တုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇမင်းသည် ရွှေဖြစ်ပြီးသော ရတနာဖြင့် မွမ်းမံအပ်သော ကောင်းကင်ဘုံတံခါးကျည်ကို လက်နှင့်တူသော ပညာဖြင့် ဖွင့်ပေးလိမ့်မည်” ဟူသော အသုံးအနှုန်းများ၊ တင်စားမှု ဥပမာပေးပုံများကို တွေ့ရှိရ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာအတွေးအခေါ် အဆင့်အတန်းသည် ပုဂံခေတ်ဦးတွင် မြင့်မားနေသည်ကို ဖော်ပြနေသည်။

တစ်ဖန် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် တိုင်းသူပြည်သားများအပေါ် ထားရှိသည့် မေတ္တာတရားကို လေးနက်ပေါ်လွင်အောင် ဖွဲ့နွဲ့ပုံကို အောက်ပါအတိုင်းတွေ့နိုင်ပါသည်။

“ချစ်သူအပေါင်းမှ ကွဲကွာကုန်သောသူတို့၏ မျက်ရည်များကို အကျိုးစီးပွား ထွက်မြောက်ခြင်းဖြင့်၊ လက်နှင့်တူသော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဂြိုဟ်တုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇမင်းသည် သုတ်ပစ်ပေးလိမ့်မည်။

ချစ်သူအပေါင်းမှ ကွဲကွာ၍ စိတ်နှလုံးပူဆွေး (ဝါ) စိတ်ရောဂါဖြစ်၍ စိတ်နှလုံး မသာမယာကုန်သော သူတို့၏ နှပ်ရည်တို့ကို အကျိုးစီးပွား ထွက်မြောက်ခြင်းဖြင့် ရေနှင့် တူသော ကရုဏာစိတ်ဖြင့် ဆေးကြောပစ်လိမ့်မည်။

“အို. . . . နတ်မင်းကြီး၊ ဂြိုဟ်တုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇမင်းသည် လက်ယာလက်ဖြင့် ထမင်းမုန့်ပေး၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် လူအပေါင်းတို့အား ပစ္စည်းဥစ္စာအဝတ်ပုဆိုးများ ပေးကမ်းလိမ့်မည်။ သို့လျှင် ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် အမိရင်ခွင်၌နေရသော သားငယ် ပမာ ချမ်းသာသုခနှင့် ပြည့်ဝကြရန် ဂြိုဟ်တုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇမင်းသည် အကျိုးစီးပွားတို့ ဖြင့် စောင့်ထိန်းလိမ့်မည်။

ဤအဖွဲ့အနွဲ့သည် ကျောက်စာတစ်ခုလုံး၏ အသက်ဟုပင်ဆိုရမည်။ လက်ရှိ မြန်မာစာပေခေတ်အထိ ဤအဖွဲ့အနွဲ့အသုံးအနှုန်းသည် ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်ကာ နေရာ ယူ၍ ခေတ်မီနေသေးသည်။

လူတို့သည် ပူပင်သောက ပူဆွေးရလျှင် မျက်ရည်ကျကြ၏။ မျက်ရည်နှင့်အတူ နှာရည်ပါ ကျကြရသည်။

အနော်ရထာမင်းကြီးသည် ပထမမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ထူထောင်ရသည့်မင်းဖြစ် ရာ နိုင်ငံနယ်ပယ်ချဲ့ထွင်ရန်အတွက် စစ်မက်ပြုရသည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်သည်။ စစ်သည် ကျူးကျော်သူကိုရော၊ ကျူးကျော်ခံရသူကိုပါ အနည်းနှင့်အများ စစ်ဒဏ်ခံကြရသည်။ စစ်ပြေ

ပြင်တွင် ကျဆုံးသူတို့နှင့် သေကွဲကွဲရခြင်း၊ စစ်မက်ပြုနေချိန် ချစ်သူတို့နှင့် ကြာရှည်စွာ ရှင်ကွဲကွဲရခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ရ၍ ပူဆွေးသောက ရောက်ကြရသည်။ ငိုကြွေးကြရသည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးကျောက်ဂာတွင် ပူပင်သောက ဗျာပါဒကို မျက်ရည်ဖြင့် လည်းကောင်း၊ နှာရည်ဖြင့်လည်းကောင်း ခိုင်းနှိုင်း၍ ကျန်စစ်မင်းကြီး၏ မေတ္တာစိတ်ကို လက်ဖြင့်၊ ကရုဏာစိတ်ကို ရေနှင့် ဥပမာပေးကာ ပူပင်သောကပျောက်အောင် လုပ်ပေးမည် ဟုဆိုထားရာ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးလက်ထက်တွင် စစ်မက်မပြု၊ တိုင်းပြည်ကို ငြိမ်းချမ်းစွာ အုပ်ချုပ်မည်ဟု ဆိုလိုသည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် လက်ယာလက်ဖြင့် ထမင်းမုန့်ပေးမည်ဆိုသည်မှာ ပြည်သူကို ဝပြောစေရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ လက်ဝဲလက်ဖြင့် အဝတ်ပုဆိုးပေးမည်ဆိုသည် မှာ ကျန်လူသုံးကုန်ပစ္စည်းတို့နှင့် ပြည့်ဝစေရမည်ဟူသော ဝန်ခံကတိ ဖြစ်သည်။

ပူပင်သောကမရှိ အစာရေစာ ဝဝလင်လင်စားရ၍ ပစ္စည်းပစ္စယပြည့်စုံသောအခါ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် “အမိရင်ခွင်၌နေသော သားငယ်ပမာ ငြိမ်းချမ်းစွာရှိမည်”ဟု ဖော်ပြထားသည်။

ထိုစာပိုဒ်တို့ကို ဖတ်ရသောအခါ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏လက်ကို ရယူလိုစိတ် စာဖတ်သူမှာ ဖြစ်ပေါ်လာခါ အမိရင်ခွင်၌ရှိသော သားငယ်၏ငြိမ်းချမ်းမှုကို ခံစားလိုစိတ် ဖြစ်လာပါသည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် တကယ့် ငြိမ်းချမ်းရေး မင်းတရားကြီး ဖြစ်ပေသည်။

ကျောက်စာတစ်ခုလုံးတွင် စာပေအတွေးအခေါ်အားဖြင့်လည်း မြင့်မား၍ အသုံး အနှုံး အဖွဲ့အနွဲ့များမှာလည်း ဥပမာ၊ ဥပမေယျတို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသည်မှာ လှပလွန်း လှပါသည်။ မျက်မှောက်ခေတ် မြန်မာစာပေအတွက်လည်း အဖိုးတန်သော အမွေကောင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်သည် ယခုမှသာမဟုတ်၊ ပုဂံခေတ်ကတည်းက လယ်ယာစိုက်ပျိုးခြင်း ကို အားပြုရသော တိုင်းပြည်ဖြစ်သည်။ တောင်သူလယ်သမားတို့သည် အဆင်းရဲဆုံးနှင့် အပင်ပန်းဆုံးသော လူတန်းစားများဖြစ်ခဲ့သည်။ ယခုခေတ်အစိုးရက “လယ်လုပ်သူ လယ်ပိုင်စေရမည်” ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့ကြသည်။

ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည်လည်း တောင်သူလယ်သမားများကို အလေးထား ကြောင်း သူ့ကျောက်စာတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

“လယ်ထွန်စိုက်ပျိုးသူများသည် သူတို့၏ ကျိုကြတိုက်တာ၌ စပါးပြောင်းတို့ဖြင့် တစ်မျိုးမက ပြည့်ဝစေရမည်။ သူတို့အိမ်အသီးသီး၌ ရတနာမြတ်တို့ဖြင့် ပေါများစေရမည်။”

ခေတ်စကားနှင့်ဆိုရလျှင် လယ်သမားတို့၏ခေတ်သစ်ကို ထူထောင်မည်ဟု ကြွေးကြော်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏ စိတ်သည် အောက်ဆုံးလွှာလူတန်း စားတို့ကို အမြဲ စိတ်ဝင်စားသည်ကို တွေ့ရသည်။

“အိုးစလောင်းရောင်းသော ဆင်းရဲသည့်အမယ်အိုများသည် ဈေးကောင်းရ၍ ကြွယ်ဝစေမည်။”

အိုးရောင်းသည့် အမယ်အိုကအစ မလစ်ဟင်းရအောင် ကဗွည်းထိုးကျောက်စာ တင်သော ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် တကယ်တော့ ပြည်သူ့ဘုရင်ဟု ဆိုထိုက်ပါသည်။

ဤရွှေစည်းခုံဘုရား မွန်ကျောက်စာကို ဘာသာပြန်သူ ဆရာကြီး ဒေါက်တာ နိုင်ပန်းလှသည် မွန်ကျောက်စာများ အောက်ခြေတွင် စကားလုံးတချို့၏ အဓိပ္ပါယ်ယူဆပုံကို သုတေသီတို့ ဗဟုသုတရစေရန် ထုတ်နှုတ်ဖော်ပြ ရှင်းလင်းထားသည်။

ကျောက်စာဆိုသည်မှာ ရေးထိုးသော အချိန်သက္ကရာဇ်ကလည်း ကြာမြင့်လှပြီ။ ရာသီဥတု မိုးလေဝသဒဏ်တို့ဖြင့် မှေးမှိန် သွားသည်လည်းရှိသည်။ ပဲ့ထွက်ခြင်း၊ အစင်း ထင်ခြင်းများလည်းရှိတတ်ရာ ဖတ်ရှုအဓိပ္ပါယ်ဖော်ရသော ပညာရှင်တို့အနေနှင့် အယူအဆ ကွဲလွဲမှုများ ရှိတတ်ပါသည်။ ဘာသာပြန်သူ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှသည် မွန်စာမျက်နှာများ အောက်ခြေတွင် သူ့ယူဆချက်များကို ရှင်းလင်းဖော်ပြ ထားပါသည်။

ဥပမာ- မွန်ကျောက်စာ (က)မျက်နှာတွင်

“ကျက်ဗုဒ္ဓတလေယ်” မွန်စာ၏အဓိပ္ပါယ်မှာ “ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသခင်”ဖြစ်သည်။ “တိလိနှင့်ဇေ”ပေါင်းထားခြင်းမဟုတ်။ ပညာရှင်တစ်ဦးက ထိုစကားလုံးကို “ငါ့ရှင်”ဟူ၍ ပြန်ဆိုထားသည်။ “ငါ့သခင်၊ ငါ့အရှင်”ဆိုသော စကားလုံးမှာ အရှင်သခင်၊ ဘုရင်ကိုသာ ဆိုလိုသည်။ ဘုရားသခင်ကို ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသခင်ဟုပင် ဆိုလေ့ဆိုထ ရှိသည်။

ကျောက်စာမျက်နှာ (က)၊ ကြောင်းရေ (၉)မှာ “ပုန်” ဟူသောစကားလုံးကို ရှင်းပြ ထားသည်။

(၈)ရာစုထိုး လော့ဗူရီ မွန်ကျောက်စာမှာ “ပုဏျ”ဟု သက္ကတအတိုင်း ရေးထိုး ထားသည်။ (၁၁)ရာစု ပုဂံခေတ်မွန်ကျောက်စာမှာ “ပုန်”ဖြစ်လာသည်။ ထို့နောက် မြန်မာ ကျောက်စာ မင်စာမှာ “ဖုန်”ဖြစ်လာသည်။ “ဖုန်”မှ “ဘုန်း”ဟူ၍ ပြောင်းလဲလာခြင်းဖြစ် သည်။ အနက်တူ ပါဠိစကား “ပုည”မှ ဆင်းသက်လာခြင်းမဟုတ်ဟု ရှင်းပြထားသည်။ ပညာရှင်တစ်ဦး၏ “ဘုန်း”သည် “ပုည”မှ ဆင်းသက်လာသည်ဆိုသောအဆိုကို ပြန်လည် ဆန်းစစ်သင့်သည်။

ကျောက်စာ (က)မျက်နှာ၊ ကြောင်းရေ(၃၈)မှာပါရှိသော “တ္တိရ်လော”မွန်စကား လုံးသည် “ထ ရှိခိုးသည်”ဟု တိုက်ရိုက်အနက်ရှိုင်းသော်လည်း မွန်မူတွင် “မတ်တတ်ထသည့်” အနက်မဟုတ်၊ မြန်မာမူပြုရာတွင် “ပြီးထသည်”ဟု မရေးသင့်၊ “ရှိခိုးသည်”ဟူ၍သာ မြန်မာ ပြန်သင့်သည်ဟု ဘာသာပြန်သူက ဆိုခဲ့သည်။ ဦးဖေမောင်တင်ကလည်း ထိုစကားလုံးကို “ရှိခိုးသည်”ဟုသာ မြန်မာမူပြုခဲ့သည်။ ဘာသာဗေဒပါရဂူ ဘလက်ဒင်က Did Obeisance ဟု ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုစကားလုံးကို “ပြီးထသည်”ဟု မြန်မာမူပြုခဲ့သော ပညာရှင်တချို့ စဉ်းစား ဖွယ်ပင်ဖြစ်သည်။

ကျောက်စာ(ဂ)မျက်နှာ၊ (၂၆)မှာ “ဗျာဒေသ်”ဟူသော စကားလုံးကို ဘာသာပြန်သူက ရှင်းလင်းထားသည်မှာ စိတ်ဝင်စားဖွယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဗျာဒေသ်မှာ မွန်စကား = မြွက်ကြားသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။

သက္ကတ ဗျာဒေဓ မှဆင်းသက်လာသည်။ အေဒီ(၁၁)ရာစုထိုး ကျန်စစ်သားမင်း ကြီးလက်ထက် ရှေးမွန်ကျောက်စာများတွင် ဗျာဒေသ် ဟုရေးသည်။ ခေတ်မွန်တွင် ပျးဒိဟ် ဟု ရေးသည်။ ကြား ခေတ်မွန်စာပေတွင် လုံးဝမတွေ့ရ။

အေဒီ(၁၂)ရာစုအစောပိုင်း ရှေးမြန်မာတို့ရေးထိုးသော (အလောင်းစည်သူမင်း လက်ထက်ဖြစ်ဟန်ရှိသည်) လောကထိပ်ပန်မင်စာတွင် ဗျာဒေသ် ဟူ၍ ရှေးမွန်အတိုင်း ရေးထိုးခဲ့သည်။ အေဒီ(၁၃)ရာစု ခေတ်ဦးတွင် ရေးထိုးသော ပုဂံလေးမျက်နှာဘုရား

ကျောက်စာတွင် ဗျာဒေသ ဟု ရေးထိုးခဲ့သည်။ အေဒီ(၁၃)ရာစုခေတ်နှောင်းတွင် ရေးထိုးသော ပုဂံ ဝက်ကြီးအင်း ဂူပြောက်ကြီးဘုရား မင်စာတွင် ဗျာတိတ် / ဗျာဘိစ် ဟူ၍ ရေးထိုးခဲ့သည်။

ယခုခေတ်မြန်မာတို့က ဗျာဒိပ်၊ ဗျာဒိတ် ဟူ၍ ရေးသားသုံးနှုန်းသည်။

အချုပ်ဆိုသော် ဗျာဒိပ်ဆိုသော ခေတ်မြန်မာစကားလုံးသည် သက္ကတ ဗျာဒေဓ မှ ရှေးမွန်၊ ရှေးမြန်မာအရေးအသားတို့သို့ ဆင့်ကဲဆင့်ကဲ ဆင်းသက်လာခြင်းဖြစ်သည်။ ပါဠိ ဘာသာ “ဗျာဒိတ္တ” ဟူသော ဝေါဟာရမှ ဆင်းသက်လာခြင်း မဟုတ်ပေ။

တိပိဋက ဆရာတော်ဘုရား အရှင်ဦးဝိစိတ္တသာရ ရေးသားပြုစုသော “ပါဠိမြန်မာ အဘိဓာန်”တွင် ဗျာဒိတ္တဟူသော စကားလုံးလည်းမရှိပါ။ P.T.S မှ ထုတ်ဝေသော “ပါဠိ အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်”မှာလည်း မပါ။ လယ်တီပဏ္ဍိတ ဦးမောင်ကြီးရေးသားသော “ပါဠိ မြန်မာအဘိဓာန်”ကို ပြန်လည်ကြည့်ရှုလျှင်လည်း ပါဠိတွင် ဗျာဒိတ္တဟူသော စကားလုံး လုံးဝမရှိသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည်။

တချို့ပညာရှင်တို့က ဗျာဒိတ္တဟူသောစကားလုံးမှာ ပါဠိမှ ဆင်းသက်လာသည် ဟူသည့် အဆိုကို သုတေသီများ ဆန်းစစ်ကြည့်သင့်သည်။

ဘာသာရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုစသည်တို့မှာ တစ်တိုင်းပြည်နှင့်တစ်တိုင်းပြည် ကူးလူး ဆက်နွှယ်လျက်ရှိသည်။ ဗုဒ္ဓဘာသာသည် အိန္ဒိယပြည်မှ မွန်တို့ဌာနီ သထုံသို့ရောက်၍ သထုံမှ ပုဂံသားတို့ရယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ဗုဒ္ဓခေတ်မတိုင်မီ ဟိန္ဒူအယူဝါဒသည် အိန္ဒိယပြည်၌ ကြီးစိုးခဲ့ရာ ဗုဒ္ဓဘာသာမှာပင် ဟိန္ဒူအယူဝါဒ ရောယှက်ပါဝင်နေသည်ကို တွေ့ခဲ့ရသည်။

ပုဂံခေတ်မှာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာကိုးကွယ်မှု မတိုင်ခင် နတ်ဘုရားများကိုးကွယ်မှုနှင့် ဟိန္ဒူအယူဝါဒ ထိုးဖောက်ဝင်ရောက်နေဟန်ရှိသည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီး၏လက်ထက်မှာ လည်း ဟိန္ဒူအယူအဆ ရောဝင်နေသည်ကို တွေ့ရသည်။

ကျောက်စာ (c) မျက်နှာဘာသာပြန်တွင်

“သုရဿတိ မည်သော (သရဿတိ > သ-သရဿတိ) စကားပြောကောင်းခြင်း ပညာသည် ဖြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇမင်း၏နှုတ်၌ အခါခပ်သိမ်း တည်နေလိမ့်မည်။” ဟု ပါသည်။ အမှန်တော့ သုရဿတိနတ်သမီးသည် ဗုဒ္ဓဘာသာတွင်မရှိ။ သို့သော် ယခုတိုင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့သည် သုရဿတိနတ်သမီးကို ပိဋကတ်သုံးပုံကို စောင့်သောနတ်၊ နှုတ် ကိုစောင့်သောနတ်အဖြစ် ကိုးကွယ်နေကြသည်။ အမှန်မှာ ဟိန္ဒူနတ်သမီးဖြစ်သည်။ ဗြဟ္မာ ၏ ကြင်ယာမယား၊ စကားပြောကောင်းခြင်း၊ ပညာပေးသူ (goddess of eloquence ; learning wisdom ; power of speech) စသည်ဟု သက္ကတ၊ အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်တွင် ပြသည်။ ဟိန္ဒူဘာသာတွင် သုရဿတိနတ်သမီး စီးသောယာဉ်မှာ ဟင်္သာဖြစ်သည်။ ဟိန္ဒူအယူဝါဒ၏ လွှမ်းမိုးမှုဖြစ်သည်။

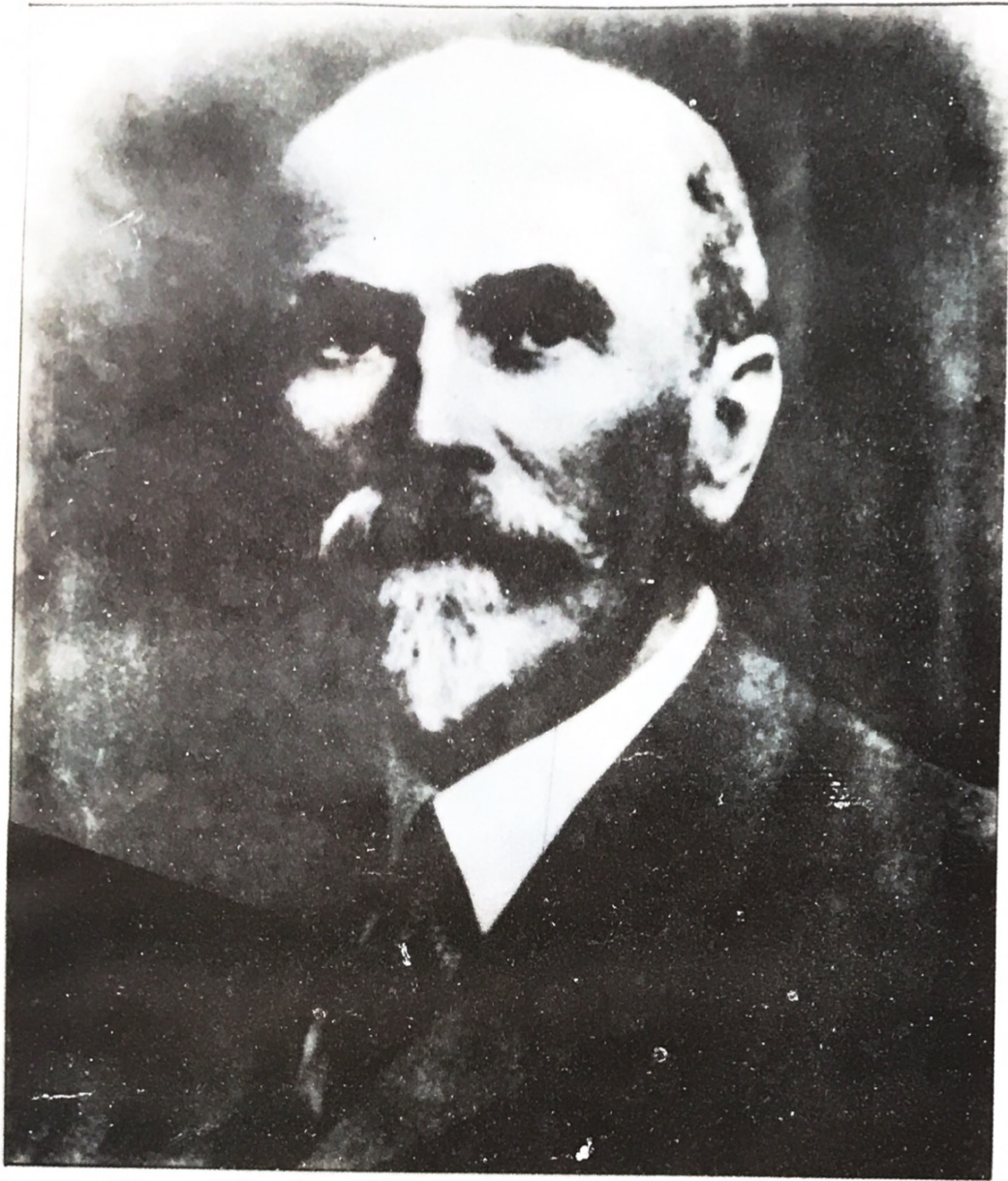
မွေးစာပေ သည် ဆရာကြီးဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ၏ “မြစေတီကျောက်စာ”နှင့် “သုတေသနစာပေများ”စာအုပ်ကို ထုတ်ဝေခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါသည်။

ယခုလည်း ပုဂံခေတ် ကျန်စစ်သားမင်းကြီးလက်ထက်ရေးထိုးခဲ့သော “ရွှေစည်းခုံ ဘုရား မွန်ကျောက်စာ”ကို မြန်မာဘာသာပြန်နှင့်အတူ ထုတ်ဝေလိုက်ပါသည်။

သမိုင်းသုတေသီတို့နှင့်တကွ သမိုင်းကို စိတ်ဝင်စားသူများအတွက် အထောက်အကူ ပြုလိမ့်မည်ဟု မျှော်လင့်ပါသည်။

မြန်မာစာပေသမားများအနေနှင့်လည်း အတွေးအခေါ်အထက်တန်းမြင့်၍ လှပသော၊ အဖွဲ့အနွဲ့တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်သော ပုဂံခေတ်မွန်ကျောက်စာကို အရသာ ခံနိုင်လိမ့်မည် ဖြစ်ပါသည်။

ပွင့်သောပန်းတိုင်း မွေးပါစေ
မွေးစာပေ
၂၅.၇.၂၀၀၀

ရှေးမွန် နှင့် ပျူ ဗီရဂူ

DR. CHARLES OTTO BLAGDEN, M. A., D. Litt.

၁၈၆၄ တွင် ဖွားမြင်ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ် ကွယ်လွန်သည်။

၁၈၈၈ မှစ၍ Malacca, စင်ကာပူ၊ ပီနန်မာ အုပ်ချုပ်ရေးမင်းကြီး။ တရားသူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်စဉ် William W. Skeat နှင့် ပူးတွဲ၍ Pagan Races of Malay Peninsula အမည်ရှိ မနုဿဗေဒနှင့် ဘာသာဗေဒ ရှုထောင့်မှ စာအုပ်ကြီး နှစ်တွဲကို ၁၉၀၆ ခုနှစ်တွင် ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ကျန်းမာရေးကြောင့် အငြိမ်းစားယူကာ လန်ဒန်တက္ကသိုလ်သို့ ဝင်ရောက်ပြီး ကထိကအဆင့်မှ ပါမောက္ခချုပ် အဆင့်သို့ ရောက်ခဲ့သည်။

၁၉၁၉ မှစ၍ မွန်နှင့် ပျူ ကျောက်စာများ လေ့လာပြီး Epigraphia Birmanica အတွဲ-၁-မှ ၄ ထိ မွန်ကျောက်စာများကို မင်ကူး (Rubblings) ပေါ်မှာ ဖတ်ရှုပြီး ပြန်ဆို၍ ကျောက်စာဌာနမှ ပုံနှိပ် ထုတ်ဝေ ခဲ့သည်။

D. Litt. ခေါ် စာပေပါရဂူဘွဲ့ကို ဂုဏ်ထူးဆောင်အဖြစ် ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှ သူ့အား ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံသို့ မရောက်ဖူးပါ။ သုတေသန စာအုပ်ပေါင်းများစွာ ပြုစု ထုတ်ဝေခဲ့သည်။ အလားတူ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်မှ ပါမောက္ခ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် G.H. Luce တို့ကိုလည်း D. Litt. ဘွဲ့များကို ဂုဏ်ထူးဆောင် အဖြစ် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ

B.Sc. (Hons.) , Ph.D., LL.D.

(Pacific Western University.) (L.A.)

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ ကို ၁၂၈၄ ခုနှစ်၊ တန်ခူးလဆန်း ၄ ရက်၊ အင်္ဂါနေ့ (၂၀ . ၃ . ၂၃) ရက်နေ့တွင် ဂျိုင်းမြစ်ကမ်းပေါ်ရှိ ကော့ဗိန်း (အိုးသည်ကုန်း) ရွာ၊ ဖခင်ဖြစ်သူ ရွာသူကြီး၊ လှေသူကြီး၊ လယ်ပိုင်ရှင် ဦးကြွ + ဒေါ်ချို တို့မှ ဖွားမြင်ခဲ့သည်။ မွေးချင်း (၇) ယောက်အနက် စတုတ္ထမြောက်သား ဖြစ်သည်။

ငယ်စဉ်က ဖခင် တည်ထောင်ခဲ့သော ရွာဘုန်းကြီးကျောင်း၌ မွန်၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်စာများကို ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓိထံတွင် စတင် သင်ကြားခဲ့သည်။

ရွာရှိ အစိုးရ အလယ်တန်းကျောင်းမှ စတုတ္ထတန်း အောင်မြင်ပြီး မော်လမြိုင် ကရင် (A.B.M.) ကျောင်းတွင် ဆက်လက် ပညာသင်ရာ ၁၉၃၉ - ၄၀ ခုနှစ်တွင် သတ္တမတန်းအောင်ပြီး ရန်ကုန် သန်းခေါင်စာရင်း ရုံးတွင် စတင် အမှုထမ်းသည်။ မကြာခင် မိဘများပြန်ခေါ်၍ မော်လမြိုင် အစိုးရကျောင်းတွင် အဋ္ဌမတန်း၌ ပညာ ဆက်လက် သင်ယူခဲ့သည်။

စစ်ကြီးဖြစ်လာ၍ ကော့ဗိန်းတွင် ပြန်နေရသည်။ ရွာတွင် အင်္ဂလိပ် စာကို ဒေါက်တာသန်းမြင့်ထံ သင်ကြားရင်း ရွာရှိ ကလေးများအတွက် မွန်အမျိုးသားကျောင်း တည်ထောင်ပေးကာ အင်္ဂလိပ်၊ မြန်မာ၊ မွန်စာပေ များကို သင်ကြားပေးသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် စစ်ကြီးအပြီးတွင် ရန်ကုန်သို့ ပြောင်း၍ မြို့မ အမျိုး သားကျောင်း တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းတွင် (သုံး) လကြာ ပညာသင်ကြားခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဓာတုဗေဒ မင်းကြီးရုံး၊ ဓာတ်ခွဲခန်း လက်ထောက် နှင့် ဒုတိယစာရေးအဖြစ် အမှုထမ်းရင်း နိုင်ငံရေးမပါသော ရာမည မွန် အသင်းချုပ်တွင် အကျိုးဆောင် အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဥက္ကဋ္ဌ ဦးချစ်သောင်း (ဓာတုဗေဒ မင်းကြီး) နှင့်အတူ ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၅၃ ခုနှစ် ဧပြီလတွင် ဘန်ကောက်သို့ ပထမအကြိမ် (၁၀) ရက် ကြာ ခရီးထွက်စဉ်က ပတ်လတ်ရွာ ကြုံစိန်မွန်ကျောင်းမှ စုဆောင်းခဲ့သော မွန်ပုံနှိပ်မှုများအနက် သထုံ - ဟံသာဝတီ ရာဇဝင်စာအုပ် (ပတွဲနှင့် ဒုတွဲ) “မဂဒူး” မှစ၍ “ရာဇာဓိရာဇ်” အဆုံးထိယူပြီး (ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံ ကျမ်း) အမည်ဖြင့် အချိန်ယူ ပြန်ဆို ပြုစုခဲ့သည်။

၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် Harvard တက္ကသိုလ် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ သုံးလကြာ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ တစ်ပတ် လှည့်လည်ခဲ့သည်။

၁၉၆၇ ခုနှစ်တွင် တရုတ်ပြည်သို့ ရှေးဟောင်းသုတေသန အဖွဲ့ ဝင် အဖြစ် သွားရောက် လေ့လာခဲ့သည်။

၁၉၇၆

ခုနှစ်တွင် မင်းလှိုင်ထော စာပေမှ ရာဇာဓိရာဇ် အရေး
တော်ပုံကျမ်း* ကို ထုတ်ဝေ၍ ပွင့်ဦးငြိမ်း စာပေမှ ပထမ
အကြိမ်အဖြစ် ဖြန့်ချိခဲ့သည်။

၁၉၈၆

ခုနှစ် ဇွန်လ (၁) ရက်နေ့မှစ၍ အငြိမ်းစား ယူခဲ့သည်။
အမိနိုင်ငံ၏ တာဝန်ကို အနှစ် (၄၀) ကျော် ထမ်းဆောင်ခဲ့
သည်။

၁၉၈၈

ခုနှစ်တွင် ဂျပန်နိုင်ငံ ကျိုတို တက္ကသိုလ်၏ ဖိတ်ကြား
ချက်ဖြင့် ဧည့်ပါမောက္ခ ပညာရှင်အဖြစ် စတင် အမှုထမ်း
သည်။ ၁. ၁၀. ၈၉ မှစ၍ တိုကျို တက္ကသိုလ်နှင့် တိုကျို
အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ခရစ်ယာန် တက္ကသိုလ်များတွင် ဧည့်
ပါမောက္ခအဖြစ် အမှုထမ်းရင်း စာအုပ် (လေး) အုပ် အင်္ဂလိပ်
ဘာသာဖြင့် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ကမ္ဘာအရပ်ရပ်တွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပသည့် အပြည်ပြည်
ဆိုင်ရာ တက္ကသိုလ်များသို့ တက်ရောက်၍ သုတေသန
စာတမ်းများ တင်ပြခဲ့သည်။

၁၉၉၁

ခုနှစ်တွင် အမေရိကန်ပြည် L.A. မြို့ရှိ အနောက်ပစိဖိတ်
တက္ကသိုလ်သို့ ပါရဂူဘွဲ့ ကျမ်းပြုကျောင်းသားအမှတ် ၁၅၈၈၈
အဖြစ် ဝင်ခွင့်ရပြီး ယဉ်ကျေးမှု မနုဿဗေဒ အဓိက B.Sc.
နှင့် Ph.D. ဘွဲ့များကို ဂုဏ်ထူးဖြင့် ဆွတ်ခူးနိုင်ခဲ့သည်။

၁၉၉၂

ခုနှစ်တွင် မွန်ဓမ္မသတ် (၁၁) မျိုးကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာ
ဖြင့် ရေးသားတင်ပြ၍ ဥပဒေပါရဂူ LL.D. ဘွဲ့ကို ချီးမြှင့်
ခြင်းခံရသည်။ အသက် ၆၉ နှစ်ကျမှ ဘွဲ့များကို ဆက်တိုက်
ရရှိခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

* ရာဇာဓိရာဇ်အရေးတော်ပုံကျမ်းသည် မြဝတီစာပေတိုက်မှ သတ္တမအကြိမ်အဖြစ်
၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့သည်။

၁. ၄. ၉၄

မှစပြီး အိုကီနာဝါကျွန်း **Meio** တက္ကသိုလ်သစ်တွင် အမြဲ
တမ်း ပါမောက္ခအဖြစ် အရှေ့တောင်အာရှ၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့်
သမိုင်းဘာသာရပ်များကို အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် သင်ပြရန်
တာဝန်ယူခဲ့သည်။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အငြိမ်းစားယူခဲ့သည်။

၁၉၉၇

ခုနှစ်တွင် မွေးစာပေမှ မြစေတီ မွန်ကျောက်စာ
(မြန်မာပြန်) ကို ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

၁၉၉၈

ခုနှစ်တွင် မွေးစာပေမှ သုတေသန စာပေများ ကို
ထုတ်ဝေခဲ့သည်။

ယခုအချိန်အထိ အမိမြန်မာနိုင်ငံရှိ စာနယ်ဇင်းများတွင် မွန်-မြန်မာ
ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ သုတေသနဆောင်းပါးများကို ဆက်လက် ရေးသား
လျက်ရှိသည်။ သာသနာရေး၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ လူမှုရေးဆိုင်ရာ အဖွဲ့အစည်း
များသို့လည်း ပြည်ပမှနေ၍ လှူဒါန်းကူညီခြင်းဖြင့် အမိနိုင်ငံအကျိုးကို
ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်။

မွန်-မြန်မာ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် သမိုင်းဆိုင်ရာများကိုလည်း ကမ္ဘာသိ
အောင် အခါအခွင့် သင့်တိုင်း ရေးသားတင်ပြလျက်ရှိသည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ဝန်းလှ
ဂျပန်ပြည်၌ အင်္ဂလိပ်ဘာသာဖြင့် ပြုစုခဲ့သောကျမ်းများ

၁။ **An Introduction to Mon Language**

(မွန်ဘာသာ မိတ်ဆက်)

(ရောမ အက္ခရာဖြင့် ဖလှယ်ခြင်းနှင့် သဒ္ဒါပေဒ အက္ခရာဖြင့်လည်း အသံထွက်ပုံများကို ပြသထားသည်။)

ကျိုတို တက္ကသိုလ်မှ ၁၉၈၈-၈၉ တွင် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။

၂။ **The Significant Role of The Mon Version
Dharmaśāstra**

(သက္ကတ - ဓမ္မရါတ္ထ။ ပါဠိ - ဓမ္မသတ္ထ)

(မွန်ဘာသာမှ ဓမ္မသတ်ကျမ်း၏ ထူးခြား ပြောင်မြောက်သော အခန်းကဏ္ဍ)

၁၉၂၄ ခုနှစ်မှစ၍ အင်္ဂလိပ်သမိုင်းဆရာ 'William Wood' နှင့် (Damrong) ထိုင်း မင်းသားကြီးတို့က ထိုင်းဓမ္မသတ်သည် အယုဒ္ဓယကို ဘုရင့်နောင် (၁၅) နှစ်ကြာ အုပ်စိုးစဉ်က မြန်မာမှုမှ လက်ခံရရှိခဲ့ကြောင်း ၎င်းတို့၏ သမိုင်းစာအုပ်များတွင် ဖော်ပြခဲ့သည်။

သို့သော် (၁၉၃၇) ခုနှစ်တွင် BKK - Thammasat တက္ကသိုလ်မှ ပြင်သစ် ဥပဒေ ပါမောက္ခကြီး Dr. Robert Lingat က ယင်းအဆိုကို ဖိဆန်ပြီး ထိုင်းဓမ္မသတ်သည် ရာမည (မွန်) ဘာသာမှ တိုက်ရိုက် ပြန်ဆိုခဲ့ကြောင်း ပြန်ဆိုသူ၏ နိဒါန်းတွင် တိကျစွာ ဖော်ပြထားသဖြင့် ရှေးဆရာများ၏ အဆိုအမိန့်ကို ပယ်ဖျက်ခဲ့ပြီး လင်းဂတ်၏ အဆိုကိုသာ လက်ခံကြ၍ တည်တံ့ ခဲ့လေတော့သည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ဝန်းလှက သတ္တတ၊ မွန်၊ မြန်မာနှင့် ထိုင်း
ဘာသာ (လေး) မျိုးတို့ကို လေ့လာနှိုင်းယှဉ်လျက် တစ်နှစ်ကြာ သုတေသန
ပြုခဲ့ပြီး ပြင်သစ်ပါမောက္ခကြီး၏ အယူအဆ မှားခဲ့ကြောင်း အချက်အလက်
စုံလင်စွာ တင်ပြခဲ့သည်။

ထိုင်း ဓမ္မသတ်နှင့် မြန်မာ ဓမ္မသတ်များ တူညီနေပုံများ၊ မွန် မူရင်း
နှင့် တွဲလွှဲပုံများကို တင်ပြပြီး လင်းဝတ် ထောက်ပြသော ရာမည (မွန်)
ဘာသာမှ တိုက်ရိုက် ပြန်သည်မှာ မွန်သော်လည်း ယင်းမွန်မူသည် ဟံသာ
ဝတီ ဗုဒ္ဓ (၁၇၅၇) ခုနှစ်တွင် ညီညီညာညာ ပျက်စီးခဲ့ပြီး မွန်ဆရာများက
အင်းဝရှိ မြန်မာ ဓမ္မသတ်ကို ပြန်ဆိုခဲ့သော မြန်မာမူ မွန်ဓမ္မသတ်သာ ပြစ်
သဖြင့် ပြင်သစ် ဆရာကြီး မှားပြီး အင်္ဂလိပ်နှင့် ထိုင်း မင်းသားကြီးတို့က
မွန်တန်နေကြောင်း ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ဝန်းလှက တိကျပြတ်သားစွာ
ရှင်းလင်း တင်ပြနိုင်ခဲ့သောကြောင့် ကမ္ဘာ့သုတေသီလောကတွင် နာမည်
ရခဲ့သည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်သည် အထူး တန်ဖိုးကြီးလာတော့သည်။

၃။ The Significant Role of the Mon Language and
Culture in Southeast Asia - Part I

(တိုကျိုတက္ကသိုလ်မှ ၁၉၉၁ တွင် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။)

| ထူးခြားပြောင်မြောက်သည့် အခန်းကဏ္ဍတွင် ပါဝင်ခဲ့သော
အရှေ့တောင်အာရှဒေသရှိ မွန်ဘာသာနှင့် ယဉ်ကျေးမှုများ | အပိုင်း (၁)။

ဤကျမ်းသည် နွေပဝေသင်္ဂီကာလက မွန်နှင့် ခမာ (ကမ္ဘောဒီး
ယား၊ ကြမ်း - ကြောင်) တို့သည် ဘာသာစကားတူညီကြစဉ် ယခု တရုတ်
ပြည် တောင်ပိုင်းရှိ ယံစီကျန်မြစ်ဝှမ်းတစ်လျှောက် နေထိုင်ခဲ့ကြပုံ၊ မြောက်
ပိုင်းရှိ မြစ်ဝါတစ်လျှောက်တွင် မူလက နေထိုင်ခဲ့သော တရုတ်လူမျိုးများ
ဖိဆင်းလာပြီး မွန်စကား 'ကျန်' (မြစ်-ချောင်း) နှင့် အခြားဝေါဟာရများကို
မွေးစားခဲ့ကြပုံ၊ နွေတရုတ်စကားတွင် 'ကျန်' ဟု မဖတ်ဘဲ 'ကြင်' (kran)

ဟူ၍ လျှာလိပ်ဖြင့် အသံထွက်ခဲ့ကြောင်း တရုတ် ဘာသာဗေဒ ပညာရှင်များက သုတေသနဂျာနယ်များတွင် ဖော်ပြခဲ့ပုံ၊ ကျန် မွန်များသည် တောင်ဘက်၊ အနောက်တောင်ဘက်နှင့် အနောက်ဘက်သို့ တဖြည်းဖြည်း ပျံ့နှံ့ခဲ့ပုံ စသည်ဖြင့် ဟံသာဝတီ ဗဂိုး (၁၇၅၇) ခုနှစ်တွင် ပျက်သည်အထိ သုတေသနပြု၍ ရေးသားခဲ့သော ကျမ်းဖြစ်သည်။

(ဤကျမ်းသည် ကျမ်းပြုသူအတွက် ယဉ်ကျေးမှု၊ မနုဿဗေဒ အဓိက ဘာသာရပ်ဖြင့် B.Sc. နှင့် Ph.D. ဒီဂရီများကို ဂုဏ်ထူးဖြင့် ဆွတ်ခူးနိုင်ရန် အထောက်အကူ ပြုခဲ့သော အဓိက ကျမ်းတစ်အုပ်ဖြစ်သည်။)

၄။ Eleven Mon Dhammasat Texts

(မွန်ဘာသာ ဓမ္မသတ် [၁၁] မျိုးတို့၏ စာမူများ)

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ ဂျပန်တွင် အင်္ဂလိပ်လို ပြုစုခဲ့သော စာအုပ် (လေး) အုပ်အနက် ဤကျမ်းသည် အကြီးဆုံးဖြစ်သည်။ စာမျက်နှာ (၆၂၀) ကျော်ရှိသည်။ ဤစာအုပ်တွင် သက္ကတ၊ မွန်၊ မြန်မာ၊ ထိုင်း (လေး) ဘာသာ ဓမ္မသတ် နှိုင်းယှဉ်ချက်များကို အမှတ် (၂) စာအုပ်မှာထက် ပိုပြီး ရှင်းလင်းအောင် နိဒါန်းစာကို ချဲ့ရေးသည်။ ထိုင်းဓမ္မသတ်သည် မွန်မှ မဟုတ်၊ မြန်မာမှသာ ရရှိခဲ့ကြောင်း ရှင်းလင်း တင်ပြပြန်သည်။

ဤစာအုပ်တွင် မူရင်း မွန် ဓမ္မသတ် စာမူ လက်ရေးမူ (၁၁) မျိုးကို ဓာတ်ပုံများ ရိုက်၍ ဖော်ပြသည်။ အင်္ဂလိပ်ဘာသာပြန်များ နောက်ဆက်တွဲ အဖြစ် ဖော်ပြသည်။ ဤသို့ ပူးတွဲဖော်ပြလိုခြင်းမှာ The Center for East Asian Cultural Studies for Unesco ဌာန ညွှန်ကြားရေးမှူးကြီး ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ Yoneo Ishii ၏ ဆန္ဒအရဖြစ်သည်။ (၁၉၉၂) ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်၍ ပြီးသည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ အနေဖြင့် အမှန်တရားကို ဖော်ပြလိုခြင်းဖြစ်သည်က လည်းကောင်း၊ မွန်ဖြစ်၍ မွန်ဖက် ဘက်မလိုက်ဘဲ

သုတေသီပီပီ ပညာပေးခြင်းဖြစ်ကြောင်းကို သိရှိရ၍ လည်းကောင်း၊ နောင်
လာ နောက်သားတို့ ဓမ္မသတ် သမိုင်းကို လေ့လာကြပါက ဤကျမ်းကို
အားကိုးနိုင်ရန်အလို့ငှာ စိတ်ဝင်စားစွာ ယန်းငွေ သုံးသန်းကျော် အကုန်
အကျခံလျက် အချိန်ယူကာ ဖြန့်ချိခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုကျမ်းသည် ကျမ်းပြုသူ၏ Magnum Opus (Master Piece)
စာအုပ်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါသည်။ စာအုပ်ထွက်လျှင် ထွက်ချင်း ပါမောက္ခ
ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှသည် စာအုပ် (၁၀)အုပ်မျှ သယ်ယူပြီး ဗိလပ်တက္ကသိုလ်
တွင် ကျင်းပသည့် ထိုင်းလေ့လာရေး ကွန်ဖရင့်သို့ တက်ရောက်စဉ် သီရိဗွဲ့
မင်းသမီးမှ စ၍ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများအား မေတ္တာလက်ဆောင်အဖြစ်
ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ဤကျမ်းကို ယနေ့အထိ တစ်အုပ်လျှင် US \$ 100 သို့မဟုတ်
ယန်း တစ်သောင်းစီဖြင့် တိုကျိုတွင် ရောင်းချလျက် ရှိသည်။

ဤကျမ်းကြီးကို Pacific Western University, Los Angeles
သို့ တင်ပြရာ တက္ကသိုလ်ကလည်း ဂုဏ်ယူ၍ ပြုစုသူအား LL.D. ခေါ်
ဥပဒေပါရဂူဘွဲ့ကို ဂုဏ်ထူးဆောင်အဖြစ် ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။

ဓမ္မသတ် မူရင်းမှာ အိန္ဒိယပြည်သုံး ဓမ္မဇာတ် - Dharmaśāstra
မှ ရှေးက မွန်များ ရရှိသည်။ ပုဂံခေတ်တွင် မြန်မာများအား ပါဠိဘာသာ
ဖြင့် ဖြန့်ချိခဲ့သည်။ ပုသိမ်နယ်သား မွန် ရှင်သာရိပုတ္တရာအား ယင်းကျမ်း
ကို ပြုစုပေးသဖြင့် နရပတိစည်သူ မင်းကြီးက သယ်ရာဇာ တင်မြှောက်
လိုသော်လည်း သူ၏ ခြေမတစ်ဖက် ပြတ်နေသဖြင့် မတင်မြှောက်နိုင်ခဲ့ဘဲ
သူ့အား ဓမ္မဝိလာသဘွဲ့ ချီးမြှင့်ခဲ့သည်။ ယင်းကျမ်းသည် ယနေ့အထိ ဓမ္မ
ဝိလာသ ဓမ္မသတ်ဟူ၍ ထင်ရှားလျက်ရှိသေးသည်။ ပုဂံတွင် ဗုဒ္ဓ သာသနာ
နှင့် စာပေကျမ်းဂန်များ ဖြန့်ချိရာတွင် ဓမ္မဒဿီ (ရှင်အရဟန္တ - ရှင်အရ
ဟန်) မှစ၍ ဓမ္မ ဝိလာသသည် နောက်ဆုံး မွန်ပညာရှင်ဟု ဆိုနိုင်သည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ အကျိုးဆောင်မှုများ

- ၁။ သမိုင်းကော်မရှင် အလယ်ခေတ်တွင် အဖွဲ့ဝင်။
- ၂။ တက္ကသိုလ် မြန်မာစာရေးထုံးကျမ်း ပြုစုရေးအဖွဲ့ဝင်။
- ၃။ မြန်မာစာအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် (၂) နှစ်ခန့် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
- ၄။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် မြန်မာစာဌာနတွင် (၁၉၇၀) မှ (၁၉၈၆) ခုနှစ် အထိ နှစ်စဉ် ဝိဇ္ဇာနှင့် ဝိဇ္ဇာဂုဏ်ထူး ဒီဂရီပေးရန်အတွက် ပြင်ပ စာစစ်လူကြီး။
- ၅။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် သမိုင်းဌာန 'Board of Studies' ၌ အဖွဲ့ဝင်။
- ၆။ မွန်-မြန်မာ အဘိဓာန် ပြုစုရေး (၁၉၅၃ မှ ၁၉၆၂ ထိ) အတွင်းရေးမှူး။
- ၇။ ရာမညတိုင်းလုံးဆိုင်ရာ အသင်းကြီး၏ (၁၉၆၄ မှ ၁၉၈၆ ထိ) အကျိုးဆောင် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး။
- ၈။ မော်လမြိုင်မြို့တွင် နှစ်စဉ် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံး မွန်ရေးရာအဖွဲ့မှ ကြီးမှူးသော မွန်ယဉ်ကျေးမှုညီလာခံ ပြပွဲပြိုင်ပွဲတွင် (၁၉၅၃ မှ ၁၉၆၂ ထိ) ယဉ်ကျေးမှုဆိုင်ရာ တာဝန်ခံ။
- ၉။ မော်လမြိုင်မြို့ပေါက်ဝ မွန်အသင်းနာယက ဆာဦးသွင် အလှူငွေဖြင့် မွန်အမျိုးသား အထက်တန်းကျောင်း ဖြစ်မြောက်ရေးနှင့် ဗဟိုအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ အတွင်းရေးမှူး။
- ၁၀။ ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာန၏ တာဝန်ပေးချက်အရ မော်လမြိုင်မြို့ မွန်ပြတိုက်နှင့် စာကြည့်တိုက် ဖြစ်မြောက်ရေး တာဝန်ခံ အရာရှိ။
- ၁၁။ မွန်ရွာများရှိ အစိုးရကျောင်းများနှင့် မော်လမြိုင်ကောလိပ်တွင် မွန်စာပြ ဆရာများ ရရှိရေး အကျိုးဆောင်။

၁၂။ ရန်ကုန် မွန် ပိဋကတ်တိုက် ဖြစ်မြောက်ရေးအကျိုးဆောင် အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး။

၁၃။ ရန်ကုန် မွန် ဓမ္မာရုံ တည်ဆောက်ရေးအဖွဲ့ နာယက လူကြီး။

၁၄။ ရန်ကုန် မွန်စာပေ ယဉ်ကျေးမှုအဖွဲ့ ဂုဏ်ထူးဆောင် နာယက လူကြီး။

၁၅။ ဘန်ကောက်မြို့၊ ထိုင်း ဘုရင် နာယက ဖြစ်သော 'The Siam Society' သုတေသန အသင်းကြီး ရာသက်ပန် အဖွဲ့ဝင်။

၁၆။ 'Los Angeles' 'Pacific Western University' ကျောင်းသား ဟောင်းအသင်း ရာသက်ပန် အသင်းဝင်။

၁၇။ (၁၉၈၃) ခုနှစ်၊ ဗဟန်းမြို့နယ် စာပေလုပ်သားအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် တင်မြှောက်ခံရပြီး (၁၉၈၄) ခုနှစ်တွင် ကျင်းပသော စာပေညီလာခံ ကြီး၌ အလှည့်ကျ သဘာပတိအဖြစ် မိန့်ခွန်းပြောကြားခဲ့သည်။

[(၁၉၆၇) ခုနှစ်၊ မတ်လ (၆) ရက်ညတွင် မှော်ဇာပြတိုက် အတွင်းမှ ခိုးယူခြင်းခံခဲ့ရသော ပျူကြေးရုပ် (လေး) ရုပ် အကြောင်း ကို ဆရာကြီး နိုင်ပန်းလှက အင်္ဂလိပ် ဘာသာဖြင့် ဆောင်းပါး (၆) စောင် ရေးသားခဲ့သည်။

ဆရာကြီး၏ ဆောင်းပါးကို ဖတ်ရှုရသူ (National Geographic Magazine) အယ်ဒီတာ အဖွဲ့ဝင် (မစ္စတာ ဗရိုင်ဟောက် ဆင်) ၏ ကြိုးစားဆောင်ရွက်မှုကြောင့် ပျူကြေးရုပ်များကို ခိုးယူ သွားသူထံမှ သူဌေးကြီး (မစ္စတာ ရောဘတ်အယ်လ်စဝပ်) က ဒေါ်လာ (၅) သိန်း ပေးဝယ်ပြီး (၁၈ . ၁၁ . ၈၃) ရက်နေ့တွင် မြန်မာပြည်သို့ ပြန်လည် ပေးအပ်ခဲ့သည်။ ယင်းပျူကြေးရုပ်များ ကို သက်ဆိုင်ရာမှ ရှေးဟောင်းလက်ရာ ဟုတ် မဟုတ်၊ စစ် မစစ် အသေအချာ စိစစ်ပြီး လက်ခံခဲ့ပါသည်။

ထိုကြေးရုပ်များ ပြန်ရအောင် ဆောင်းပါး ရေးသားသည့် အတွက် ဆရာကြီးအား (၁၉၈၃) ခုနှစ်တွင် ဗဟန်းမြို့နယ် စာပေ လုပ်သား ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။]

၁၈။ ‘မော်လမြိုင် မွန်အမျိုးသား ထာဝရ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့’ ဥက္ကဋ္ဌ။ (၁၉၉၃)
မှ စတင်ဖွဲ့ခဲ့သည်။

နှစ်စဉ် (၁၉၉၃) ခုနှစ်မှစ၍ မွန်မြန်မာ စာမေးပွဲကို ကျင်းပ
ပြီး ပထမဆု (၅) သောင်းနှင့် ရွှေတံဆိပ်၊ ကျန်ဆုများ စုစုပေါင်း
ကျပ် (၂) သိန်းကျော်။ တက္ကသိုလ်ဝင် (က) အဆင့်အောင်သူများ
အဆင့်အလိုက် ကိုယ်တိုင် မေးခွန်းထုတ်ပြီး အဖြေလွှာများကို
ကိုယ်တိုင် စိစစ်၍ ဆုငွေသတ်မှတ် ချီးမြှင့်ခဲ့။

ဘဏ်တွင် ရန်ပုံငွေ (၁၀) သိန်း ထားရှိသည်။

၁၉။ ဇာတိ ကော့ဗိန်းရွာတွင် ‘မွန်အမျိုးသား ထာဝရ ရန်ပုံငွေအဖွဲ့’
ကို (၁၉၉၃) မှ စတင်ဖွဲ့ခဲ့သည်။ နာယကကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍
မွန် အဆိုအက အတီးအမှုတ် စသည့် မွန်ယဉ်ကျေးမှု မြှင့်တင်
စေရန် တာဝန်ပေးထားသည်။

ဘဏ်တွင် ရန်ပုံငွေ (၄) သိန်းထားရှိသည်။

၂၀။ ဒဂုန်မြို့ သိယုံတ္တရ မွန်ကျောင်းတွင် ‘မွန် အမျိုးသား ထာဝရ ရန်ပုံ
ငွေအဖွဲ့’ ကို (၁၉၉၅) ခုနှစ်တွင် မွန်သင်္ဃာများ အဖွဲ့အား တာဝန်
ပေး၍ အလှူငွေ ကျပ် (၄) သိန်း မ တည်ခဲ့သည်။ ယင်းအဖွဲ့
အား မွန်ကျောက်စာ သင်တန်းဖွင့်၍ သင်ကြားရန်နှင့် အစိုးရ
ပရိယတ္တိ ရေးဖြေပွဲတွင် မွန်ဘာသာဖြင့် ဖြေဆိုသော မွန်ရဟန်း
များအား ထိုက်သင့်သလို ဆုချီးမြှင့်ရန် တာဝန်အပ်ခဲ့သည်။ အတိုင်
ပင်ခံ လူကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။

၂၁။ ၁၉၉၅ ခုနှစ်တွင်၊ ငွေကျပ် (၂) သိန်း မ တည်ထည့်ဝင်ခဲ့ပြီး
မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်းမာရေးချို့တဲ့သော စာပေသမားများနှင့်
ကျန်ရစ်သူ မိသားစုများအား နှစ်စဉ် ဆုချီးမြှင့် ရွေးချယ်သော
အဖွဲ့တွင် အကြံပေး ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ပါဝင်သည်။

၂၂။ တို့ကျိုမြို့၊ မြန်မာရပ်ကွက် Nakai ရှိ ဓမ္မဒီပ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း
ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် (၁၉၉၅) ခုနှစ်တွင် ယန်းငွေ (၁) သိန်း
စတင် မ တည်ပေးခဲ့ပြီး နောက်ပိုင်း အလှူရှင်များ စုပေါင်း လှူ
ဒါန်းလာသဖြင့် တိုးတက်မှု ရှိလာစေသည်။

ယခုအခါ (သုံး) ထပ်ကျောင်းကြီး ဖြစ်လာပြီး မဟာစည်
ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရ က ကျောင်းထိုင်လျက် ထေရဝါဒ
ဗုဒ္ဓဘာသာကို ဖြန့်ချိလျက်ရှိသည်။ ထိုကျောင်းတော်ကြီးသို့ လစဉ်
ယန်းငွေ (၅) ထောင် ဝေယျာဝစ္စ အဖြစ် လှူဒါန်းခဲ့သည်။

၂၃။ မြန်မာနိုင်ငံ မိဘမဲ့ ဂေဟာများသို့ လှူဒါန်းထောက်ပံ့ရန် အဖွဲ့တွင်
အဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ပါဝင်ပြီး ယန်းငွေ (၆) သောင်းတိတိ လှူဒါန်းခဲ့
သည်။

၂၄။ (၁၉၉၅) ခုနှစ်မှစပြီး ခေတ်ဟောင်း အနုပညာရှင်ကြီး ဒေါ်မေရှင်
အပါအဝင် အခြား စာပေ အနုပညာဆုများစွာကို ဂုဏ်ပြုချီးမြှင့်
ခဲ့သည်။

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ
အယ်ဒီတာအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော စာစောင်များ

- ၁။ မွန်ဘူလက်တင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ရာမည တိုင်းလုံးဆိုင်ရာ မွန် အသင်းမှ ထုတ်ဝေသည်။ (၁၉၄၆ မှ ၁၉၅၃) ထိ ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။
- ၂။ ယင်းအသင်းမှ ထုတ်ဝေသော ဦးဝါယမ ပြုစုသည့် မွန်ဖတ်စာအုပ်ပထမမှ စတုတ္ထတွဲထိ ကြီးကြပ် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။
- ၃။ မွန်ရေးရာအဖွဲ့မှ ထုတ်ဝေသော ဦးဝါယမ ပြုစုသည့် မွန်ဖတ်စာပဉ္စမမှ သတ္တမတွဲထိ ကြီးကြပ် ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။
- ၄။ မွန် ယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ထုတ်ဝေသော ဦးဖေမောင်တင် ပြန်ဆိုသည့် မြစေတီ မွန်ကျောက်စာ၊ ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ၊ နန်းတော် မွန်ကျောက်စာ များကို စစ်ဆေး၍ ပုံနှိပ်ခဲ့၏။
- ၅။ ယင်းဌာနမှ ထုတ်ဝေသော ဦးလူဖေဝင်း ပြန်ဆိုသည့် ကလျာဏီ မွန်ကျောက်စာ၊ ရွှေတိဂုံ မွန်ကျောက်စာ များကို စစ်ဆေး၍ ပုံနှိပ်ခဲ့သည်။
- ၆။ မြန်မာနိုင်ငံ သုတေသနအသင်း ဂျာနယ် အယ်ဒီတာချုပ်အဖြစ် တင်မြှောက်ကြ၍ (၁၉၇၄ မှ ၁၉၈၀) ထိ ဂျာနယ် (၆) အုပ် ထုတ်ခဲ့သည်။ သုတေသန စာတမ်းများလည်း ရေးခဲ့သည်။
- ၇။ ဟာလီဒေး၏ မွန်-အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန် ကို မွန် ယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာနမှ ပုံနှိပ်ရာတွင် အမှားမရှိအောင် စိစစ် ဆောင်ရွက်သည်။
- ၈။ ၁၉၅၃ ခုနှစ်တွင် ထိုင်းနိုင်ငံ ပတ်လတ်ရွာမှ ရခဲ့သည့် သထုံဟံသာဝတီသမိုင်း မွန်ဘာသာထဲမှ ရာဇာဓိရာဇ်အပိုင်းကို တည်းဖြတ်စစ်ဆေး၍ သုတေသန အသင်းက (၁၉၅၈) ခုနှစ်တွင် ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
- ၉။ မွန်ဘာသာ ပါရမီခန်းပျို့ ကို တည်းဖြတ်၍ ယဉ်ကျေးမှု ဝန်ကြီးဌာနမှ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ခြင်း။

၁၀။ မွန်ဘာသာ ဇာတ်ကြီး (၁၀) ဘွဲ့ (၁၀) အုပ်နှင့် မွန်ဘာသာ ဇာတ် ၅၅၀ (၉) တွဲ တို့ကို အချိန်ယူကာ ပါဠိ၊ မြန်မာ၊ အင်္ဂလိပ်နှင့် ပုဂံရှိ ဇာတ်အမည်များနှင့် ညှိနှိုင်း၍ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီးဌာန၊ မွန်ယဉ်ကျေးမှုဌာနစိတ်မှ ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိနိုင်ရန် အစွမ်းကုန် ကြိုးစား ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

ယင်းပေမူ ဇာတ်ကြီးနှင့် ဇာတ် (၅၅၀) များကို တည်းဖြတ် နှိုင်းယှဉ်ရာတွင် နှစ်နှင့်ချီ၍ ကြာသဖြင့် ရှေးဟောင်း မွန်ပေမူ အရေးအသားများကို ကျွမ်းကျင်စေခဲ့သည်။

၁၁။ အယ်ပီဂရာဖီယာဘာမင်နီကာ ခေါ် ဒေါက်တာ ဗလက်ဒင် ပြန်ဆို ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်ဘာသာ မွန်ကျောက်စာများ အတွဲ ၁ မှ ၄ အထိ မူရင်းအတိုင်း အစိုးရ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ပြန်လည် ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိ နိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ရှေးမွန်၊ ခေတ်လယ်မွန် ကျောက် စာများကို ပိုပြီး ကျွမ်းကျင်စေခဲ့သည်။

၁၂။ E.O.Stevens က(၁၈၉၆)ခုနှစ်တွင် ပြုစုပြီး ရန်ကုန်မြို့၊ American Baptist Mission Press မှ ပုံနှိပ် ဖြန့်ချိခဲ့သော 'English and Peguan' (A Vocabulary) အင်္ဂလိပ် - မွန်အဘိဓာန် စာအုပ်ကို (၁၉၈၆) ခုနှစ်တွင် ပြန်လည် ပုံနှိပ်၍ ဖြန့်ချိခဲ့သည်။

၁၃။ သုတေသန လက်ထောက်ကြီး ဦးငြိမ်းမောင် ပြုစုသော ရှေးမြန်မာ ကျောက်စာများ ပထမတွဲမှ တတိယတွဲအထိ ရှေးဟောင်း သုတေ သနဌာနမှ ပုံနှိပ် ဖြန့်ချိနိုင်ရန် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။

၁၄။ ရှေးဟောင်း သုတေသန စာစောင် ထုတ်ဝေရန် စာမူများ စုဆောင်းထားပြီး ထုတ်ဝေရန် ဆောင်ရွက်စဉ် (၁၉၈၆) တွင် သက်ပြည့် အငြိမ်းစားယူခဲ့၍ အဆက်ပြတ်ခဲ့ရသည်။

၁၅။ ပါမောက္ခ အိုနိုတိုရုနှင့် ပူးတွဲ၍ မွန် - မြန်မာ - ဂျပန် အဘိဓာန် ကို ဂျပန်တွင် ပုံနှိပ်ဖြန့်ချိရန် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်သည်။

၁၆။ လန်ဒန်တက္ကသိုလ် (SOAS) ခေါ် အရှေ့တိုင်းနှင့် အာဖရိက ဘာသာများ လေ့လာရေးကျောင်းတွင် အရှေ့တောင်အာရှ စာပေ အဘိဓာန် ပြုစုရေးအဖွဲ့ဝင် ဖြစ်သည်။

လိက်တူ အိမ်နိဗ္ဗာန်သီချင်း

(မနိ - ၅၁)

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ (မွန်-မြန်မာ)

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာနိုင်ပန်းလှ

၊ ဂျပန်ပြည် မေယိုတက္ကသိုလ်၌ ရှိစဉ် ပြုစုသည်။

ရွှေစည်းခုံ ဘုရားကြီးသည် ပုဂံညောင်ဦး၌ တည်ရှိပါသည်။
ဘုရား၏ အရှေ့ဝင်ပေါက် ဝဲယာနှစ်ဘက်တွင် မွန်ကျောက်စာ
တစ်တိုင်စီ ရှိသည်။ တောင်ဘက်တိုင် မြောက်ဘက်တိုင်ဟုလည်း
ခေါ်နိုင်သည်။ တစ်တိုင်လျှင် လေးမျက်နှာစီရှိ၍ စုစုပေါင်း ရှစ်
မျက်နှာရှိ၏။ တောင်ဘက် ကျောက်တိုင် (က) မျက်နှာကား စာ
ကြောင်း ၅၄ ရှိ၏။ အမြင့် ၆ ပေ ၁၀ လက်မ မြင့်၏။ (ခ) မျက်နှာမှာ
လည်း စာကြောင်း ၅၄၊ (ဂ) မျက်နှာမှာလည်း ၅၄၊ (ဃ) မှာလည်း
၅၄ ရှိ၏။ (င) မျက်နှာမှာ ၄၃ ရှိ၏။ (စ) မျက်နှာမှာ ၄၃၊ (ဆ)
မျက်နှာမှာ ၄၃ ရှိ၏။ (ဇ) မျက်နှာမှာ ၄၄* ရှိ၏။

ဤရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာသည် အခြားမွန်ကျောက်စာနှင့်
စာလျှင် အစုံဆုံး အဆင့်အမြင့်ဆုံးဟု ဆိုရပါမည်။ ပုဂံပြည်တွင် ငြိတိ
ဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ ဘွဲ့ခံ ကျန်စစ်သားမင်းသည် ဘုရားသာသနာ
၁၆၂၈/၁၆၃၀ ခုနှစ်တွင် မင်းဖြစ်မည်ဟု မြတ်စွာဘုရား ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးစဉ် ဗျာဒိတ်ပေး ဟောပြောခြင်းဖြစ်သည်။

* အခြားမင်ကူးတွင် ၄၃ ကြောင်းသာရှိ၏။ ကျွန်တော်ရထားသော
မင်ကူး မှာသာ ၄၄ ကြောင်းရှိ၏။ ထူးဆန်းနေ၏။

ကျန်စစ်သားမင်းသည် ရှေးဘဝ၌ ဗိဿနိုးနတ် ဖြစ်ခဲ့ဖူး၍ သရေ
ခေတ္တရာ (ပျူ) တို့ ပြည်ကို တည်ထောင်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ထိုဘဝမှ
စုတေ၍ ဗြဟ္မာပြည်သို့ တက်သွားကြောင်း၊ ဘုရားသာသနာ ၁၆၂၈
သို့မဟုတ် ၁၆၃၀ ခုနှစ်တွင် ပုဂံသို့ ဆင်း၍ ခြံတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မ
ရာဇာဌေခံ (ကျန်စစ်သားမင်း) ဖြစ်ပြီး ဘုရားသာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်
မည်ဖြစ်ကြောင်း အသေးစိတ် ဟောပြောမိန့်ကြား ဗျာဒိတ်ပေးခြင်း
ဖြစ်ပါကြောင်း။

ရွှေစည်းခုံ ကျောက်စာနှစ်တိုင် မိတ္ထူတို့ကို သရပါ ဂိတ်တံခါး
တွင် တွေ့ရှိသေးသည်။ ဤကျောက်စာမိတ္ထူနှစ်တိုင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်
ဖတ်ရှုရာ၌ များစွာ အသုံးကျပါသည်။ ဤကျောက်စာများကို ရန်ကုန်
မရောက်ဖူးဘဲ ဘိလပ်မှနေ၍ မင်ကူးများကို ရှေးဦးစွာ ဒေါက်တာ
ဘလက်ဒင် က ဖတ်ရှု ပြန်ဆိုပေးခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပုဂံခေတ်ထက် ရှေးကျသော မွန်ကျောက်စာများကို ယိုးဒယား
ခေါ် ထိုင်းလင်းနိုင်ငံ၌ များစွာတွေ့ရ၏။ လော့ဗူရီ ရှစ်မြောင့်
ကျောက်တိုင်သည် ရှစ်ရာစုထိုးဖြစ်၍ အလွန်အသုံးကျသည်။ နခုံ
ပထုံမြို့ ဖရပထုံဘုရား၌ ခြောက်ရာစုခေတ် မွန်ကျောက်စာနှင့်
နာရာဗူရီအနီး နရာဂူ မွန်ကျောက်စာ သုံးကြောင်းသည် အေဒီ ၆
ရာစု ထိုးဖြစ်၏။ ၉ ရာစုထိုး မွန်ကျောက်စာကို လောပြည်၌ တစ်ချပ်
တွေ့ရ၏။ ထိုထက် ခေတ်နောက်ကျသော မွန်ကျောက်စာများကို
ဇင်းမယ်အနီးရှိ ဟာရီဘုဥယျာခေါ် လန်ဖွန်း၌လည်းတွေ့ရ၏။

မြန်မာနိုင်ငံ စစ်တောင်းအနီး ကျိုက်ကသာ မွန်မြို့ဟောင်းတွင်
ကျောက်စာ မဟုတ်သော်လည်း မြေဖုတ်အုတ်ခွက်များပေါ်တွင်

အေဒီ ၆ ရာစု မွန်စာလုံးများလည်း တွေ့ရ၏။ ပျူခေတ် မွန်ဒဂါး
များစွာလည်း တွေ့ရှိခဲ့၍ ဒွါရဝတီ (ထိုင်းလင်း) ခေတ်တွင် ကျိုက်
ကသာ၌လည်း မွန်နိုင်ငံ ထွန်းကားခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားပါသည်။

ပုဂံခေတ်တွင် မွန်ကျောက်စာ တိမ်ကောပြီး သက္ကရာဇ် ၇၂၄
ခုနှစ်ထိုး မုတ္တမမင်း ဗညားဦး မွန်ကျောက်စာကို တွံတေး (ဒလမြို့
ဟောင်း) ၌ နောက်ဆုံးတွေ့ရှိရခဲ့သည်။

ရာဇာဓိရာဇ်ကျောက်စာကို ယနေ့ထိ မတွေ့ရသော်လည်း
ရှင်စောပုနှင့် ရာမာဓိပတိဘွဲ့ခံ ဓမ္မစေတီ မွန်ကျောက်စာများကို ဗဂိုး
(ပဲခူး)၊ ဒဂုံနှင့်ကျိုက်မရောမြို့တွင် တွေ့ရပါသည်။

ဒေါက်တာ နိုင်ပန်းလှ

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ

(က) မျက်နှာ

- ၁။ ခြံ နမော ဗုဒ္ဓါယ၊ နမော ဓမ္မာယ၊ နမောသင်္ဃါယ၊
- ၂။ အဂီရသော၂ သကျမုနိ၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော၊ သတ္တုတ္တမောသီ
- ၃။ ဟော၊ ရာဇဗုဒ္ဓိတ္ထိဒေသယိတိ၊ သကျ မုနိဘဂဝါ ယင်ကျာက်ဗုဒ္ဓတ
- ၄။ လေိယံ? သကျမုနိ-ကိဝိသေသော - လှာပ်ရူပ် ဝိသေသံတလေိယံယော၊ အဂီရသော
- ၅။ တလေိယံမနောမ်ကုယိရိယာသံဇိကို (ပုနကို) ဝိသေသောလှာပ်- ရူပ်
- ၆။ ဝိသေသံတလေိယံဂံယော၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကော-တလေိယံမဆာန်သ္မိန်
- ၇။ အုတ်သတ်ဂုံလောင်၊ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော - တလေိယံ မပြေယ်နောရ် အုတ်သ

-
- ၁။ သ > ခေတ်မွန် - သြ၊ သီ၊ မြန်-သရေ၊ ကျာက်ဂြိ-ကျက်သရေ၊ ခေတ်မွန်-ကျာ်သြ၊ ကျာ်သီ၊ ကြီးပွားချမ်းသာခြင်း။
 - ၂။ သ-အဂီရသ်၊ ပ-အဂီရသ၊ ရောင်ခြည်ထွက်သောအရာဝတ္ထု၊ ဗုဒ္ဓကိုယ်မှ ရောင်ခြည်ထွက်သည်။
 - ၃။ မြတ်သော၊ မြတ်စွာ၊ ကျောက်ဗုဒ္ဓတလေိယံ - ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရားသခင်၊ တိလံနုဋ်ဇေယံ - ပေါင်းထားခြင်းမဟုတ်၊ ငါ့ရှင် ဟုပြန်ဆို၍မရ၊ တိလံဇေယံ - ကြလဇေယံ - ငါ့သခင်၊ ဘုရင်ကိုဆိုလိုသည်။ တိလံပေါယ်ဝုသ္မိင် - ငါတို့သခင်အရှင်မင်းကြီး၊ တိလေိယံအာနန် - Lord Anand တိလေိယံသယ် - Reverendmonks.

- ၈။ တံဂုံလောင်၊ သီဟော-တလိယံမရောင်ကေသရာဇာဒိသိင်-
ရာဇဥပ္ပတိ
- ၉။ ယင်ကန္တရံ နှသိင် ခြံတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ မနောင်ပုန်^၁
ပြဇ္ဇာ^၂ ဂင်္ဂေါ
- ၁၀။ င် - ခြေဇသ်^၃ - ဝီရ် - ယသ် - ပရိဝါရ် - မကးသက်ညးစွာင်
ဒသ်ပုံ ရေယံသုမောဟ်
- ၁၁။ ဂေါး၊ ဒေသယိဒေသေသိ၊ စိန်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလိယံဂေါး
ဒေသနာစုလေား
- ၁၂။ တုးလားကန္တရံဒိရ်ဒသ်နှသိင်ခြံတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂုံ
လောင်၊ ဂုန်ဂေါး^၄
- ၁၃။ မောဇ်ဇေယံကာလံယော၊ မကျာက်ဗုဒ္ဓတလိယံဂေါးစု
လေားတု

၁။ သ-ပုဏျ-မှ ပုဂံမှ-ပုန်-ဖြစ်လာ၏။ ထိုမှ မြန်ကျောက်စာ၊ မင်စာမှ-
ဖုန်-ဖြစ်လာ၏။ ထိုမှ ဖုန်း>ဘုန်း။ အနက်တူ ပါဠိ-ပည-မှ သက်ခြင်း
မဟုတ်။

၂။ သ-ပြဇ္ဇာ > ပြဇ္ဇါ > ပြဒ္ဓညာ > ပြတ်ဒညာ > ပြတ်ညာ။
မွန်ပညာရှိတွေ များစွာပင် ပြဿနာ-ဟု မှားခဲ့၏။ ပါဠိ-ပညာ-နှင့်
အနက်တူဟု မှတ်ပါ။ မြန်မာ - ပြဿနာသည် ရှေးမွန် ပြဿာ-မှသက်။
မွန်ကလည်း သ၊ ပြဇ္ဇ-မှယူခဲ့သည်။

၃။ သ-တေဇသ်၊ ခေတ်မွန်-တြိဋ္ဌံ။ မြန်-တန်ခိုးတေဇာ။

၄။ ဤနေရာမှာ-ဂုန်-ကိုဂုဏ်၊ ကျေးဇူး၊ အကြောင်းဟုမယူရ။ ထို့ကြောင့်၊
သို့ဖြစ်၍။ Therefore ; Then ; ဟု ယူရမည်။

- ၁၄။ ဝးလာရ်ကန္တရ်ဒိရ်ဒသ်ဂုသွိုင်ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိကျဓမ္မရာဇဂေါး၊
နော
- ၁၅။ မ်ဇေယ်မောယ်လေးကာလ်ကျာက်ဗုဒ္ဓ တလေယ်တင်ဇေယ်
ဇေတ
- ၁၆။ ဝနမဟာဝိဟာရ်၊ မဏ္ဍိက် ဣဉ်မှောရ်ဒူးမမိရ်သာသနကျာက်
ဗုဒ္ဓတ
- ၁၇။ လေယ်၊ နောရ်မကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်ပရိနိဗ္ဗာန် ကုလိလို့
တုရောင်
- ၁၈။ ဣပိစ္စသ်စာမ်၊ ဇေယ်ချဉ်အရိမဒ္ဒနပူရ်၊ ယင်ကန္တရ်ဂုသွိုင်ဇြိတြိ
- ၁၉။ ဘုဝနာဒိကျ ဓမ္မရာဇဂေါး ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်ညာစ်စိ၊
တလေယ်ဣရ်
- ၂၀။ ဣာမ်၊ ကာလ်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်ဣရ်ဣာမ်ဂေါးစိ၊ နောရ်
ဂိုသ်ပန်
- ၂၁။ ယိယံသ်တုရောင်သာက် ဇေးတိတ်စုပ်ဗြဟ္မလောက်ဇေး
တိန်အာရ်
- ၂၂။ ဗေါယ်သုရ်စိ-ယိယံသ်ဂေါးဇေးအာရ် ကိလေးအုတ်တိ
သာက်တုာလ်

၁။ ပြုံးတော်မူသည်။ ခေတ်မွန်-ဣန္ဒြိယ။ ပြုံးထသည်ဟု ပြန်၍ မရပါ။
မြန်မာပြန်လျှင် မြန်မာမှု ဖြစ်ရမည်။ ဘလက်ဒင်က The Lord Smiled
ဟု ပြန်၏။ ဣရ်ဒသ်-ဖြစ်ပေါ်သည်။ ဖြစ်ထသည်ဟု ပြန်၍မရပါ။

၂၃။ ဗေါယ်ဝှင်စိ၊ အုတ်ဒိသ်ပန်ကးမောယ်လက္ခိကောဋိစက္ကဝါလ်း

၂၄။ ချေးအာရ်၊ ဗွးဂေါးစိ၊ ယိယံသ်ဂေါး၊ တူန်လောဝ်မုခဝါရ်
ကျာက်

၂၅။ ဗုဒ္ဓတလေိယ်ကုံ၊ တလေိယ်အာနန်ညာစ်အသွရ်၊ ဂေါးလောရ်
ယိလ်ကိ

၂၆။ န္ဒာလ်ဇင်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်တူယ်၊ ယုက်သုံစုဝ်တေယ်သ္မာ

၂၇။ ည်ရောပ်ဝေါအ်၊ မတိလ်ပကိရ်အိမ်စိ၊ မုဟေတ်ယော၊ သ

၂၈။ က်ဟေတ်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်ဂုံလောင် သက်က္ခိမ်စိ၊ ကး
သက်ရော

၁။ ခေတ်မွန် - လက် - တစ်သောင်း။ ရှေး - တသိန်း။

၂။ သ-အါစွယ် ။ ခေတ် - အသရ်၊ အမွရ်၊ အံသဝ်၊ အသဝ်။

၃။ မရို၊ ကးသက် - မဲ့သော၊ ကးမောယ် - တစ်ခုမက၊ တစ်ခုမရို။

- ၂၉။ ဂ်ဂေါးတလေယံအာနန်သျှာည်ဒ၊ ဂေါးမကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံဂး
 ၃၀။ ကုတလေယံအာနန်ရောင်ဝေါအ်၊ အာနန်-မောရ်စိ၊ ရိသိ
 မောယံမဏ္ဍ
 ၃၁။ မောအ်ဗိသျှာ၊ ဇောက်ရိဒ္ဓိ၊ ဇောက်အာနုဘာဝ်၊ ဂေါအ်
 အဘိညာဗ္ဗုန်၊ ကောမ်
 ၃၂။ ကုကောန်ဇယ်ဂဝံပတိ၊ ကုသျှိုင်ဏ္ဍုန်၊ ကုဗိသုကမ္ဘိဒေဝပုတ်၊
 ကုကတက
 ၃၃။ မှီနာဂရာဇ၊ သ္မန္တုချင်မောယံဏ္ဍမောအ်သိသိတ်၊ ဗ္ဗးဂေါးရိသိ
 ဗိသျှာဂေါး
 ၃၄။ သ္မုတိနောရ်ဂေါး၊ သ္မိန်အာရ်ဗြဟ္မလောက်၊ သ္မုတိနောရ်ဗြဟ္မ
 လောက်ဂေါးသ္မုဇ်ဒ
 ၃၅။ သ်ဇေယံအရိမဒ္ဓနပူရ်စိ၊ သ္မုဇ်ဏ္ဍမောအ်ဂုသျှိုင်ဇြီတြိဘုဝနာ
 ဒိတျ
 ၃၆။ ဓမ္မရာဇ၊ သျှုက်သာသန ဇယ်၊ ရောင်ဂေါးမကျာက်ဗုဒ္ဓ
 တလေယံ ဂးကေလ်
 ၃၇။ ဟေတ်ကိအိမ်ဂေါးကုတလေယံအာနန်၊ ကာလ်ဂေါးတလေယံ
 ဂဝံပတိ
 ၃၈။ ရှိုင်အဘိပြာယံကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံ၊ က္တိရ်လောဝ်ကျာက်
 ဗုဒ္ဓ တ်လေယံဗ္ဗးစိ၊ ဒုး

-
- ၁။ သ. ဝိ ဗျူ ။ ခေတ်-ဗိသျှာ၊ မြန်-ဗိသဏ္ဍိ၊ ဝိသနိး၊ ဟိန္ဒူနတ်ကြီး။
 ၂။ သ. အ ဘိညာန ။ အဘိညာက်။
 ၃။ သ. ဇြီကွေတြ၊ သရေခေတ္တရာ၊ ယခုမှော်ဇာ၊ ပျူမြို့တော်။
 ၄။ အရိမဒ္ဓနပူရ၊ ယခု - ပုဂံ၊ ဗဂံ၊ ရွေးမွန် - ပုကာမ်၊ ပေါကာမ်၊ ဗုကာမ်၊
 ခေတ်-ဖကံ။
 ၅။ သ. အဘိပြာယ၊ ဗျာဒိတ်စကား၊ ဟောက်နိး၊ မိန့်ခွန်း။
 ၆။ ထ ရှိခိုးသည်ဟု တိုက်ရိုက် အနက်ရှိုင်းသော်လည်း မွန်မူတွင် မတ်တတ်
 ထ-သည့်အနက်မဟုတ်။ ပြုံးထသည်ဟု မြန်မာမူ မပြုသင့်သလို- ရှိခိုး
 သည် ဟုသာပြန်ရမည်။ ဘာသာဗေဒပါရဂူ ဗလက်ဒင်က did obeisance
 ဟု ပြန်ခဲ့သည်။ ဖေ-လည်း “ရှိခိုး”သည်ဟုသာ မြန်မာမူ ပြုခဲ့သည်။
 သိန်း - ကမူ - မြန်မာမူ မကျသည့်-“ထ၍ရှိခိုးပြီး”ဟုပြန်ခဲ့၏။

- ၃၉။ သွပြာကတ်အဘိပြာယ် ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်ဂေါး၊ တူန်သျှာည်
ရောင်ဝေါအ်၊ တိလိ
- ၄၀။ မောရ်စိ၊ ရိသိ^၁မဏ္ဍမောအ်ဗိသျှဂေါးကောမ်ကုဇယ်ဒိုက်သေးညွ
နွံချိုင်သိသိတ်အဘိ
- ၄၁။ ပြာယ်တလိဂးစိစုတ္တာ၊ စုတ်ဂဝံပတိ၊ ရောင်ဂေါးကုံ^၂၊ ရိသိဗိ
သျှဂေါးကုံဒ၊ မညွနွံကော
- ၄၂။ မ်ကုကုံ^၃၊ ဒွးဂေါးစိ-ဂဝံပတိပေးအာရ်သုံ^၄သိုင်ကုန်၊ ပေးဂး
ရောင်ဝေါအ်၊ သိုင်ဒေ
- ၄၃။ ဝတာဝ်၊ ယင်အဘိပြာယ်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်စိပေးဒွင်န
အန္တုလ်^၅၊ ယင်ရိသိမ
- ၄၄။ က္ကမောအ်ဗိသျှမနောက်ရိဒွိ အာနုဘာဝ်ဂေါး။ ကောမ်ကု
ဇယ်စိ၊ သေးညွနွံချိုင်
- ၄၅။ င်သိသိတ်၊ ခေယ်ကာလ်ဂေါးစိအုတ်ခေယ်သင်္ကြင်^၆ရိသိဗိသျှ
ဂေါးပေးဗျာပါ^၇
- ၄၆။ ရ်၊ ရိသိဗိသျှဂေါးသေးညွနွံချိုင်သိသိတ်ဂေါးဗွး၊ သွတ်^၈နောရ်
ဂေါး၊ ခေယ်ချိုင်အ
- ၄၇။ ရိမဒ္ဒနုပူရ်၊ သေးသွယ်ဂုသိုင်ခြံတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မ ရာဇသျှက်
သာသနကျာ^၉

၁။ သ. ရ စိ ၊ ပါ - က္ကသိ၊ ခေတ်-ရသိ၊ က္ကသိ၊ မြန်-ရသေ့။

၂။ ပင်လျိုင် ၊

၃။ အသင်-၊

၄။ ထံ၊ သို့။

၅။ အထက်၊ ထိပ်၊ ဦးထိပ်-ကိုဆိုလို၊ ခေတ်-လွှ။

၆။ အမှု၊ ခေတ်-သရင်၊ စရင်၊ သရင်ခပ်ကုသို။

၇။ သ. ဝှာပါရ၊ အားထုတ်၊ လုံ့လထုတ်။

၈။ သွတ် - သေလိမ့်မည်၊ သေလတ္တံ့၊ သ-လိမ့်မည်။

၉။ ဘုရား သာသနာကို ချီပင့်လိမ့်မည်။

- ၄၈။ က်ဗုဒ္ဓတလေံယံ၊ သွိုင်ဒေဝတာဝံ၊ ချေယံကာလံသင်္ကြင်ဂုသွိုင်
ဇြိတြိဘုဝနာဒိ
- ၄၉။ တျဗ္ဗမ္မရာဇဂေါးလး၊ ချေယံသင်္ကြင်ပုန်လး၊ ကုံဗျာပါရ်ကေလ်
အုတ်ကုကာ
- ၅၀။ လံ၊ ရောဝ်ဂေါးကျောက်ဗုဒ္ဓတလေံယံကိန်ကန်ကု တလေံယံဂဝံ
ပတိ၊ ချေယံ
- ၅၁။ ကာလံဂေါးတလေံယံ ဂဝံပတိဒွင်အဘိပြာယ်ကျောက် ဗုဒ္ဓ
တလေံယံနအန္တု
- ၅၂။ လံဗ္ဗး၊ တလေံယံစွိန်ချာန်တူယံ တိန်အာရ်တာဝတိင်၊ အုတ်
အဘိပြာယ်ကျောက်
- ၅၃။ ဗုဒ္ဓတလေံယံစိ၊ တလေံယံဂဝံပတိဂုရင်ကေလ်သွိုင်ဣန်၊
တလေံယံဂုရင်
- ၅၄။ ကေလ်သွိုင်ဣန်ဗ္ဗး၊ တလေံယံစိသ်တူန် ဇေတဝနမဟာဝိ
ဟာရ်၊ ကမာရ်

၁။ သ. ချာန။ ပါ။ ဂျာန ။ မြန်-ဈာန်ကြွ။ ဈာန်ကျင့်။ ဈာန်ဝင်စားသည်။
ခေတ်မွန် - စွိန်ချာန်

၂။ များပြားသည်။ ကြာညောင်းသည်။ များစွာ။

(ခ) မျက်နှာ

- ၁။ လောအ်နောရ်ဂေါးစိ၊ ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်အာရ်နိဗ္ဗာန်ဍေယ်
ချူင်ကုသိ
- ၂။ နာရ်ဒ၊ ကဖာရ်လောအ်နောရ်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်နိဗ္ဗာန်၊
တလေိယ်ဂ
- ၃။ ဝံပတိတူန်-တိန်တာဝတိင်မောယ်လးတူန်ဒယင်ကန္တိရ်ဂုသိုင်ဇြီ
- ၄။ ဤဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇ၊ တလေိယ်ကိန်ကာလ်ဗောယ် ဗိဿာရ်
ကုသိ
- ၅။ င်ကုန်၊ သိုင်ဒေဝတာဝ်၊ ကု၂ရှိုင်ဒ၊ နောရ်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်
အာရ်နိဗ္ဗာန်
- ၆။ နံ၊ ကုလိမောယ်လှိုင်မတုရောင်ကွပ်ဝိစွယ်စာမ်၊ ယင်ရိသိမက္က
မောအ်ဗိ
- ၇။ သုဂ္ဂေါး၊ သွယ်ဂုသိုင် မောယ်မက္ကမောအ်ဇြီဤဘုဝနာဒိတု
ဓမ္မရာဇ
- ၈။ ဍေယ်ချူင်အရိမဒ္ဒနပူရ်၊ ယင်သာသနကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်စိဂု
- ၉။ သိုင်ဇြီဤဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါဟ်မသျှက်၊ ယင်ယသ်ဂု
- ၁၀။ သိုင်ဇြီဤဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါးစိအုတ် ဇိနောက်ဇမ္ဗူဒိပ်
မုလေး
- ၁၁။ ဍေးသြွာကတ်၊ မိဂိုးဂုသိုင်ဇြီဤဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါးစိရော
- ၁၂။ ဝ် ဗိရ်သေိယ်ကု၊ ယင်သီလဓမ္မံဒုမ်ဟိစ်?စိဂုသိုင်ဇြီဤဘုဝနာဒိ
- ၁၃။ တုဓမ္မရာဇဂေါးသြွားပ္ပာဝ်၊ အုတ်ဒုသီလ်မဒ္ဒသ်မသိ၊ နသီလ်
ဒုံဟိ

၁။ သ. ဝိဿာရ - အကျယ်၊ ဗိသတာ.

၂။ အရှင်၊ အသင်၊

၃။ သ. ပါ၊ ရောစပ်၊ သ. နိဝါဏ၊ ပါ၊ နိဗ္ဗာန်

၄။ သ. ပြာကဋယ - ထင်ရှား
လိမ့်မည်၊

၅။ မဂိုဟ်၊ မိုဟ်၊ မာကျောခြင်း။

၆။ ဗသဲ၊ ပသဲ၊ သံ၊

၇။ ကောင်းသော၊

၈။ စောင့်ထိမ်း၊

- ၁၄။ စ်မဒ္ဒသ်မမိလ်^၁ဂေါး၊ ဂုသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇဂေါး
- ၁၅။ သ္လိည်ဒုဩလ်၊ အုတ်ကာယဒုစ္စရိတ် ဝစီဒုစ္စရိတ် မနောဒုစ္စရိတ်မ
- ၁၆။ ကးစွး^၂၊ နသီလ်မစွး မဒ္ဒသ်သုက်ဂုသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မ
- ၁၇။ ရာဇဂေါးဩာစ်ဒုဩလ်^၃၊ ယင်ဒေဝတာဝ်မဒ္ဒင်သုံ^၄ပံ တေယံ
ညး
- ၁၈။ ဂုံလောင်မရပ်စိရ်စူ^၅နံဒေဝတာဝ်မတ္တုယံနဗဒြ်၊ ရောင်ညးပုပ^၆?
- ၁၉။ သဒြင်ကုံ၊ ခေးသွသဒြင် ဂုသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇ
- ၂၀။ ဂေါး၊ အုတ်ဒိနောက်ရာ*သ်ဂုသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ
ဂေါးစိ
- ၂၁။ ယင်ကုံလ်^၇စ် မဒ္ဒဇိသ် ဇလ်^၈ ဂေါး၊ ညွးသ်^၉က်ဝေလ်၊ ယင်
သတြု^{၁၀}၊ မဒ္ဒသ်ဂြိပ်
- ၂၂။ သုံတုံဂေါးစိ၊ ညွးသက်၊ ခေးသွိဃ္ဇာ^{၁၁}ရ်ရောင်မဟာသမုဒြ်^{၁၂}
ကုံ၊ ယင်ပုမိ
- ၂၃။ စ်သိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိပြသ်ခေးသူက်ပိည်^{၁၃}

-
၁။ ခေတ်-မပ်၊ မောင်၊ မွေးကြိုင်၊	၈။ ခေတ်-ကမုတ်၊ သူခိုး၊
၂။ ကးစွး-မစင်ကြယ်၊ ကး-မဲ့သော	၉။ တူသော၊
၃။ တခါတည်း၊	၁၀။ ဇလ-ဆူး၊
၄။ သိုပ်၊ လက်အုပ်၊	၁၁။ မဲ့လိမ့်မည်၊
၅။ တောင်ဈေး	၁၂။ သ. ဓတြု-ရန်သူ၊
၆။ သ. ဝဋ္ဋ၊ စိန်၊ ဗိုတ်၊	၁၃။ သ. ကျယ်ဝမ်းလိမ့်မည်၊
၇။ မ - မဟုတ်၊	၁၄။ သ. ပင်လယ်၊
* သ-ရာမြို့ - နိုင်ငံ၊ ပြည်နယ်၊	၁၅။ ချိုက်ပေင်၊ ပြည့်စုံလိမ့်မည်၊

- ၂၄။ ချုပ်အရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါးစိ၊ ကာလသတြုပ္ပရုက္ခဂေါးဇေးသြို့ည်
- ၂၅။ ယင်မ္ဘးကိက္ကိလ်ပန်မတောင်ဇေယျချုပ်အရိမဒ္ဒနပူရ်မဒသ်ဇ္ဇ။
- ၂၆။ ယ်ဗေါယ်သ္မရ်ဂင်၊ မအာရ်ဒေသ်စွာင်ဂေါး၊ နယိယိုက်ဒိဟိတ်
ဝီရ်
- ၂၇။ ဂုသ္မိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိ၊ ပြသ်ဇေးတဂေါး၊ သ္မာ
- ၂၈။ သ်တိန်ဍာက်၊ ဇေးသ္မိင်ဇေယျချုပ်အရိမဒ္ဒနပူရ်တူန်၊ ယင်ရုံ^၁
- ၂၉။ တ်ညးမစာက်နောရ်ညးရုံလော^၂သ်ဂုံလောင်၊ နပုန်အာရ်
- ၃၀။ တိတို့ယ်နမေ^၃ယ်တြိစိတ်မဒ္ဒသ်တေယ်၊ ဂုသ္မိင်ဂြိုတြိဘုဝနာ
- ၃၁။ ဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသ္မိတ်ဒုဩလ်၊ ယင်သိနောရ်ညးမအေယ်^၄
- ၃၂။ ပုမသ်^၅ဂုံလောင်၊ နပုန်အာရ်တိတို့ယ်နကရုဏာမဒ္ဒသ်ဍာက်

၁။ ရမတ်၊ ဘုရမတ်၊ မျက်ရည်။

၂။ လုဟ် = မက်မော၊ ချစ်ခြင်း။

၃။ ပေတြိစိတ် - ဟူ၍ - ဆ - ၄၁ - မှာရေး၏။ ကျောက်ပဲ့၍ မင်ကူးမှာ
- မောယ် - ဟု ဗလက်ဒင် ဖတ်ခဲ့၏။ သ. မဲတြစိတ္တ-မေတ္တာစိတ်။

၄။ ယဲ။

၅။ နှလုံး ။ ပါ. စိတ္တ၊ စိတ်၊ စိုတ်၊ ဒေတ် - မိပ်စိုတ်ပူမတ်၊ ပူမှ်။

- ၃၃။ ကြွာဏ်ဒုဩလံ၊ သွင်ဒေဝတာဝံ၊ ယင်ဂုသွင်ရီတြိဘုဝနာ
၃၄။ ဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိ၊ နတေယသ္မုမ္ပိယေလ်ပူင်တွင်ကုမ
၃၅။ ဟာဇန်ဂုံလောင်၊ နတေယဗ္ဗိသ္မိလ်ကြိယာလ္လိ ၂၁၇ အန္တက်ကုမ္ပး
၃၆။ ဂုံလောင်၊ အုတ်မဟာဇန်စိရောင်ကောန်မတောင်ပေယံဖြိသ်အ
၃၇။ မ္ဗော၊ ရောင်ဂေါးဂုသွင်ရီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသွင်
၃၈။ မေယနတိတုံယံ၊ အုတ်မ္ပးမဗ္ဗုး၊ ဂုံလောင်ဂုသွင်ရီတြိဘုဝနာ
၃၉။ ဒိတျ ဓမ္မရာဇဂေါးသွလုက္က ၂၁၈၊ ယင်မ္ပးမသက်သ္မေားနဇိ
၄၀။ ကိုနပါင်နပုမသ်ဂု သွင်ရီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသွသုမော
၄၁။ ဟံ၊ ယင်ဒိုက်သုံအုန်တြုသ်ပုပသန္ဒင်ဂုံလောင်မသက်တိမ်တလံ၊
၄၂။ ဂုသွင်ရီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသ္မုရင်ကေလ်တလံ၊ ယင်
၄၃။ ဘလေယံမဟာထေရ်မောယံ မနောမ်သီလ်မဒသ်သာရထီဓမ္မံ^၆

၁။ တစ်ခါတည်း။ အားလုံး။

၂။ အဝတ်ပုဆိုး။

၃။ မိခင်။ ခေတ်-မွှော့။ ယာဲ။ အမွှော့အနှံ့တူ။

၄။ မောက်မာသည်

၅။ ပျော့ပြောင်းသည်။ နူးညံ့သည်။ ခေတ်-ချိန်ခတ်။

၆။ သ. ဓမ္မံ။ ပါ. ဓမ္မ

၄၄။ ဂေါ်းစိ၊ ဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ်းသွသု တူမ်သွအာ

၄၅။ စာရ်၊ ချေယံ ကန္တတလေယံ မဟာထေရ်လျှောမ်သီလမဒသံ
သာရထီ

၄၆။ ဓမ္မဂေါ်းကု၊ ကောမ်ကုတလိစိ-ဇယံသ္မုအးသာသနကျာက်ဗုဒ္ဓတ

၄၇။ လေယံ၊ ရောဂ်ဂေါ်းမဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ်းသ္မု

၄၈။ ဗုးပဒုံဟိစိ၊ ဗုးပဒုံဟိစိ၊ ရောဂ်ဂေါ်းမဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓ

၄၉။ မ္မရာဇဂေါ်းသ္မိန္ဒြဗိန္ဒော၂နံ မဟာဇနဂုံလောင်အုတ်ကုကာလံ၊
ယင်

၅၀။ ညးမကွပ်သုံအူရ်၊ နကန်သပ်ဒုံဟိစိဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျ

၅၁။ ဓမ္မရာဇဂေါ်းသ္မုချေန်ကေလ်ပုမဒံ၊ ယင်ညးမပိဟာရ်သုံအူ

၅၂။ ရ်စိဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ်းသ္မောရ်ပိဟာရ်ဒုံ

၅၃။ ဟိစိ၊ ယင်တိန်လူရ်တိန္ဒြသွရ်မတူယံနထရ်မစိန်စောန်နရတ်

၅၄။ နပြဇ္ဇာမဒ္ဒသံတေယံဂုဿိင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ်း

၁။ သင်တို့ကောင်းမှုပြုလော့။ သင်တို့ကောင်းမှုပြုလော့။ ထိစိ-ကောင်း
သည်။ မှန်သည်။ မြတ်သည်။ ထိစိအာ၊ ထိစိအာ - ကောင်လျှောင့်
တေဟ်၊ ၂ကောင်းလေစွ။ ဒုံဟိစိ-နံ။ ကောင်းခြင်း။ ကောင်းမှု။

၂။ ခေတ် - ဒလောံပတောန်။

၃။ စိုတ် - နှလုံး။ ခေတ်-ပူမှ်။ ပါ-စိတ္တ-နှင့်တူ။

၄။ သ . ဝိဟာရ။ ခေတ်မွန် - ဟို။ ပါ - တရားဆွေးနွေးရာကျောင်းတော်။
(ဝိဟာရ > ဘာ)

(ဂ) မျက်နှာ

- ၁။ သွက်ပေါက်ကေလ်ကုမဟာဇန်ဂုံလောင် ----- ဂုသို
- ၂။ င်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး -----
- ၃။ ဝ် ပုမတ် ခေယ်မဟာအဝီစိဩက် -----
- ၄။ ဝရ်၊ ယင်သက္ကာရ်အုတ်ညးမတောင်ခေယ်ချိုင်အရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါး
ဂုသို
- ၅။ င်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသွင် ---- ရော
- ၆။ ဝ် ဂတိဒိန်ငလ်ထရ် မညိန်စိန်စောန်ကုရတ်၊ ဂုသိုင်ဇြိတြိ
ဘုဝနာ
- ၇။ ဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသွိုင်လေားတုံဝး၊ ကောန်လွဟ်သွိုင်ဂုံလောင်
မနောမ်
- ၈။ မိမိလ်၊ ရောင်မိမိလ်ပွာ်မွဲရ်၊ မနောမ်စိန်ဟာယ်ရောင်
စိန်ဟာယ်က
- ၉။ နွရ်၊ သွိုင်ကုန်၊ မကုမောအ်အလဗ္ဗုသာဂေါး၊ မသ္မိဒိလ်၊ နောရ်
ချိုင်ဒုံ
- ၁၀။ ပေါးကောန်လွဟ်သွိုင်ဂုံလောင်မဂ္ဂိနရတ်၊ မကးမောယ်ပြကာ
- ၁၁။ ရ်၊ မဒိနွရ်တျိုင် ဗုံတောင်၊ မသ္မိဒိတုံဝိလ်၊ ယင်ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာ
- ၁၂။ ဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး၊ သွောင်ခေယ်သီဟာသနညိန်ကိန္နန
- ၁၃။ ထရ်၊ မစိန္နောန်နရတ်၊ သ္မနုဘဝ်စိဟိယ်ကိမိုန်၊ ကောန်ဂူတ်
သို

၁။ သ. ပါ-အလား၊ ကဲ့သို့၊ တူသည်။

၂။ စုံ-မုလေးစပယ်၊ ပါ-မာလိကာ၊ မလ္လိကာ၊ သ-မလ္လိကာ၊

၃။ ကတော်မယား၊ ခေတ်မွန်-ကလပ်၊ (ကုမာင်ကလပ်-လင်မယား)

- ၁၄။ ငုံ့လောင်မတ္တိုင်နောင်ချင်ဒုံပေါးယင်ချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်
- ၁၅။ မနောင်ကျက်ဇြိဝ်ဂေါး သွနောင်ကုယသ်၊ သိုင်ဒေဝတာ
- ၁၆။ ဝ်၊ ချယ်ကာလ်ကိမိုန်ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါး
- ၁၇။ ယင်ပှာညှိစွာင်မနောက်ကုံစိ-ယလ်ဂဗ္ဘတ္တု၊ ယင်နိမိတ်ဇိ
- ၁၈။ နီး ဒုံဟိစ်၊ နက္ခတ် ဒုံဟိစ်သ္မုင်တဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မ
- ၁၉။ ရာဇဂေါး၊ ချယ်ကုပ်စိန္တေးဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မ
- ၂၀။ ရာဇဂေါးသ္မုက်ကွေးပုံရယ်မောယ်၊ မနောင်ကုပုဇ်သ်ရောင်
- ၂၁။ ကွေးမဒသ်နောင်ကိကုံလ်မတ်ဗြေယ်၊ သွန္တေးစိ၊ သ္မုဝ်းရောင်
တေ့
- ၂၂။ ယ်မတောင်ကုံ၊ သိုင်ဒေဝတာဝ်၊ ချယ်ကာလ်ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝ
- ၂၃။ နာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါး၊ သွကိမိုန်၊ မဟာဇန်ဂုံလောင်စိ၊ သွန်ရ

၁။ မွန်+သ. -ကျက်သရေ၊ ကျ်ဍု-ကျ်သီ

၂။ သ. -နက္ခတြ၊ နက္ခတ်၊ မြန်-နက္ခတ်

၃။ အချိန်

၄။ ချေဟ်၊ ချေ၊ မြင်း

၅။ ဝမ်၊ တမ်။

- ၂၄။ တ်မကးမောယ်ပြကာရ်၊ သွင်ရင်မုကုဋ်သုဉ်ယံ^၁ သိပိုင်၊
၂၅။ မကးမောယ်ပြကာရ်စိ၊ ခေးတေးတြွက်ဂင်ဂိည၊ ယင်ကြ
၂၆။ ယာက္ကောရ်၊ မအာဒိနောရ်ရုပ်စိင်၊ ရုပ်ဇာဒိသိင်၊ ရုပ်တြော^၂
၂၇။ င် ပု ပိည်၊ ရုပ်နာဂ်၊ ရုပ်သုပရ်၊ မကးမောယ်ပြကာရ်၊ ညးတ
၂၈။ ဂေါး၊ သွင်ရင်၊ ယင်ဂုသွိုင်ဗြီတြိဘုဝနာဒိကျဓမ္မရာဇဂေါး၊
၂၉။ တုသ်တိတိုယ်သိသိုက်အုတ် ညးမတောင်ဇေယျဇမ္ဗုဒိပ်၊ သွ၊
၃၀။ က်ကေလ်နိဓိ^၃ပိပြကာရ်၊ နရုပ်စိဇေယျဇမ္ဗုထရ်ရောင်ပှာင်မ
၃၁။ ဂိရ်ဂေါး၊ သွိန္နေားတုံဓး၊ သွိုင်ဒေဝတောင်၊ ဇေယျကာလ်ဂုသွိုင်ဗြီ
၃၂။ တြိဘုဝနာဒိကျဓမ္မရာဇဂေါးသ္မုန်၊ အုတ်ပြောင်ဂုံလောင်
၃၃။ စိ၊ သ္မာင်ဇေယျသီလ်၊ သြွာသ်ဓမ္မံ၊ သျှာမ်ပုန္နာရ်ဒုံဟိစ်၊ သွ
၃၄။ က်တိတ်ဟန်တလံသို၊ ခေးသွသ်ရောင်ဂေါးအုတ်မဟာဇန်ဂုံ

၁။ အပေါ်အကျီ

၂။ လုံခြည်၊ ပုဆိုးအရည်

၃။ ရေတကောင်း၊ ပြည့်သောအိုး။

၄။ ပြည့်သည်။ ပြည့်သော။ ပိည်ကို မိန်ဟုမင်ကူးအရ ဗလက်ဒင် ဖတ်မှား
ခဲ့သည်။ ပ-ထဲတွင် ကျောက်ပဲ့၍ဖြစ်ပါသည်။ ကျောက်ကိုစစ်ဆေးခဲ့
သည်။ မိည်-မဟုတ်။ ပိည်-ဖြစ်သည်။

၅။ ပါ-အဖိုးတန်ရတနာပစ္စည်း။ နင်နိဓိ-ရတနာအိုး။

- ၃၅။ လောင်ဒူသ်အမွှောအ်^၁ အမွှောအ်^၂လး - ဒူသ်ကုံစိ^၃မုဇျော^၄ဝ်လး-
ဒူသ်ကုမာ
၃၆။ င်ကန္တရ်လး-ဒူသ်ကလျာဏမိတ်သဟာယ်ရုံလောသ်^၅လး-ဒူသ်
ရင်သ္မော
၃၇။ အ်ကုံကုံ^၆စိ - ချေးသ္မုလေးတုး^၇ကေလ် - သက်သပုန္န^၈က် -
သ္မိစိ^၉
၃၈။ အ်းချေး၊ ယင်ဂုသ္မိင်ခြံတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါင်ဂေါး
၃၉။ ဟ်-အုတ်ဇေယျံ ဇေယျဒိပ်ညးဂုံလောင်သ္မုမ^{၁၀}တ်နတြေဇေယျံ၊ ခေ
၄၀။ ယ်ပြာသာဒ်မသ္မိ^{၁၁}သ်ရောင်ဝေဇယန္တုပြာသာဒ် မသ္မုပဏ္ဍိ^{၁၂}င်မ
၄၁။ ဒသ်မုကုတ်^{၁၃}ရတ် ချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်သ္မုရ်ရန္တုက်ပိ^{၁၄}ပိည်^{၁၅} ကိမ္မိန^{၁၆}
၄၂။ အုတ်ပြောင်မတောင်ဇေယျံချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါး-ချေးဇ္ဇော^{၁၇}
၄၃။ သ္မာစသ္မုသ်^{၁၈}သံပတ်^{၁၉}ရုပ်ဂု သ္မိင်ခြံတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇချေး

- ၁။ အမိ၊ ခေတ်-မွှော၊ ယာ။
၂။ အဖ၊ ခေတ်-မ၊ မိမ-မိဘ၊ မွှော-အမ-ဟုသာသိ၏။
၃။ ကုံစိ၊ ကံစိ-ညိ၊ ညိမ။
၄။ မိဇျောဝ်-ဟုမင်စာတွင်ရေး၏။ အစ်ကို၊ နောင်တော်၊ ခေတ်-ယ၊ ကောယ-
အစ်ကိုယောက္ခ၊ ကော-မြန်အစ်ကိုမူသက်၊ ကုံစိမုဇျောဝ်- ညီအစ်ကို-မောင်နှမ-
ဖြစ်သည်။ တူယောက္ခဟု - ဗလက်ဒင် မှားခဲ့သည်အတိုင်း - ဖေနှင့်သိန်းတို့
လိုက်မှားခဲ့သည်။ နဂါးရုံမင်စာ-သောနနန္ဒဇာတ်မှာ-မိဇျောဝ်အဇမဟိမောအ်ရိသ်
သောန-သ္မုနောင်တော်ရသေ့သောန၊ ကုသဇာတ်မှာ-ကိလ်ကုံစိဒုလ်မိမောယ်မိ
မောယ်-ခယ်မတစ်ယောက်စီတစ်ယောက်စီပေးသည်ဟု တွေ့ရသည်။ ပုဂံပင်
သာ-မြန်မာစပ်မွန်ကျောက်စာမှာ ကံစိချေး-ယဉ္စစ်၊ ငါပန်၊ ယသောက်၊ ငါခင်-
သ္မုညိ၊ ညိမ-ယဉ္စစ်၊ ငါပန်၊ ယသောက်၊ ငါခင်၊ အမည်ရှေ့တွင် ယ-ပါလျှင်-
အမျိုးသမီး၊ င-ငါ-ပါလျှင်-ကျားဖြစ်သည်။
၅။ ချစ်သော၊ ခေတ်-လုဟ်ကိုဖျန်-အသားကိုမက်မောသည်။
၆။ အချင်းချင်း
၇။ စူးထူး၊ ရှင်းပြသည်၊ ထုတ်ဖော်သည်။
၈။ ပျက်၊ ကွယ်ဝှက်။
၉။ စူး၊ သူး၊ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သည်။
၁၀။ စုတ်၊ စစ်ဆေးစုံစမ်းသည်။
၁၁။ သွတ်၊ သွတ်၊ တူသော
၁၂။ လှိုင်၊ လှိုင်၊ ပျော်မွေ့သည်၊ အိပ်ပျော်သည်။
၁၃။ မွှော့ကိုတ်၊ ပါ-မကုဋ၊ မကိုဋ်၊ သရဗူ။
၁၄။ ပြည့်စုံသော။
၁၅။ အုပ်စိုးခြင်း၊ စိုးစိုးခြင်း၊ ပွဲကိုန်ချင်။
၁၆။ ချေတ်၊ သူတို့၊ ဇ္ဇေား-တံ-အများပြု။
၁၇။ သ၊ သွတ္တိ၊ ချမ်းသာခြင်း၊ ကြွယ်ဝခြင်း၊ အောင်မြင်ခြင်း၊ ကံကောင်းခြင်း။
၁၈။ ပါ၊ သမ္ပတ္တိ၊ ချမ်းသာခြင်း၊ -၎င်း-။

- ၄၄။ ညောင်ဇေယျာစိုသ်ရစ်ဖြောက်ပါင်ပန်-ယင်သွသ်သမ္ပတ်မရော
၄၅။ ဝ်ဝေါအ်စိ-ဒူးပပုန်ညာရ်ဒဂေါးမဂေါအ်ဇေးညွန်ကွေးရော
၄၆။ ဝ်ဂေါးစိ၊ ဇေးသိုင်ဂိည်အာရ်၊ အုတ်မဟာဇန်ဂုံလောင်စိညာဝ်
၄၇။ ဇေယျာဒိန္နုဗိန္နောန်ဂုသိုင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇာ ယင်ဂု
၄၈။ သိုင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇာဒူးသွကဉ်ညးမသွသ် သုမေား၊ ညွံ၊
၄၉။ ဝေးရောင်ဒိန္နုလ်ထရ်၊ တမဟာဇန်ဂုံလောင်၊ ယင်ချိုင်အ
၅၀။ ရိမဒ္ဒနပူရ်ရောင်မ . . . တက်နတုက်ဗိသေယံပန်ဂေါး
၅၁။ ဒ၊ ဂုသိုင်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇာဂေါးသွရဗိန်၊ ယင်
၅၂။ ကေါန်သိုင်ဂုံလောင်စိ. . . သံပတ်မတိန္နောင်ဇေးညွိုင်ဇေ
၅၃။ ယ်ချိုင်အရိမဒ္ဒနပူရ်၊ ယင်ဂုံကွိုင်ရ်ဂုံလောင်မလော
၅၄။ မ်သီလ်၊ ကာလ်သတြုဗုံရုက်ဂေါးပိည်သက်

၁။ သက် - ဟူ၍ ဦးဖေမောင်တင်နှင့် ဦးချစ်သိန်းတို့ ဖတ်ခဲ့သည်။
ဗလက်ဒင် - သွက် - ဟု ဖတ်သည်။

(ဃ) မျက်နှာ

- ၁။ နိဗ္ဗာန်ကိုကဲ့၊ နဝိရ် ဂှ သွင်မြီတြိဘုဝ
၂။ နာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ၊ ချေးသွောင်တူန်ဇေယျဗိဟာရ်ကဲ့ကဲ့
၃။ ဂေါးသွန္နုကပုံပိညသီလံ၊ ယင်ရာသ်^၁
၄။ တွာညဂုံလောင်မလိည၊ ဂှသွင်မြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မ
၅။ ရာဇဂေါ၊ သွန္နုကန္တိထိဗ္ဗ နောရ်တုံလာဝေလံ၊ ယင်ချင်အ
၆။ ရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါ၊ သိသုဘိက်၊ သွးသက်ဥပဒြာဝ်၊ အုတ်မ
၇။ နုသ်မတောင်ဇေယျချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါ
၈။ ကုဂှသွင်မြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇသျာသ်နရိဒ္ဓိ
၉။ ချေးသွင်အကုသလကမ္ဘိ ပထစသ်၊ သွန္နု
၁၀။ ချင်ပုံပိညကုသလက မ္ဘိပထစသ်၊ ယင်မနုသ်
၁၁။ ဂုံလောင်ဇေယျကာလ်ဂှသွင်မြီတြိဘုဝနာဒိတျ
၁၂။ ဓမ္မရာဇဂေါကျုန်၊ ချေးသွောက်ရိဒ္ဓိရောင်ဒေဝ
၁၃။ တာဝ်ကဲ့၊ ယင်ချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်မဒသ်တိရ်
၁၄။ တာဝ်ဂှသွင်မြီတြိဘုဝနာဒိတျ ဓမ္မရာဇဂေါ
၁၅။ စိသ္မိုရ်တိန်ဟိန်နရတုတြေယံ၊ ယင်ဂှသွ
၁၆။ င်မြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါ၊ သြာထနာ

၁။ သက္ကတ - ရာမြဲ-မှသက်။ ခေတ်-ရး။ ကျေးရွာ။ ပြည်။ နိုင်ငံ။

၂။ ကောင်းသည်။

၃။ သ. သုဘိက္ခ။ ပါ-သုဘိက္ခ။ ပေါများချမ်းသာခြင်း။

- ၁၇။ မိစ်သဗ္ဗညုတညာန်၊ အုတ်ညးမတောင်ဇေယ်
၁၈။ ချိုင်အရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါးကေါမ်ကုဂုသိုင် ဂြိုတြိ
၁၉။ ဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ ဩဇ်ထိစ်ဇေယ်ရတုတြေ
၂၀။ ယ်၊ သွပူဇာင်ကုဇယ်ပုရေယ်ဪသ ကျာက်
၂၁။ ဗုဒ္ဓတလေယ်၊ သဒ္ဓမ္မိကုတလေယ်သယံဂုံ
၂၂။ လောင်၊ ယင်ညးမကုဇယ်ပုရေယ်ရတုတြေယ်
၂၃။ မကုဇ်၊ သဒ္ဓမ္မိမောယ်သိုင်ကေါမ်ကုဒေဝတာင်ဂုံ
၂၄။ လောင်ကုံစိ၊ ခေးသုလ္လာည၊ ဒေဝတိင်ဂုံလောင်စိသု
၂၅။ လာညကုမနုသ်ဝေလ်၊ ဒေဝတိင်ဂုံလောင်စိသ္မော
၂၆။ မ်ကုမနုသ်ဇေဟ်သွသဇြင်ဂုသိုင်ဂြိုတြိဘုဝနာ
၂၇။ ဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး၊ ဇေယ်ကါလ်ကိမ္မိန်ဂုသိုင်
၂၈။ ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး၊ ယင်ချိုင်အရိ
၂၉။ မဒ္ဒနပူရ်မဒသ်ကန္တိရ် ကျာက်ဂြိုတြိဟ်ယ်ဂေါး
၃၀။ ဩဇ်ဖါရ်၊ တိန္ဒသတြုဂုံလောင်စိ၊ သက်သွသ်ကုသိင်
၃၁။ ရာင်၊ အုတ်ကိကုံလ်ပန်မတိင်ဇေယ်ချိုင်အ
၃၂။ ရိမဒ္ဒနပူရ်ဂေါး-သ္မေတ်ထေစ်-သွသ်ဥပသ်ကျာက်ဗု
၃၃။ ဒ္ဓတလေယ်ကုဓမ္မိသယံ၊ ယင်ဂုသိုင်ဂြိုတြိ
၃၄။ ဘုဝနာဒိတျဓမ္မဂေါး သ္မုတိနောရ်ဒိဒိသ်ဂေါး
၃၅။ သ္မုင်သွသ်သံပတ်ဒေဝတာင်မနုသ်မဇောက်၊ ခေ
၃၆။ ယ်ရိန္ဒုတ်ဒိဒိသ်အုတ် သတ်မအါရ်အပါယ်ပ
၃၇။ န်စိ၊ သျှက်နောရ်အပါယ်ပန်ဂေါး၊ အုတ်လောက်
၃၈။ ဂုံလောင်ကောမ်ကုဒေဝတိင်မတိန္ဒုမ်ဇေယ်

- ၃၉။ သင်သာရ်မဒ္ဒသ်မဟာသမုဒြာမကးသက်စိန္တုက်
 ၄၀။ တိလ်ဝေါက်ဂေါး၊ သျှက်သေယံသဒ္ဓမ္မံမဒ္ဒသ်
 ၄၁။ ကွင်ဇုံနောက်သ္မုဉ် သေယံစိုသ်နိဗ္ဗာန်ပုံရေယံ၊ သို့
 ၄၂။ ငဒေဝတိဂ်၊ ရောဂ်ဂေါးဒကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံမဒ္ဒ
 ၄၃။ သ်ကန္တုဂေါးဗျာဒေဝသ်ဂုသ်ဉ်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မ
 ၄၄။ ရာဇလောမံပုန်ဂေါး၊ သ်ဉ်ဒေဝတိဂ်၊ ကုံ၂ရှင်ဝေလ်
 ၄၅။ ပိဟါရ်^၁စ္ဆေင်ဂံ၊ သေယံကါလ်ကိမ့်နုဂုသ်ဉ်ဂြိုတြိ
 ၄၆။ ဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး၊ ဟိသ်တွင်ပ္ပဂ်သစ္ဆုဂုံလော
 ၄၇။ ငသ္မောင်ဖါရ်၊ မနုသ်ဒျက်မသွိုင်နသ္မောအ်ပူင်၊ ဂ္ဂီ
 ၄၈။ က်ကုံ-သ္မိုင်ရင်ကြိယာထရ်ဂ္ဂီကံကေါသေရ်^၂ သ္မ
 ၄၉။ သိင်စုက်၊ သုံဝတ်မစ္ဆတ်စတွင်ကုသိန္ဓေမံတ
 ၅၀။ ဂေါးစိ-သ္မိန်စိတ်ထေစရောဂ်ညးပူကုံ၊ အုတ်ရုတု^၃
 ၅၁။ စိ-သက်သ္မုလိကါလ်-သေ့ကုံကုံ^၄၊ အုတ်သ္မိုင်ဂုံ
 ၅၂။ လောင်နောရ်ချုင်ကုံကုံ^၅-သြင်တ္ထုင်တုမ္မာယံဇုံဝိ
 ၅၃။ န်မကးမောယံပြကါရ်၊ အုတ်ဇိနောက်ရာသ်
 ၅၄။ ဂုသ်ဉ်ဂြိုတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိက္ကံဝါ

၁။ သ-ဗျာဒေဝ။ ခေတ် - ဗျာဒိတ်။ မွန်ပျးဒိုဟ်။ သ - အဘိပြာယနှင့်တူ၊ မိန့်ခွန်းတော်။

၂။ အသင်။

၃။ သက္ကတ - ပိဟါရ်-မှသက်။ မိန့်ခွန်း။ ဟောပြောချက်။ စကား။ ရသေ့ ရဟန်းများအချင်းချင်း ဆွေးနွေးခြင်း။ transposition of words; the organ of speech; ထိုဆွေးနွေးကြသည့်နေရာ အဆောက်အဦ ကို monastery ကျောင်းတော် ဟု ဒုတိယအနက်ပေါ်လာသည်။ ပါ-တွင် ကျောင်းတော်ဟုသာအနက်ရှိသည်။ ပိဟါရ်မှ ခေတ်-လဟိုမ်> လဟို>ဟို။ ဒု-အနက်-ပိဟာရ်>ပိဟာရ်>ဘာ။ ကျောင်း။ သက္ကတ/ အင်္ဂလိပ် အဘိဓာန်-ရှု။

၄။ သ-ကေါဓေယ။ ပါ-ကေါသေယျ။ ပိုးအဝတ်ပုဆိုး။

၅။ သ-တုံ။ ပါ။ ဥတု။

၆။ မှန်ကန်သည်။

၇။ အသီးသီး

(င) မျက်နှာ

- ၁။ ရံစွသလေးဗြေယ်သ္မုရံ၊ အုတ်ကုကါလ်ဩာဓ်သျှက်ပိည်
- ၂။ ခေယ်ရာသ်ဂှသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိ
- ၃။ သိုင်ဒေဝတိဝ်-သ္မောင်စိင် ကွေး-ပြင်ဇ္ဇောင်စွိက်ဗဝေ
- ၄။ အံတျာင်၊ ကေါန်သိုင်ကေါန်ညးနောက်ဂုံလောင်ယင်
- ၅။ ကြိယာပုဝိည်ဇေးထွေး^၁ စိ-ထန်ဩည်စေါမ်၊ ယင်မ္မး ဂုံ
- ၆။ လောင်-မကး ခွိန်တိဇြင် စိ-ဇေးထွေးသွတ်ဇြင်ပိရ်နိက်
- ၇။ ကွေါရ် စိင်-သိုဇေးထွေးစိ-ညွမ်ရ်ကုဇ္ဈာက်စေါမ်၊ ဂှသိုင်ဂြီ
- ၈။ တြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိ၊ သိသုဂိး^၂ညးဂုံလောင်
- ၉။ သင်အရိယံ^၃ဒုံပေါးပြကါရ်သ္မုရေားကေလ်ဓမ္မံမဒ္ဒသ်
- ၁၀။ ပ္တိဝ်-သွမလ်နသီလ်မဒ္ဒသ် မိမိလ်၊ သိုင်ဒေဝတာဝ်၊ ဒပ်^၄
- ၁၁။ တေယ်ကာလ်ဂှသိုင်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးဒိ
- ၁၂။ န္တုဗိန္ဒောန်မဟာဇန်ဂုံလောင်၊ ယင်ဗိဇြုအနုမောဒနာဗိ
- ၁၃။ ဇြုတိဟိန်ကိသံး^၅ ဗိဇြုသာဓုကါရ် မဟာဇန်ဂုံလောင်သွစိ
- ၁၄။ ရောင်ဗိဇြုဗြေယ်ဇုံနောက်ခေယ်ကါလ်တိခေယ်ဗိတိ^၆ ကုံ
- ၁၅။ မဟာဇန်ဂုံလောင်သ္မိ(န)သ္မုစရိတ်လုံဝါစ်^၇မဒ္ဒသ်ကြိယာ
- ၁၆။ ဒုံဟိစ်^၈သ္မိုင်ခေယ် သဒ္ဓမ္မံ၊ ယင်ညးမအန်ဒ္ဓါဇိတ်ဂုံလော
- ၁၇။ င်စိတ္တုန်ဂ္လောင် ဌါတ်-ညးမလိန္တု^၉သ်ဂုံလောင်ဇေးသ္မိရ်

၁။ ခေတ်၊ သူတို့၊

၂။ ချမ်းသာစေသည်။ သုဂိး၊ သိသုဘိက်-သုဘိက်၊ သွိုး၊ သိဂိုး၊

၃။ ပါ-အရိယ၊ သင်၊ ရဟန်းသင်္ဃာ၊

၄။ စဉ်၊ တိုင်း၊ လိုဟ်၊

၅။ ထိုင်သး၊ ချီးမွမ်းခြင်း၊ ၈။ ကောင်းသော

၆။ သွါတုံ၊ ညသန်းခေါင်၊ ၉။ ဆွေမျိုး၊ သ-ဇ္ဇာတိ၊ ပါ-ညာတိ၊

၇။ ကောင်းသော၊ ၁၀။ လနုဟ်၊ ပျင်းသော

- ၁၈။ ငေါအ်၊ ညးမဇြာယ်ဂုံလောင် ခြောအ်ဝေလ်ညမအန်
 ၁၉။ ယိယိုက်ဒိဟ်တံဂုံလောင် သျောမ်ယိယိုက်ဒိဟ်တံ၊ ယင်ညး
 ၂၀။ မကးဒိက်ပ္ပမ်ဂုံလောင်စိ-သွပ်ညံပုနွှယ်^၁ဇရာမ်နသြော
 ၂၁။ အ်-သြောအ်ယောင်-မကးမောယ်ပြကာရ်၊ ဇာပ်ဇာပ်^၂သိုညးတ
 ၂၂။ ဂေါးသိသွံး^၃ ဖာရ်နရတ်၊ ယင်ပြောင်ပူမဒုက်မသျောအ်တုံဝါ
 ၂၃။ ယ်လာမိဂုံလောင်ကုံ၊ နဂိဂေါအ်ဉ်သ်မဂ္ဂေါင်ဇေးတြွေးသိ
 ၂၄။ သွံး၊ ညးမအန်ဒိုက် သျောင်ဒိုက်၊ ညးမအန်ဇောင်စိ-
 သျောင်ဇောင်
 ၂၅။ ယင်ဓမ္မိတိလ်တောင် ကိကိုလ်ပန်သ္မေတ်ထိမ်၊ အုတ်ညးမ
 ၂၆။ တာင်ဇေယ်ရာသ်ဂုသိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါးသ္မး
 ၂၇။ သက်ဘေယ်သ္မးသက်ဥပဒြိုင်၊ အုတ်ညးချင်အရိမဒုနပူရ်
 ၂၈။ ကောင်ကုဂုသိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇဂေါးစိ-သ္မိုင်အာ
 ၂၉။ ယုက်၊ ယင်ဂုံကိရ်ပဏ္ဍိတ်ဂုံလောင်မညာမ်တိတုံ^၄ယ်ရိန်လိ
 ၃၀။ ညံဒုံဟိမ်^၅သုံအု^၆ရ်တဂေါး မဒုသ်မတ်ဂုသိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတု
 ၃၁။ ဓမ္မရာဇဂေါးဝါရ်၊ ယင်ဗ္ဗးမနောင်ကိကိုလ်ဂုံလောင်မသြွေ

၁။ ကျီတြ။ စပါးကျီ။ မွန်ဟင်။ တိုက်ဖလူ။ ဇရာ။

၂။ ဇာပ်။ အသီးသီး။ အားလုံး။

၃။ ကြွယ်ဝသည်။ ချမ်းသာသည်။

၄။ အပြု။ အကျိုး။

၅။ အပျက်။ အပြစ်။

၆။ အကောင်း။

၇။ အပုတ်။ အသိုး။ အဆိုး။

- ၃၂။ ဝိလ်ဂုသွိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါး၊ ယင်ညး
 ၃၃။ ရွယ်မဂေါင်မကးမောယ်လှိုင်ဂိလောင်၊ ယင်ရာသ်ဇနပဒ်၊
 ၃၄။ ဂုသွိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးမညးသုံအုဒ်ရုံလော
 ၃၅။ င်ဗုရ်ကလးချိုင်ရာသ်သွိုင်စွာင်လးဇေးသွလုကောင်တေ
 ၃၆။ ယ်တူယ်သွိုင်ကေလ်ကုဂုသွိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ
 ၃၇။ ယင်ဂုသွိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးသွလ်တိလ်
 ၃၈။ တောလ်သွိုင်ပေါရာန်ဂုံလောင်၊ နောရ်မုခဝါရ်ဂုသွိုင်ဇြီ
 ၃၉။ တြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးအဘိပြာယ်မကျမ်ကုဓမ္မံ
 ၄၀။ စောမ်မသ္မိတ်၊ ယင်ညးမပဒုက်မ္မးဂုံလောင်စိသ္မာင်
 ၄၁။ ခေယ်သီလ်၊ ယင်ပြဇာမက္ကမောဏ်သရသွတီဂေါးသ္မာင်ဇေ
 ၄၂။ ယ်မုခဝါရ်ဂုသွိုင်ဇြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးအု
 ၄၃။ တ်ကုကာလ်၊ သွိုင်ဒေဝတာင်၊ ခေယ်ချိုင်အရိမဒ္ဒနပူရ်မ

၁။ လွဟ်၊ လက်နက်။

၂။ ကျေးရွာဇနပုဒ်။

၃။ လူဆိုး၊ လူယုတ်။

၄။ ဗရိုက်၊ တုံလှုပ်စေသည်။ တိုက်ခိုက်သည်။

၅။ ပါ-ပေါရာဏ။ ရှေးဟောင်း။ အစဉ်အလာ။

၆။ သ-သရသွတီ။ မြစ်စောင့်နတ်သမီး။ ဟန့်နတ် - ဗြဟ္မာ၏ ကြင်ယာ
 မယား။ စကားပြောကောင်းခြင်းပညာပေးသူ။ (goddess of eloquence;
 learning; wisdom ; power of speech) စသည်ဟု သက္ကတ၊ အင်္ဂလိပ်
 အဘိဓာန်တွင် ပြ၏။ မြန်-သူရဿတီ။ ဟင်္သာစီးသည်။

(၈) မျက်နှာ

- ၁။ လွှာမကျောက်ရှိဖြူဟယ်ဂေါင်းယင်ကိမ့်နမစူးနော်ရ်
- ၂။ ဒိလောင် ဗုံဟော၂က်ဂေါင်းဂုသွင်ရှိတြိဘုဝနာဒိတျဓ
- ၃။ မှုရာဇဂေါင်းသွိန္တု ဗိန္တောန်မဟာဇန်ဂုံလောင် အုတ်ကုကာလ၊
သွိုင် ဒေဝတောင်-ရောင်ဂေါင်းယော
- ၄။ အုတ်ချေယ်သဖြင့်ဂုသွင်ရှိတြိဘုဝနာဒိတျဓမှရာ
- ၅။ ဇဂေါင်းဒူးသွန်ယူက်ပုမသ်ကုံစိပြနင်ပြနင်ဇယ်
- ၆။ ပိဟာရ်ကေလ်ကုကုံ-သြရ်ကုံမိနိသ်-လးဝိတ်၊ သွိုင်ဒေ
- ၇။ ဝတောင်-တဂုသွင်ရှိတြိဘုဝနာဒိတျဓမှရာဇဂေါင်း
- ၈။ ကောမ်ကုပရိသတ်၊ ကုံဖြေားဟွာင်ဇိဟံနံ၊ ကာလ်မှော
- ၉။ ရ်စိရောင်ကာလ်တုံလာရ်ကုံ၊ ကုံပသုမောဟ်၊ သွိုင်ဒေဝတာ
- ၁၀။ ဝ်၊ ကုံကောက်ကတကမ္ပိနာဂရာဇစိ-ကုံဂးရောင်ဝေါ
- ၁၁။ အ်၊ ဟာယ်သွိုင်နာဂဇုံနောက်ဝီရ်၊ ဇုံနောက်ရိဒ္ဓိအာနု

-
- ၁။ ဒလိုက်ဒလောင်-လှုပ်ရှားတိုက်ခိုက်ခြင်း။ နှိပ်စက်ခြင်း။ ဖရိဖယဲဖြစ်ခြင်း။
 - ၂။ ဗဟေက်-ကြောက်ရွံ့အောင်ခြောက်လှန့်ခြင်း။ ကျူးကျော်တိုက်ခိုက်ခြင်း။
 - ၃။ ခဏခဏ၊ အကြိမ်ကြိမ်။
 - ၄။ ပင်လျှင်။
 - ၅။ အသင်။

၁၂။ ဘာဝ်တိလိဒြဗျတိတံဝ်ကျာက်ဇြိ၊ ခွးညွန်တုမိသာသ
၁၃။ နကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံစိ၊ ကုပဗိဗေယံပိဟာရ်တလေ
၁၄။ ယ်ဂဝံပတိ၊ ယင်ချိုင်သိသိတ်ဂေါးဩရ်တံဝ်လီဝါရ်
၁၅။ က္လံစာမ်၊ ဗွးဂေါးကာလ်ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မ
၁၆။ ရာဇသွက်မိုန်ဇေယံတတ္ထဒေသံ၊ အုတ်ရာသ်ဂုသိုင်ဇြိ
၁၇။ တြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဇေယံတုဝိင်လုံးစိ။ ရောဝ်
၁၈။ လုံရ်ဆုဂုံလောင်မတိန်ကု-သွနုက်ပုံပိညကေလ်
၁၉။ တလေယံဂဝံပတိဂးကွသိုင်ကုန်ရောဝ်ဂေါး၊ ကာလ်
၂၀။ ဂေါးသိုင်ကုန်ဂးရောဝ်ဝေါအ်၊ လွာတ်-တလံ။ ဧယံဒိုက်ဒ
၂၁။ မသွပုမင်ဇေယံတတ္ထဒေသံဂေါး၊ မဒသ်တိတံဝ်ဂုသို
၂၂။ င်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ ယင်သတြုတိန္ဒမဿူ။
၂၃။ င်-ဧယံကုဒ-မသွောဝ်ဒုဩလ်။ ယင်အတသ်ချိုင်ဂေါး

၂၄။ မသ္မုတ်အာရ်-ဧယံကု-မသွပြာကတ်တုန်၊ အုတ်ဇေယံ
၂၅။ သန္ဓင်ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဂေါးစိ - ဧယံ
၂၆။ ကုဒ-မသ္မာပါရ်အုတ်ကုကာလ်၊ ဧယံညွေလ်ဝရဝေလ်
၂၇။ တုသ်မုန်မရ် ဂုသိုင်ဇြိတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇမတာ
၂၈။ ဝ်ဇေယံဓမ္မိဂေါး၊ ရောဝ်ဂေါးဂုသိုင်ကုန်ဒင်ဗွး-တလေ
၂၉။ ယ်ဂဝံပတိစိသ်တုန်ဟၣ် မနုဿလောက်၊ အာရ်သုရသိ
၃၀။ မက္ကမောအ်ဗိသုဒ္ဓမောင်၊ တလေယံရိသိဗိသုဂေါးဇေယံအာ
၃၁။ သ်သုလုင်တုယ်-ဂးရောဝ်ဝေါအ်၊ ပေးစိညွောအ်ကောမ်ကု
၃၂။ ဧယံ-ကုသိုင်ကုန်-ကုကတကမ္ပိနာဂရာဇ-ကုဗိဿုကမ္ပိဒေ
၃၃။ ဝပုတြိ - ဣန္ဒုချိုင်မက္ကမောအ်သိသိတ်၊ မှောရ်ဂေါးဇေ

၁။ လွိဟ်။ လုဟ်။ ကိုဟ်။ တွိဟ်။ ကွိဟ်။ တွောဟ်။ ခိုဟ်။ အေးသည်။
အေးချမ်းသည်။

၂။ သို့။

၃။ ထံ။

၄။ သ/ပါ - အာသန။ ထိုင်ခုံ။ နေရာ။ ပလ္လင်။

၅။ သ-ဝိဇ္ဇကမိန်ဒေဝပုတြိ။ ခေတ်-ဝိညွတ်။ ဝိကပ်။ ဝိသကြုံနတ်။ သကြား
မင်း၏ ဝိသုကာနတ်သား။

- ၃၄။ ယံတတ္ထဒေသံသေယံချူင်အရိမဒ္ဓနပူရံ - တင်္ဂေလယ်သွယ်
၃၅။ ဂုဿိင်္ဂါတြိတြိဘူဝနာဒိတျဓမ္မရာဇဗ္ဗးစိ - သျှက်သာသ
၃၆။ နကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံ၊ ရောင်ဂေါးမကျာက်ဗုဒ္ဓတလေ
၃၇။ ယံဗျာဒေသံတလေယံ၊ ဒွးဂေါးစိ-ဇယ်အာစ်ဟန်တလေ
၃၈။ ယံ၊ တလေယံဒွင်ရိအာစ်ဇယ်ဒ၊ လးပစိတ်စွာင်၊ ယ
၃၉။ င်သန္ဓင်ဇုံနောက်မဂေါရိတလေယံသွစိနောင်၊ ယ
၄၀။ င်ပုမိစ်မတလေယံမိစ်စိနောက်၊ ဒွးနသွယ်ကျာက်စိ
၄၁။ တလေယံပသံဘာရိဝေလံ၊ အုတ်သတ်ဂုံလောင်ချေးသြွ၊
၄၂။ ကံသုဒ္ဓိင်-ပုန်တလေယံစိ-ချေးသျှက်ပိညံ၊ အုတ်ပုမိ
၄၃။ စ်မုန်သင်ဒ၊ ဒွးဂေါးစိ၊ တလေယံရိသိဇုံနောက်ချေ

၁။ အလို့ငှာ

၂။ သ/ပါ-သမ္ဘာရ၊ ကောင်းမှု၊ ပါရမီ (ပေါဒိသမ္ဘာရ)၊ ဘုရားဖြစ်ရန်။
ကောင်းမှုပြုပါ။ (acquire merit to attain Buddhahood)

(ဆ) မျက်နှာ

- ၁။ ယ်ဒိဒိသ်-ပိပိလေးတူနီစိ-တလေယ်စသင်ဖြီဟာယ်ကိမို
- ၂။ နီဒါ တလေယ်လးကုသ်မွေ့အ်ဖြီဟာယ်ကိမိုနီဂေါး၊ မောရ်စိ
- ၃။ ခေယ်ဒိဒိသ်ပိပိလေးတူနီ-တလေယ်သွသ်သိုင်ခမိုရာဇ၊ ခေ
- ၄။ ယ်ကာလ်တလေယ်ဒသ်သိုင်ခမိုရာဇဂေါးစိ-ကျာက်ဖြီတ
- ၅။ လေယ်သွောက်ဖာရ်၊ ခေယ်သွာန် မတလေယ်ကုတစိအုတ်တိ
- ၆။ နုသတြုဂုံလောင်သက်သွသ်တုတောင်၊ တလေယ်သွိန္နေားတုံး
- ၇။ ရောင်တေယ်ခေယ်သရဒါကာလ်မတောင်၊ ခေယ်ကာလ်ကိ
မိုနီတ
- ၈။ လေယ်စိ-ယင်သွသ်ဒသ်ပတ်၊ ခေယ်တိဇောက်ဝေါအ်စိ-သဒိသ်

၁။ သ-သွာန-မှသက်။ ပါ-ဌာန-မှမဟုတ်။

၂။ ပါ - ဆောင်းဦးပေါက်။ (Autumn)

၃။ သ - သွတ္တိ = ချမ်းသာခြင်း။ ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်း။ စည်းစိမ်။

၄။ ပါ - သမ္ပတ္တိ = ချမ်းသာခြင်း။ ပစ္စည်းဥစ္စာပေါများခြင်း။ စည်းစိမ်။
စည်းစိမ်သမ္ပတ္တိနှင့်ပြည့်စုံခြင်း။

- ၉။ ရောင်သွယ်သံပတ်သွံရံဗွေ၊ ယင် တြုသ်ပြောင်သုံဝတ်ဂုံလော
 ၁၀။ င်စိသွိုင် အာယုက်၊ သွေးသက်အညွှော်ယံဝိပ်ဝေလ်၊ မဟာဇန်ဂုံ
 ၁၁။ လောင်စိ-သွေးသက်ဘေယ်-သွေးသက်ဥပဒြောင်၊ ချေးသွဟာပ်ဝ
 ၁၂။ နိ ဟံပ် မလွိုင် - ချေးသွိုင်သုက်၊ ချေယ်ရာသ်တလေယ်စိဗြေ
 ၁၃။ ယ်သွရံကွံဝါရံစွသ်လေးတူန်-အုတ်ရံသ်တိဇောက်ဝေါအ်
 ၁၄။ ကုံသွိတ်၊ ပုန္တုယံဇုရာမ်ဂုံလောင်စိသွိုင်အုတ်နဗြပ်ဂုံ
 ၁၅။ လောင်၊ ချေယ်ရာသ်တလေယ်စိအုတ်ညး မမိစ္ဆာဒြိသ်ဂုံ
 ၁၆။ လောင်စိ-သွယ်သံမာဒြိသ်အုတ်၊ အုတ်ဂုံကွံရံဂုံလောင်စိသုက်
 ၁၇။ ပိည် နသီလ်-ကုပတိပတ်ဒုံဟိစ်၊ အုတ်ဗုံနးဂုံလောင်မဂြ
 ၁၈။ င်ဗေဒ်စိ-ချေးဇွေးသွန်ချက်ပုံပိည်အုတ်ဓမ္မဗုံနး၊ အုတ်
 ၁၉။ သွိုင်ဂုံလောင်စိ-သွအာရံဓမ္မဝေလ်၊ ယင်ကိကွံလ်ပန်စိ-ချေး
 ၂၀။ ဇွေးသွန်ချက်ပုံပိည်ဓမ္မ-ချေးဇွေးကုံကုံ၊ အုတ်ချေယ်သွာ
 ၂၁။ နိစိ-သဘာဝ်တွေသ်စိမိတ်ဂေါးသြွာကတ်၊ တလေယ်ရိသိ
 ၂၂။ ယင်သဘာဝ်တွေသ်စိမိတ်ဂုံသွိုင်ဓမ္မရာဇမနောင်ကျောက်
 ၂၃။ ခြီ-မဒုသ်တုံဗင်မသ္မုင်ဂေါးသြွာကတ်၊ ကာလ်ဂေါးရိသိ

-
- ၁။ သ-သွဂ် ။ ခေတ်-သွဂ် ။ နတ်ပြည် ။ ဒေဝလောက။
 ၂။ သ/ပါ - အာယု - မှသက် ။ ခေတ်-အယုက် ။ အသက်။
 ၃။ ယဲ ။ ဖျားခြင်း။
 ၄။ နာခြင်း ။ ခေတ်-ဂိ ။ ဂိယဲ ။ ယဲဂိ။
 ၅။ သ/ပါ-သုခ ။ ချမ်းသာခြင်း ။ ခေတ်-သိုက်။
 ၆။ သ/ပါ-ရသ ။ ခေတ်-ရဟ် ။ ရှံ။
 ၇။ ပိည်-ပြည့်သည် ။ သွိုင်-ပြည့်လိမ့်မည် ။ ပြည့်လတ္တံ့။
 ၈။ သ-ဒြေမုသက် ။ ဒြေဗျ ။ ဒြါပုဟု လင်ဖွန်းမွန်မှာ ရေး၏။
 ၉။ သ-ဒြိတ္တိ-မှသက် ။ ပါ-ဒိဋ္ဌိနှင့်အနက်တူ။
 ၁၀။ ခေတ်-တွံစုတ် ။ အမှန်တရား။
 ၁၁။ သ-ပြာကဍျ ။ ခေတ်-ပြာကတ် ။ ထင်ရှားသည် ။ သြွာကတ်-ထင်ရှား
 ၁၂။ ခေတ်-အလံ (တံခွန်) ဒေဝတာဝ်မရပ်တုံဗင်-အနန္တာစဉ်

- ၂၄။ မက္ကမောအ်ဗိသုဂ္ဂေါး နကိဇံးစိ - ဒွင်ကေတ်ပိဟာရ်တလေ
 ၂၅။ ယ်ဂဝံပတိထေရ်၊ ထေဝ်၂-တလေယ်-မောရ်စိသေယ်တတ္တဒေ
 ၂၆။ သ်ဒေယ်ချိုင်အရိမဒ္ဒနပူရ်-ဇယ်ကံဒ-မသွသ်ဂုသွိုင်မောယ်
 ၂၇။ မက္ကမောအ်ဂြီတြိဘုဝနာဒိတျဓမ္မရာဇ၊ ယင်ဇိုင်တေယ်ညး
 ၂၈။ စိဇယ်ကံကံမသ္မာ်လ်၊ သာသနကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယ်၊ မဒိ
 ၂၉။ စိဇယ်ကံမသ္မာ်၊ မဟာဇန်ဂုံလောင်စိ-ဇယ်သ္မောာ်ရ်မ
 ၃၀။ င်သီလ်-သ္မောာ်ပျီရ်ဓမ္မံ၊ ပြောင်မပ္ပိရ်ပုန်အာရ်သုံအုရ်ဂေါး
 ၃၁။ ဇယ်သ္မောာ် ပျီရ်ပုန်အာရ်ဒုံဟိစ်၊ ဒုကုပ်ရာသ်တွာည် ချိုင်သုံ
 ၃၂။ ဝတ်ဂုံလောင်မလိည်? - ဇယ်ကံဒ-မသ္မာ်နပပြာကတ်၊ ယင်
 ၃၃။ သီလဓမ္မံဒုံဟိစ်စိ-ဇယ်ကံမသ္မောာ်ရ်ဗြော့ပွါဝ်၊ ဇယ်သ္မ
 ၃၄။ သ်တုံဗင်"အာသဘဇ်ပှောင်မဟာဇန်ဂုံလောင်၊ တလေယ်ရိ
 သိဂး
 ၃၅။ ရောင်ဂေါးဗွး - တလေယ်ဂဝံပတိထေရ်ကောမ်ကုတလေယ်
 ၃၆။ ရိသိဗိသုဂ္ဂေါးနောက်ဂေါးသိုက်မ္မိ က်တူယ်၊ အုတ်ဗျာဒေသ်ကျာက်

-
- ၁။ ခေတ်-ဂဇေတ်၊ ဂဇေ်၊ ထက်သန်စွာ။
 ၂။ ကောင်းပြီ၊ ထိန်နှင့်တူ၊ လခါတ်-ဟုလည်းသုံးခဲ့၏။
 ၃။ ပါ-ပူသောဒေသ။
 ၄။ ချီးမြှောက်၊ စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းလိမ့်မည်။
 ၅။ တိုက်တွန်းလိမ့်မည်။
 ၆။ အကျင့်၊ အမှု၊ ပြုမှု၊ ပုန်အာရ်-နှင့်တူ။
 ၇။ ခေတ်-လီ၊ ပျက်သည်။
 ၈။ အလံ၊ တံခွန်။ (အာနန္ဒာဘုရားအောက်ဆုံးပစ္စယာ-ဒေဝတာဝ်မရပ်တုံဗင်)
 ၉။ သ-အာမံဘ၊ ပါ-အာသဘ၊ နွားလားဥသဘ၊ ခေါင်းဆောင်။
 သူရဲကောင်း၊ စကြာဝတေးမင်း (မဟာဘာရတဇာတ်)။ a man of strong and eminent; universal king ဟူ၍ အနက်များစွာရှိသည်။

- ၃၇။ ဗုဒ္ဓတလေိယံ-တလေိယံဂဝံပတိဂုရင်ကေလံဗ္ဗံ၊ ဒုးမဟာ
၃၈။ ဇနိံဂုံလောင်သွောဏ်သွရ်နိဗ္ဗာန်စိ-တလေိယံအာရိဂင်ဂိညံ
၃၉။ ဒ၊ မောရ်နောရ်ဂေါးစိ သွင်က္ကုာန်စိသ်နောရ်တာဝတိင်အာရ်သု၊
၄၀။ တလေိယံရိသိဗိသု။-ဂးရောဝေါ၏၊ တလေိယံရိသိဇုနောက်
၄၁။ ရိဒ္ဓိအာနုဘာဝ်မပမေတြိစိတ်၊ သွေးဟန်ညးရုံလော့သ်ကုညး
၄၂။ တိန္ဒြေဝေရ်ဝေယံဂုံလောင်၊ တလေိယံစိကောမ်ကုတလေိယံ
၄၃။ ဂဝံပတိ-ကုဇယ်-ကုဗိဿုကမ္ဘိ-ကုကတကမ္ဘိနာဂရာဇ္ဈန္ဒ

-
- ၁။ ပါ - ဇန၊ လူ၊ သက်ရှိသတ္တဝါ။ ပုထုဇန - သာမန်လူ၊ လူများ။
၂။ သ - ဣန္ဒြိယ၊ ပါ - ဣန္ဒြိယ၊ သိကြားမင်း။
၃။ သို့၊ ထံ။
၄။ သ - မေတြိစိတ္တ၊ မေတ္တာစိတ်။
၅။ ချစ်ခင်သူ။
၆။ မုန်းသူ၊ ရန်သူ၊ ခေတ်-သူ။

(၉) မျက်နှာ

- ၁။ ချိုင့်သိသီတိ၊ တလေယံသန္တန္တံချိုင့်သိသီတိဂေါဗ္ဗသ္မုတိ
- ၂။ နောရ်ဂေါဗ္ဗသ္မုတိသေယံတတ္ထဒေသသေယံချိုင့်အရိမဒ္ဒ
- ၃။ နပူရ်သ္မုတိသ္မုတိသ္မုတိမဏ္ဍမောဏ်ဗြိတိဘူဝနာဒိတျဓ
- ၄။ မူရာဇ - သ္မုတိသ္မုတိသ္မုတိသ္မုတိသ္မုတိသ္မုတိ
- ၅။ ညိစိ - သတ္တန္တံပပြာကတ်၊ ဒုးသ္မုတိသ္မုတိပုံပိညအုတ်သ
- ၆။ နြင်တလေယံစိ၊ အန္တုလ်သ္မုတိဂေါဗ္ဗ-ဇယံသ္မုတိလ္လန်မဏ္ဍ
- ၇။ င်ရင်ကံ ဗြိတိနောဓိ၊ ဗေါယံသ္မုတိဝေလ်သ္မုတိနာဂမ
- ၈။ ဇောက်ရိဒ္ဓိအာနုဘာဝ်မနောဓိကိဝါသလိမ္ပလေးတူန်
- ၉။ ဂေါဗ္ဗသ္မုတိဝေလ်၊ သေယံဒိသ်ပန်စိ - သ္မုတိလောကပါ

၁။ သ - ဝဋ္ဋ၊ ခေတ် - ဗိုတ်၊ စိန်၊ မိုဃ်းကြိုးစက်၊ (Thunderbolt)
ဝရဇိန်လက်နက်။

- ၁၁။ လ်ပန်သြွားပတောင်ပုမင်၊ အုတ်ပရိသတ်^၁ ကိကူလ်ပန်
 ၁၁။ ကောင်ကုသိုဉ်မတောင်သေယံသွာန်မကးသက်ကွီ
 ၁၂။ ဝ် - မုန်တလေယံဂဝံပတိထေရ်ဖြားပွါဝ်စိ - သွးသက်
 ၁၃။ ဘေယံ - သွးသက်ဒုက်ဝေလ်၊ အုတ်တိန္ဒသတြုတလေ
 ၁၄။ ယံစိသွးသက်ဥပါယံပြဇ္ဇာဂံ၊ မောရ်စိတလေယံသေယံ
 ၁၅။ ကာလ်တလေယံဒသသိုဉ်ဖြီတြိဘုဝနာဒိတုဓမ္မရာဇ
 ၁၆။ ဂေါး၊ ယင်ပဏ္ဍိတ်ဂုံလောင်သိသာမတ္ထိ^၂၊ ဗိစာရဏာ^၃ရ်အ
 ၁၇။ ဣ^၄မနောကံကုညံ - မဇ္ဈ^၅သျှက်ပိညံပုမိစ်မုန်သင်^၆ဝေလ်၊
 ၁၈။ သေယံကာလ်ဂေါးစိ - ယင်ရိသိဇုံနောက်မဏ္ဍမောအ်ဗိ
 ၁၉။ သုဂေါးရိုင်ပိဟာရ်သိုဉ်ကုန်ဗွး၊ မောရ်စိဒူးညာစ်မုန်မရ်?
 ၂၀။ သာသနကျာက်ဗုဒ္ဓတလေယံ၊ ထေစ်ထေစ်^၇ - သိုဉ်ဒေဝတာ
 ၂၁။ ဝ်၊ တလေယံဂဝံပတိထေရ်စိ - ဂုရင်အတ္ထိဂေါးကုဇယ်၊

၁။ ပါ - ပုရိသ။

၂။ သ - မိဇံ - ဦးခေါင်း၊ ဦးထိပ်။ head ; skull ; (upper part ; tip ; top of anything) ခေတ်မွန် - သုတ်ရထ။

ပါ - သိသာ - ဦးခေါင်းချင်းဆိုင်လျက်၊ ခေါင်းချင်းယှဉ်၍။ (with heads close together) ခေါင်းချင်းမိုက်။

၃။ သ - ဝိစာရဏ - စဉ်းစားဆင်ခြင်သည်။ (consider ; discuss)
 ဆွေးနွေးသည်။ စူးစမ်းသည်။

၄။ သ - အတ္ထိ - အနက်အဓိပ္ပါယ်။

၅။ ခေတ် - သို့ဟ် ။ နက်နဲသည်။ (to be deep)

၆။ မုန်သင် - အစုအပေါင်း၊ အားလုံး။

၇။ မုန်မရ် - နော်မောင်၊ တိုးတက်ကြီးပွား။

၈။ ကောင်းပြီ၊ ကောင်းပြီ။

- ၂၂။ ကုံစိ - ဂုရင်ဇယ်ဝေလ်၊ ရောင်မကုံ^၁ တွေးညးဝါရ်ပိဟာ
 ၂၃။ ရ်၊ ရောင်ဂေါးကုံ^၂ မောရ်စိ - ဒူးသျှက်သာသနကျာက်ဗုဒ္ဓတ
 ၂၄။ လေိယ်စိ - ဂေါရ်*ကုဗူးသွဝီရ် - လးအမွာ^၃ယ်၊ တလေိယ်ရ်
 ၂၅။ သိဂးရောင်ဂေါးကု ကုန်ဗွေး - သွိုက်ဂပ်ပုမသ်^၄ဒ။ ယင်ဗျာ
 ၂၆။ ဒေသ်^၅မကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်ဗျာဒေသ်ကေလ်ကုတလေိ
 ၂၇။ ယ်အာနန်ဂေါးလး၊ ယင်သုံမာည်မတလေိယ်ဂဝံပတိသို
 ၂၈။ စ်ပပြာကတ်မတူန်သျှာည်ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်ဂေါးလး -
 ၂၉။ ကျာက်ဗုဒ္ဓတလေိယ်သေးကေလ်ကုတလေိယ်ဂဝံပတိ
 ၃၀။ ဗွေး၊ ဩရ်တလေိယ်ဂဝံပတိတိန်ကိုင်ကန်^၆ကေလ်ကု
 ၃၁။ သိုင်ကုန်ဂေါးလး၊ ယင်ပိဟာရ်^၇မတလေိယ်ဂဝံပ
 ၃၂။ တိကုသိုင်ကုန်စိသ်ကိုင်ကာ^၈လ်ကု တလေိယ်ရ်

၁။ အသင်။

၂။ ပင်လျှင်။

၃။ ပေါလျော့။ လးအမွာယ်=မပေါလျော့နှင့်။ ခေတ်-ဟိုတ်မဲ။

၄။ ခေတ်-ဂပ်ဝ်သျှိုက်မှိုက်။ ပုမသ်=နှလုံး။ ပါ-စိတ္တ > စိုတ် = စိတ်။

၅။ သ. ဝျာဒေဝ မှသက်။ ရွေးမြန်မာ - ဗျာဒေသ် - ဟုမွန်အတိုင်းရေး
 ခဲ့၏။ ပါဠိ - ဗျာဒိတ္တ - 'ဘုၤၤလုံးဝမရှိပါ။ တိပိဋကသာရာဘိဝံသ -
 အဘိဓာန်၍။ ပါဠိ - အင်္ဂလိပ်အဘိဓာန်ကြီး၍။ လယ်တိပဏ္ဍိတ
 ဦးမောင်ကြီးအဘိဓာန်၍။

၆။ လျှောက်ထားခြင်း။

၇။ ပြောကြားချက်။ မိန့်ဆိုချက်။

၈။ တင်ပြချက်။

* ဂပ်ဝ် - ကောင်းစွာ

- ၃၃။ သိဗိသုဂ္ဂေါးလး၊ ယင်ပိဟာရ်မကျာက်ဗုဒ္ဓတလေ
 ၃၄။ ယ်ဂးကုတလေယ်အာနန် - သာသနဇယ်ကုလိအာရ်
 ၃၅။ မောယ်လို့^၁ တုရောင်ကွံဝါရ်စွသ်ဒိညာမ်စာ^၂မ်၊ ယင်
 ၃၆။ တလေယ်ရိသိမက္ကမောဇ်ဗိသုဂ္ဂေါးသွသ်သွိုင်ဇေ
 ၃၇။ ယ်ချင်အရိမဒ္ဒနပူရ်သွင်ကုမောဇ်ဂုသွိုင်ကြိတြိဘု
 ၃၈။ ဝနာဒိတုဓမ္မရာဇသျှက်သာသနဇယ်မကျာက်ဗု
 ၃၉။ ဒွတလေယ် ဂးဂေါးစိ - ဂုသွိုင်ဝေါဇ်ကု^၃ ဒဂေါး၊ ဂုံ
 ၄၀။ ကိုရ်^၄လး-ပက္ကိတ်^၅လး-ဗုံနး^၆လး-ညးနောက်ဂုံလောင်
 ၄၁။ လး-အုတ်လောက်မဟာဇန်ဂုံလောင်လး-အုတ်ဗိုးဩ
 ၄၂။ ရ်ဂြင်^၇ဒ - အုတ်ဗိုးဩရ်ဂြင်ဒ၊ ဂုသွိုင်ဝေါဇ်ကုဒဂေါး။
 ၄၃။ လးသန္ဓေ^၈ဝံဒ-လးသန္ဓေဝံဒ - လး^၉သန္ဓေဝံဒ။ ဝ ။ ~
 ၄၄။ သွိုင်မပြေယ်မစုတ်ဇေက် ။ ဝ ။ ~ ။^{၁၂}

- ၁။ လှိုင် - ကိုချုပ်ရေးသည်။
 ၂။ (က) မျက်နှာ - စာကြောင်း - ၁၈ - တွင် - ကွပ်စွသ်စာမ် = ၁၆၃၀-
 တုရေးသဖြင့် ၁၆၂၈-တွင် မင်းဖြစ်၍ ၁၆၃၀-တွင် ဘိသိက်သွန်း-
 သည်ဟုယူ၏။
 ၃။ ပင်လျှင်
 ၄။ ဂမ္ဘီ၊ ခမီ။
 ၅။ သ-ပါ-ပက္ကိတ်။ ပညာရှိ။
 ၆။ ပုဏ္ဏား။
 ၇။ သင်တို့။
 ၈။ ဂြင်တီ။ သိနားလည်သည်။
 ၉။ ပင်လျှင်။
 ၁၀။ သလေဟ်ပွာ။ သလှေ။ သံသယ
 ၁၁။ လး-တွင် အနက်နှစ်မျိုးရှိသည်။ ဝါကျအဆုံးမှာ-လး-သည်-လည်း
 ကောင်း-ဟုအနက်ဆောင်သည်။ ဝါကျရှေ့တွင်-လး-သည်-မ-အနက်
 ဖြစ်သည်။ ဥပမာ-ဗုံနးလး-ပုဏ္ဏားလည်းကောင်း။ လးသန္ဓေ-သံသယ
 မဖြစ်နှင့်။ လးဝိတ်-မမေ့နှင့် (၈-၆-၅)။ ခေတ်-လွှဝိုက်။ မွဲလး-တစ်တာ။
 ၁၂။ ဤနောက်ဆုံးစာကြောင်းရှိ စာလုံးတို့သည် ထိုခေတ်ပင်ဖြစ်သော်လည်း
 ထပ်မံဖြည့်ရေးဟန်တူ၏။ အနက်အဓိပ္ပါယ်မှာ-မြတ်သောမင်းရေးသွန်း
 ၏။ (ရေးစက်ချ၏။) ဤစာကြောင်းကိုကျွန်တော့်မင်ကူး၌သာရှိ၏။

ရွှေစည်းခုံ မွန်ကျောက်စာ

(က) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

ကြီးပွား ချမ်းသာပါစေ။ ဘုရားအား ရှိခိုးပါ၏။ တရားအား ရှိခိုးပါ၏။ သံဃာဒဿ ရှိခိုးပါ၏။

အင်္ဂါရသောသကျမုနိ။

သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကေ။

သဗ္ဗသတ္တုတ္တမောသီဟော။

ရာဇဥပတ္တိဒေသယိတိ။

သကျမုနိဘဂဝါ၊ ဘုရားသခင်သကျမုနိ။

ကိဝိသေသော၊ သခင်၏ ရုပ်အဆင်းထူးကား အဘယ်သို့နည်း။

အင်္ဂါရသော၊ ကိုယ်၏အလင်းရောင် တောက်ပခြင်းရှိသော သခင်။

ပုနပိဝိသောသော၊ တစ်ဖန်တုံ သခင်၏ ရုပ်အဆင်းထူးကား အဘယ်သို့နည်း။

သဗ္ဗဘူတာနုကမ္မကေ၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့ကို ချစ်သောသခင်။ သဗ္ဗသတ္တုတ္တမော၊ သတ္တဝါအားလုံးတို့ထက် မွန်မြတ်သောသခင်။

သီဟော၊ ကေသရာဇာ ခြင်္သေ့မင်းနှင့်တူသောသခင်။

ရာဇဥပတ္တိ၊ ဘုန်း၊ ပညာ၊ ရဲစွမ်း၊ ဂုဏ်သရေ၊ ဝိရိယ၊ ကျော်စောခြင်း၊ အခြွေအရံရှိသော၊ ပြိုင်သူကင်းသော။ ခြံကြံဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ဖြစ်ပေါ်တည်နေခြင်း၏ အကြောင်းအားလုံးတို့ကို ဟောပြောပြသ ထုတ်ဖော်တော်မူလေ၏။

သို့ဖြစ်သောကြောင့် မည်သည့်အခါတွင် ဘုရားသခင်သည် ခြံကြံဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ဖြစ်ပေါ်တည်နေခြင်းအကြောင်းကို ဟောပြောပြသ ထုတ်ဖော်တော် မူလေသနည်း။

တစ်ရံရောအခါ မြတ်စွာဘုရား သည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ကြီး၌ သီတင်း သုံးနေတော်မူ၏။ နောင်လာမည့်အခါကာလ၌ မြတ်စွာဘုရား ၏

သာသနာတော် တိုးတက်ဖြစ်ထွန်းမည့်အကြောင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူပြီးနောက် အနှစ်တစ်ထောင်ခြောက်ရာ သုံးဆယ် လွန်လေပြီး
သောအခါ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ ဇီတြိဘုဝနာ ဒိဗျ ဓမ္မရာဇမင်းကြီး ဖြစ်ပေါ်
တော်မူလိမ့်မည့် အကြောင်းတို့ကို ဘုရားသခင် ရှုမြင်တော်မူသည်။ ထိုအခါ
မြတ်စွာဘုရား သည် ပြုံးတော်မူလေ၏။

မြတ်စွာဘုရား ပြုံးတော်မူသောအခါ စွယ်သွားတော် လေး
ချောင်းမှ ရောင်ခြည်တော်ခြောက်သွယ်တို့သည် ထွက်လာ၍ အထက်သို့
ဗြဟ္မလောကတိုင်အောင် တက်သွားကုန်၏။

အောက်ဘက်၌ ရောင်ခြည်တော်တို့သည် မြေ၊ ရေ၊ လေ အားလုံး
တို့ကို ဖြတ်သန်းသွားကုန်၏။ ဘီလာအားဖြင့် လေးမျက်နှာ အားလုံး ကုဋေ
တစ်သိန်းမက စကြဝဠာတိုင်အောင် ရောက်လေ၏။ ထိုနောက် ရောင်ခြည်
တော်များသည် မြတ်စွာဘုရား ၏ နှုတ်ခံတွင်းသို့ ပြန်ဝင်လာကုန်၏။

သခင်အာနန္ဒသည် ထိုအံ့ဖွယ်သရဲကို မြင်ရသော် ရှိခိုး၍ မြတ်စွာ
ဘုရား ၏ ခြေဖဝါးတို့ကို ဦးထိပ်ရွက်ပြီးလျှင် လက်အုပ်ချီလျှက် ဤသို့ မေး
မြန်းလျှောက်ထား၏။

“ယခုလို မြတ်စွာဘုရား ပြုံးတော်မူခြင်း၏ အကြောင်းထူးကား
အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း။ အကြောင်းမရှိမူဘဲ မြတ်စွာဘုရား တို့မည်သည်
ပြုံးတော်မူမည် မဟုတ်ပါဘုရား။”

ယင်းသို့ သခင်အာနန္ဒက မြတ်စွာဘုရား အား လျှောက်ထားမေးမြန်း
လေ၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် သခင်အာနန္ဒအား ဤသို့ ဖြေကြား
မိန့်ကြားတော်မူ၏။

“အာနန္ဒ နောင်သောအခါ ဗိဿနိုး အမည်ရှိသော တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်
ကြီးသော၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော၊ အဘိညာဉ် ငါးပါးရသော ရသေ့
တစ်ပါးသည် ငါ့သား ဂဝံပတိ၊ သိကြားမင်း၊ ဗိသုကမ္မနတ်သား၊ ကတကမ္မ
နဂါးမင်းတို့နှင့်အတူတကွ သရေခေတ္တရာမည်သော မြို့ကြီးကို တည်ဆောက်
လိမ့်မည်။ ထိုနောက် ရသေ့သည် ထိုမှ ကွယ်လွန်၍ ဗြဟ္မပြည်သို့ တက်
သွားလိမ့်မည်။ ဗြဟ္မလောကမှ ကွယ်လွန်ပြန်သော် အရိမဒ္ဒနပူရပြည်၌ မင်း
ဖြစ်လိမ့်မည်။ ဇီတြိဘုဝနာ ဒိဗျ ဓမ္မရာဇမင်းဟူသော ဘွဲ့ခံ၍ ငါဘုရား၏

သာသနာတော်ကို အစွမ်းကုန် ချီးမြှင့် မြှောက်စားလိမ့်မည်။”

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား သည် ထိုပြုံးတော်မူခြင်း၏အကြောင်းကို သခင် အာနန်အား ဖြေကြားတော်မူ၏။

ထိုအခါ သခင်ဂဝံပတိသည် မြတ်စွာဘုရား ၏ မိန့်ခွန်းကို ကြားနာ ရ၍ ဘုရားသခင်အား ရှိခိုးပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရား ၏ မိန့်ခွန်းကို ထင်ရှား စိမ့်သောငှာ ဤသို့ မေးမြန်းပြန်၏။

“သခင်ဘုရား၊ နောင်အခါ ဗိဿနိုးမည်သော ရသေ့သည် အကျွန်ုပ် နှင့် အတူတကွ သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်ဆောက်လိမ့်မည်ဟု သခင်ဘုရား မိန့်ကြားတော်မူသည်မှာ ဟုတ်ပါသလား။”

“ဂဝံပတိ၊ ဤသို့ကား ဟုတ်၏။ ဗိဿနိုး ရသေ့သည်ပင်လျှင် သင် နှင့်အတူ တည်ဆောက်လိမ့်မည်။ သို့ဖြစ်၍ ဂဝံပတိ သိကြားမင်းထံ သင် သွား၍ ဤသို့ သင်ပြောပြလော့။”

“နတ်မင်း၊ မြတ်စွာဘုရား ၏ မိန့်ခွန်းကို ဦးထိပ်ထက် ခံယူပါလော့။ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကြီးသော၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော၊ ဗိဿနိုးမည်သော ရသေ့သည် ငါနှင့်အတူ သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်ဆောက်လိမ့်မည်။ ထိုအခါ ဗိဿနိုးရသေ့၏ အမှုအားလုံး၌ သင် လုံ့လထုတ်လော့။ ဗိဿနိုး ရသေ့သည် သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်ဆောက်ပြီးနောက် ထိုမှ ကွယ်လွန် လိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ သူသည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်မြှောက်စားလိမ့်မည်။ နတ်မင်း ထို ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း အမှုဆောင်ရွက်ချိန်၌လည်းကောင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုရာ၌လည်းကောင်း အသင်သည် အချိန်မရွေး လုံ့လ ထုတ်ပါ။”

ယင်းသို့ မြတ်စွာဘုရား သည် ဂဝံပတိအား မှာကြားတော်မူ၏။ ထို အခါ ဂဝံပတိသခင်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ မိန့်ခွန်းကို ဦးထိပ်ထက်ခံယူပြီး နောက် ဖျာန်ကျင့်၍ တာဝတိံသို့ တက်သွား၏။ မြတ်စွာဘုရား ၏ မိန့်ခွန်း အားလုံးကို သခင် ဂဝံပတိထေရသည် သိကြားမင်းအား ရှင်းလင်းဖော်ပြ ပေးလေ၏။ ဂဝံပတိသခင်သည် သိကြားမင်းအား ရှင်းလင်းဖော်ပြပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရားရှိရာ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်သို့ ပြန်လည် ဆင်းသက်လာ လေ၏။ ကာလ အတန်ကြာလတ်သော် -

(၁) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

မြတ်စွာဘုရား သည် ကုသိနာရမြို့တွင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူလေ၏။
မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံသည်မှ အတော်ကြာလတ်သော် သခင် ဂဝံပတိ
ထေရသည် တာဝတိံသာနတ်ပြည်သို့ တစ်ဖန် တက်သွား၍ ဂြီတြိဘုဝနာ
ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ဖြစ်ပေါ်ခြင်းအကြောင်းစုံကို သိကြားမင်းအား အကျယ်
တဝင့် အပြည့်အစုံ လျှောက်ထားလေ၏။

“အသင် နတ်မင်းကြီး၊ နားထောင်ပါလော့၊ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်
စံသည်မှ အနှစ် တစ်ထောင့်ခြောက်ရာ သုံးဆယ် လွန်လတ်သော် ဗိဿနိုး
မည်သော ရသေ့သည် အရိမဒ္ဒနပူရပြည်၌ ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇဘွဲ့
ခံသော မင်းတစ်ပါးဖြစ်လိမ့်မည်။ မြတ်စွာဘုရား ၏ သာသနာတော်ကို ထို
ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ချီးမြှင့်လိမ့်မည်။ ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ
ဓမ္မရာဇမင်း၏ ကျော်စောခြင်းသည် ဇမ္ဗူဒိပ်အဝှန်း တစ်ခါတည်း ပျံ့နှံ့လိမ့်
မည်။ ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ မာကျောခြင်းသည် သံကဲ့သို့ပင်
တည်း။ သီလ ဓမ္မတို့ကို ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ဆောက်တည်
(ဝါ) စောင့်စည်းလိမ့်မည်။ အနံအစော်နှင့်တူသော အကျင့်ဆိုး အားလုံးတို့
ကို အမွှေးအကြိုင်နှင့်တူသော အကျင့်ကောင်းတို့ဖြင့် ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ
ဓမ္မရာဇမင်းသည် ဖျက်ဆီးပစ်လိမ့်မည်။ မစင်ကြယ်သော ကိုယ်၏ ဒုစရိုက်၊
နှုတ်၏ ဒုစရိုက် အားလုံးတို့ကို ရေနှင့်တူသော စင်ကြယ်သည့် သီလတို့ဖြင့်
ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ဆေးကြောပစ်လိမ့်မည်။

လူအပေါင်းတို့၏ လက်အုပ်ချီခြင်းကို ခံယူကုန်သော၊ စိန်ဖြင့်ပြီး
သော၊ နတ်တောင်ဝှေး ကိုင်ဆောင်ကုန်သောနတ်တို့သည် မင်း၏ အမှု
ဆောင်များကဲ့သို့ ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ အမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်
ကြကုန်လိမ့်မည်။ ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ နိုင်ငံတစ်ဝှန်းသည်

ဆူးငြောင့်နှင့်တူသော သူခိုးဘေးတို့မှ လွတ်ကင်းလိမ့်မည်။ ထူသောတော
နှင့်တူသည့် ရန်သူဘေးမှ လွတ်ကင်းလိမ့်မည်ဖြစ်ပြီး မဟာသမုဒ္ဒရာကဲ့သို့
ကျယ်ပြန့်လိမ့်မည်။ ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ အလိုဆန္ဒတို့သည်
အလျင်အမြန် ပြည့်စုံကုန်လိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့ကို ရန်သူတို့ နှိပ်စက်
သောအခါ မင်းကြီးသည် ရန်သူကို ဖျက်ဆီးပစ်လိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့
၌ နေကုန်သော အမျိုးလေးပါးတို့သည် အဖမ်းခံရ၍ ရေစုန်တွင်မျောပါပြီး
အခြားဒေသသို့ ခေါ်ဆောင်ခြင်းခံရစဉ် ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏
တန်ခိုးခွန်အား ဝိရိယတို့ဖြင့် အလျင်အမြန် ရေဆန်ပြန်တက်ပြီး သူတို့သည်
အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ပင် ပြန်ရောက်၍ ပျော်မွေ့စွာ နေကြရလိမ့်မည်။

ချစ်သူအပေါင်းမှ ကွဲကွာကုန်သောသူတို့၏ မျက်ရည်များကို အကျိုး
စီးပွား ထွက်မြောက်ခြင်းဖြင့် လက်နှင့်တူသော မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဇီတြိဘုဝနာ
ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် သုတ်ပစ်ပေးလိမ့်မည်။

ချစ်သူအပေါင်းမှ ကွဲကွာ၍ စိတ်နှလုံး ပူဆွေး (ဝါ) စိတ်ရောဂါဖြစ်
၍ နှလုံး မသာယာကုန်သော သူတို့၏ နှပ်ရည်တို့ကို အကျိုးစီးပွား ထွက်
မြောက်ခြင်းဖြင့် ရေနှင့်တူသော ကရုဏာစိတ်ဖြင့် ဆေးကြောပစ်လိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် လက်ယာ
လက်ဖြင့် ပြည်သူအပေါင်းတို့အား ထမင်းမုန့်ပေး၍ လက်ဝဲလက်ဖြင့် လူ
အပေါင်းတို့အား ပစ္စည်းဥစ္စာ အဝတ်ပုဆိုးများ ပေးကမ်းလိမ့်မည်။ သို့လျှင်
ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် အမိရင်ခွင်၌နေရသော သားငယ်ပမာ ချမ်းသာ
သုခနှင့် ပြည့်ဝကြရန် ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် အကျိုးစီးပွား
တို့ဖြင့် စောင့်ထိန်းလိမ့်မည်။

ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ကြမ်းတမ်းသောသူအားလုံး
တို့ကို နူးညံ့စေပြီး ကိုယ်၌စိတ်၌ မတူညီသော သူတို့ကို တူညီစေရန် ပြုလုပ်
ပေးလိမ့်မည်။ အမှုအလုပ်မျိုးစုံ လုပ်ကြသော၊ သခင်မှန်း မသိကုန်သော
ယောက်ျားဆိုးတို့ကို သူတို့၏သခင်များအား ဇီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း
သည် ပြောကြားပေးလိမ့်မည်။

သီလရှိသော၊ တရား၏ရထားထိန်းဖြစ်သော သခင်မဟာထေရ (အရဟန္တ - ရှင်အရဟန်) အား ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် မိမိ လက်ယာထား၍ မင်းဆရာ (ဂိုဏ်းချုပ်) ခန့်ထား တင်မြှောက်လိမ့်မည်။ သီလရှိသော တရား၏ရထားထိန်းဖြစ်သော သခင်မဟာထေရ မျက်မှောက်တွင်

“သခင်နှင့်အတူ ကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရား ၏ သာသနာတော်ကို ဆေးကြောသန့်ရှင်း စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင်အံ့”

ဟူ၍ ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် မိန့်ကြားလိမ့်မည်။

ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည်

“သင်တို့ကောင်းမှုပြုကြလော့၊ သင်တို့ ကောင်းမှုပြုကြလော့”

ဟူ၍ အခါခပ်သိမ်း ပြည်သူအပေါင်းတို့အား သွန်သင်ဆုံးမ ဩဝါဒ ပေးလိမ့်မည်။ ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် မကောင်းကြံသူတို့ အား ကောင်းသောအကြံဖြင့် စိတ်နှလုံးနူးညံ့စေပြီး အဆိုးပြောသူတို့အား အကောင်းပြောဆိုရန် တိုက်တွန်းလိမ့်မည်။

ဇြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ရွှေဖြင့်ပြီးသော၊ ရတနာဖြင့် မွမ်းမံအပ်သော ကောင်းကင်ဘုံတံခါးကျည်ကို လက်နှင့်တူသော ပညာဖြင့် . . .

(ဂ) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

ဖွင့်ပေးလိမ့်မည် . . . ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် . . .
မဟာအဝိစိ၌ မီး . . . အရိမဒ္ဒနာပူရမြို့၌နေသာ ပြည်သူအပေါင်းတို့၏
ပူဇော်သက္ကာရကို ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ခံယူလိမ့်မည်။

ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ရတနာကွင်းသော ရွှေမှန်၏
အသွင်ကဲ့သို့ ထွန်းတောက်ပြီး စံပယ်ပန်း၏ အမွှေးရနံ့ကဲ့သို့ အမွှေးအကြိုင်
ရှိကုန်သော၊ အလမွှူသာမည်သော၊ သိကြားမင်း၏ (ဣန္ဒရာဇ) ကြင်ဘက်
သက်လျာ၏ ခမ်းနားခြင်းနှင့်တူသော၊ ခမ်းနားခြင်းရှိကုန်သော မင်းများ၏
သမီးပျိုတို့သည် လာ၍ ခစားကြလိမ့်မည်။

တစ်မျိုးမကသော၊ ရတနာဖြင့် ဆင်ယင်အပ်ကုန်သော၊ ထီးဖြူ
ဆောင်းကုန်သော ခုနစ်ပြည်ထောင်မှ မင်းများ၏ သမီးပျိုတို့သည်
လာရောက် ခစားကုန်လိမ့်မည်။

ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ရွှေဖြင့်ပြီးသော ရတနာဖြင့်
မွမ်းမံအပ်သော ပလ္လင်ထက်၌ထိုင်ကာ နန်းစည်းစိမ်ကို ခံစားလိမ့်မည်။

ခုနစ်ပြည်ထောင်မှ ကျက်သရေရှိသော မင်းများ၏သမီးပျိုများ
လာရောက် ခစားခြင်းဖြင့် အရိမဒ္ဒနာပူရမြို့သည် ကျော်စောခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ
စေလိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း ပြုသောအခါ
နိုင်ငံခြားမှ စစ်တပ်ကြီးလာရောက်ခဲ့မှု အောင်ခြင်းနိမိတ်ကောင်း၊ နက္ခတ်
ကောင်းတို့သည် ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းရှေ့သို့ ရောက်လာလိမ့်
မည်။ စစ်ဖြစ်သောအခါ၊ ဂြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် တိမ်အမျိုး
အနွယ်မှဖြစ်သော၊ မြင်း၏လျင်မြန်ခြင်းရှိသော မြင်းမြတ်ကိုစီး၍ စစ်တိုက်
ကာ မွန်းတည့်နေကဲ့သို့ ထွန်းလင်း တောက်ပလိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း အုပ်စိုးသောအခါ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် တစ်မျိုးမက ရတနာတို့ကို ဆင်ယင်၍ တစ်မျိုးမက သော မကိုဋ် အပေါ်အကျီရှည်၊ ပုဆိုးရှည် ဝတ်ဆင်ပြီး လှည့်လည်သွား လာကြလိမ့်မည်။ တစ်မျိုးမကသော ဆင်ရုပ်၊ ခြင်္သေ့ရုပ်၊ ရေတကောင်းပုံ၊ နဂါးရုပ်၊ ဂဠုန်ရုပ် အစရှိသော နားတောင်းတို့ကို သူတို့ ဆင်ယင်ကြလိမ့် မည်။ ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ဇမ္ဗူဒိပ်၌ နေကုန်သော သူတို့ အကျိုးစီးပွား ချမ်းသာမှုအလို့ငှာ မီးအိမ်ကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပသော မေတ္တာကြည်၌ ဆင်းတုနှင့် အဖိုးတန် နိဗ္ဗိရတနာအိုး သုံးမျိုးတို့ကို ဖွင့်ပေးလိမ့် မည်။”

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းပြုသောအခါ မိန်းမအပေါင်းတို့သည် သီလ၌တည်၍ တရားကို ချစ်ခင်ကာ ကောင်းသော အကျင့်ရှိပြီး အိမ်ရှင်သခင်တို့နောက်သို့ လိုက်ကြလိမ့်မည်။ သူတို့သည် ထိုသို့ ဖြစ်ကြလိမ့်မည်။ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် အမိအဖတို့၏ အပြစ်ကိုလည်း ကောင်း၊ ညီအစ်ကို မောင်နှမတို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ ဆွေကောင်း တို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း၊ မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းတို့၏ အပြစ်ကို လည်းကောင်း၊ အချင်းချင်းတို့၏ အပြစ်ကိုလည်းကောင်း သူတို့သည် သန့် ရှင်းမှုကိုလို၍ ဖော်ပြရှင်းလင်းပြီး မဖုံးကွယ်ဘဲ ဆေးကြောပစ်လိမ့်မည်။”

ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ရဲရင့်ခြင်းကို ဇမ္ဗူဒိပ်တစ်ဝှန်းရှိ လူအပေါင်းတို့သည် ဂုဏ်ယူ ဝန်ခံကြလိမ့်မည်။ ဝေဇယန္တာပြဿဒ်နှင့်တူ သော၊ ဓမ္မလျော်ဖွယ်ကောင်းသော အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၏ ရတနာမကိုဋ်ဖြစ်သည့် ပြဿဒ်၌ နန်းစည်းစိမ်ကို အပြည့်အဝ ခံစားလိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ နေကုန်သော မိန်းမအပေါင်းတို့သည် ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ရုပ်အဆင်း ခမ်းနား ပြည့်ဝခြင်းကို မြင်ကြရာ မြစ်ဆိပ်ကမ်း၊ လမ်းမ လမ်းဆုံ တို့၌ ရပ်ကာ “ဤသို့သော ခမ်းနား ပြည့်ဝခြင်းကို သူရရှိခံစားရသည်မှာ ရှေးကာလ၌ သူသည် ကောင်းမှုများ ပြုခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်သတည်း” ဟူ၍ ချီးမွမ်းကာ လှည့်လည် သွားလာကြလိမ့်မည်။ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ဂြိုဟ်တုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ဆုံးမသွန်သင်မှု၌ တည်ကြလိမ့်မည်။

ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် မိမိနှင့်ညီညွတ်မည့် သူတို့ကို
ဆောက်တည်အံ့သောငှာ ပြည်သူအပေါင်းရှေ့၌ ရွှေမွန်ကဲ့သို့ ထွန်းလင်း
တောက်ပလိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့ကို ပူလောင်သော သံချောင်းလေး
ချောင်းဖြင့် ရိုက်နှက်ထားသကဲ့သို့ ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည်
ခိုင်မာအောင် ပြုထားလိမ့်မည်။ မင်းသားအပေါင်းတို့သည် အကျိုးစီးပွား
ပြည့်ဝ၍ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ မွေ့လျော်စွာ ရှိကြလိမ့်မည်။ သီလနှင့် ပြည်ဝ
သော ရဟန်းအပေါင်းတို့သည် ရန်သူများ နှိပ်စက်သောကာလ၌
ကျောင်းသင်ခန်းမဲ့ ဖြစ်ခဲ့ရာ -

(ဃ) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ဝိရိယကြောင့် သူတို့သည် ကျောင်းသင်ခန်းများ ပြန်ရလိမ့်မည်။ ကျောင်းသင်ခန်းတို့၌ သီလ ဓမ္မ ဖြည့်ကြလိမ့်မည်။ အခြားပျက်စီးခဲ့သော နိုင်ငံအတွင်း ကျေးရွာအားလုံး တို့ကို ယခင်ထက်ကောင်းအောင် ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ပြန်လည် တည်ဆောက်လိမ့်မည်။ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့သည် စားနပ်ရိက္ခာ ပေါများ၍ ဘေးအန္တရာယ်မှလည်း ကင်းလွတ်ပြီး ပြည်သူအပေါင်းသည် ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းနှင့် အတူတကွ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ဖြင့် ထွန်းတောက် လိမ့်မည်။ သူတို့သည် အကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးကို ရှောင်ကြဉ်လိမ့်မည်။ ကုသလကမ္မပထ ဆယ်ပါးကို ဖြည့်ဆည်းကြလိမ့်မည်။

ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း ပြုသောအခါ လူအပေါင်းတို့သည် နတ်များကဲ့သို့ တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် ကြီးကြလိမ့်မည်။ ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ နေပြည်တော် ဖြစ်သော အရိမဒ္ဒနပူရသည် ရတနာမြတ်တို့ဖြင့် တောက်ပ ထွန်းလင်းလိမ့်မည်။ ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို လို၍ ဆုတောင်းလိမ့်မည်။ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း နှင့်တကွ ရတနာမြတ်တို့၌ မွေ့လျော်၍ မြတ်စွာဘုရား ၏ တရားကောင်းနှင့် သခင်သင်္ဘောတို့အား ပူဇော်ရုံသေ ချစ်ခင်ကြလိမ့်မည်။ ရတနာမြတ်တို့ကို ရိုသေသော၊ တရားကောင်း၌ စိတ်အား ထက်သန်သော သူတို့သည် နတ်အပေါင်းနှင့် တစ်စုတစ်ဝေးတည်း ပြောဆို ဆက်ဆံကြလိမ့်မည်။ နတ် အပေါင်းတို့သည် လူအပေါင်းတို့နှင့် ပြောဆို ဆက်ဆံကြလိမ့်မည်။ နတ် အပေါင်းတို့သည် လူအပေါင်းတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇ မင်း၏ အမှုတို့ကို ဆောင်ရွက်ကုန်လိမ့်မည်။

ဇွဲတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇ မင်းပြုသောအခါ ကျက်သရေရှိခြင်း၊ သိုက်မြိုက်ခြင်း၏ အစမူလဖြစ်သော အရိမဒ္ဒနပူရမြို့သည် အလွန်တည်တံ့ ခိုင်ခံ့၍ တစ်ယောက်မကျန် ရန်သူ အပေါင်းတို့သည် ယင်းကို လုံးဝမတုန်

မလုပ်နိုင်ကြပေ။ အရိမဒ္ဒနပူရ၌ နေကုန်သော အမျိုးလေးပါးတို့သည် ကောင်းစွာ ကျင့်ကြံ၍ ဘုရား၊ တရား၊ သယံတို့၏ တပည့်များဖြစ်ကြ လိမ့်မည်။

ဇိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ထိုဘဝမှ ကွယ်လွန်၍ လူနတ် တို့၏ ကြီးမားသော ကြီးပွားချမ်းသာ သံပတ္တိကို ခံစားမည်။ အဆုံးဘဝ၌ အပါယ်လေးပါးကျသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား အပါယ်လေးပါးမှ ကယ် တင်လိမ့်မည်။ အကာအကွယ် ခံလှူရာမဲ့လျက် မဟာသမုဒ္ဒရာနှင့်တူသော သံသရာ၌ နစ်မွန်းကုန်သည့် နတ်တို့နှင့်အတူတကွ လောကသားအားလုံးကို သင်္ဘောကြီးနှင့်တူသော တရားကောင်း၌တင်ကာ မွန်မြတ်သော နိဗ္ဗာန် သောင်ကမ်းသို့ ပို့ဆောင်ပေးလိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ လနှင့်တူသော မြတ်စွာဘုရား သည် ဘုန်းနှင့် ပြည့် ဝသော ဇိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းကို ဗျာဒိတ် (ဗျာဒေသ်)” ပေး၏။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ အခြားမိန့်ခွန်း (ပိဟာရ်) ကိုလည်း အသင် နား ထောင်လော့၊ ဇိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းပြုသောအခါ မှီ၊ ဝါးမျှစ်၊ ပန်း၊ သစ်သီးဝလံ အပေါင်းတို့သည် အလွန်ပေါများလိမ့်မည်။ ထမင်း အဝတ်ပုဆိုးတို့ကို ရခဲသော သူဆင်းရဲတို့သည် ရွှေတန်ဆာကောသေရ အဝတ် ပုဆိုးတို့ကို ဝတ်ဆင်ကြ၍ အပြည့်အဝ ခံစား စံစားကြလိမ့်မည်။ လက်သည်းဖြင့် မုန့်စားသင်နေသော ကလေးငယ်များသည် လူကြီးကဲ့သို့ စိတ်ကောင်းထားကြလိမ့်မည်။ ဥတုခပ်သိမ်းသည် အချိန်မကုန်လွန်စေဘဲ အသီးသီး မှန်ကန်မည်။ ပြည်နယ်အပေါင်းမှ မင်းအပေါင်းတို့သည် အသီး သီး လက်ဆောင်ပဏ္ဏာများ တစ်မျိုးမက ယူဆောင်ပေးကြလိမ့်မည်။ ဇိတြိ ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ နိုင်ငံတစ်ဝှန်းတွင် မိုးအကြိမ် တစ်ရာနှစ်ဆယ် ရွာလိမ့်မည်။

(င) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ငြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ နိုင်ငံ၌ အခါ ခပ်သိမ်း စပါးနံ့ပြည့်ဝ၍ ဆင်၊ မြင်း၊ ကျွဲ၊ နွား၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ ကြက် ပေါများ လိမ့်မည်။ မင်းသား၊ လူကြီးလူကောင်း သားအပေါင်းတို့၏ ကစားစရာသည် ရွှေငွေတို့သာတည်း။ တံခါး၏ လုံခြုံမှုကို လိုလားသော လူအပေါင်းတို့သည် ဆင်နားရွက် ယပ်တောင်တံခါးကို ပြုလုပ်ကြလိမ့်မည်။ အိမ်ခေါင်ချုပ်တို့ကို သူတို့က ကြေးဝါဖြင့်သာ မိုးကြလိမ့်မည်။ ငြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း သည် ပြည်သူ ပြည်သားအားလုံးကို ကြွယ်ဝ ချမ်းသာစေလိမ့်မည်။ အရိယာ သယံဇာတများကိုအား ပန်းနှင့်တူသော တရားဓမ္မတို့ဖြင့် ပန်ဆင် ပေးလိမ့် မည်။ အမွှေးအကြိုင်နှင့်တူသော သီလဖြင့် မွှေးကြိုင်စေလိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ငြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ပြည်သူ အပေါင်းတို့အား နေ့စဉ်နေ့တိုင်း သွန်သင် ဆုံးမသောအခါ ပြည်သူအပေါင်း တို့က ပြုသော ကောင်းချီးပေးသံ၊ ချီးမွမ်းသံ၊ သာဓုခေါ်သံသည် သန်းခေါင် ယံ အချိန်မှာရွာသော မိုးကြီးအသံနှင့်တူ၏။ ပြည်သူအပေါင်းအား ကောင်း သောကြိယာနှင့်တူသော သုစရိုက်ကောင်းတို့ဖြင့် ပန်ဆင်ပေးမည်။ ကောင်း သောတရား၌ မွေ့လျော်စေလိမ့်မည်။ ဆွေမျိုးနည်းသောသူများအား ဆွေမျိုး များလာစေမည်။ ပျင်းရိသော သူများအား ဝိရိယဖြင့် ကြိုးစားစေမည်။ ပိန်ကြုံသော သူများအား ဝပြုံး လာစေမည်။ ခွန်အား စွမ်းအင်မဲ့သော သူများအား ခွန်အားစွမ်းအင်တို့ဖြင့် ပြည့်ဝစေမည်။ လယ်ထွန် စိုက်ပျိုးသူ များသည် သူတို့၏ ကျီကြတိုက်တာ၌ စပါးပြောင်းတို့ဖြင့် တစ်မျိုးမက ပြည့်ဝစေမည်။ သူတို့အိမ်အသီးသီး၌ ရတနာမြတ်တို့ဖြင့် ပေါများစေမည်။ အိုးစလောင်းရောင်းသော ဆင်းရဲသည့် အမယ်အိုများသည် ဈေးကောင်း ရကြ၍ ကြွယ်ဝစေမည်။ ကျွန်မဲ့သောသူတို့သည် ကျွန်များ ရစေမည်။ နွား မဲ့သောသူတို့အား နွားကို ရကြစေမည်။ အစဉ်အလာတရားများကို အမျိုး လေးပါးတို့က ကောင်းစွာ စောင့်ထိန်းကြမည်။ ငြိတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇ

မင်း၏ နိုင်ငံ၌ နေကြကုန်သော သူတို့သည် ဘေးအန္တရာယ်ကင်းကြစေမည်။
အရိမဒ္ဒနပူရ မြို့သူ မြို့သားများနှင့် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း တို့သည်
အသက်ရှည်ကြလိမ့်မည်။

အကောင်းအဆိုး၏ အကျိုးအပြစ်ကိုမြင်သော ရဟန်းပညာရှိ
ပဏ္ဍိတ အပေါင်းတို့သည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ မျက်စိနှစ်လုံး
နှင့် တူ၏။ အမျိုးကောင်းရှိသော သူအပေါင်းတို့သည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ
ဓမ္မရာဇမင်းထံ ခစားကြလိမ့်မည်။ တစ်ထောင်မကသော လက်နက်ကိုင်
သူရဲကောင်း များသည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ ကျေးရွာနေပုဒ်
များကို လည်းကောင်း၊ အခြားမင်း၏ မြို့ရွာတို့ကိုလည်းကောင်း၊ လူဆိုးများ
က လက်ဝယ် ပြုခဲ့မှု ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း လက်ဝယ်သို့ အပ်နှင်း
ကြလိမ့်မည်။ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ရှေးမင်းအပေါင်းတို့၏
အစဉ်အလာကို စောင့်ထိန်းလိမ့်မည်။ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏
နှုတ်မှ တရား နှင့်ညီသော အမိန့်များသာ ထွက်လိမ့်မည်။ လူသူအပေါင်းတို့
အား ဒုက္ခပြုသော သူအပေါင်းသည် သီလ၌ တည်စေလိမ့်မည်။ သုရဿတီ
မည်သော (သရသွတီ > သ - သရသွတီ) စကားပြောကောင်းခြင်း
ပညာသည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ နှုတ်၌ အခါခပ်သိမ်း တည်နေ
လိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး - ကျက်သရေနှင့်

(စ) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

လိုက်မြိုက်ခြင်းပြည့်ဝသော အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ နှိပ်စက်ခြင်း ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှဝေးသော အုပ်စိုးခြင်းဖြင့် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းသည် ပြည်သူအပေါင်းတို့အား အခါခပ်သိမ်း သွန်သင်ဆုံးမလိမ့်မည်။

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ထိုသို့ပင်လော။ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ အမှုအားလုံး၌ အသင် နှလုံးထကြွစေရန် ကျွန်ုပ်သည် ထပ်ခါထပ်ခါ အသင်အား ပြောကြားသည်ကို သတိရလော့။ မမေ့ပါနှင့်။”

“အို နတ်မင်းကြီး၊ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းနှင့် ပရိသတ်တို့တွင် အသင် ချစ်ခြင်းမေတ္တာ ဆောက်တည်ပါလော့။ လာမည့်ကာလမှာ လွန်ခဲ့သောကာလမှာလို အသင် တူညီအောင် ပြုပါလော့။”

“ဟယ် နတ်မင်းကြီး၊ အသင်သည် တကကမ္မိ နဂါးမင်းကိုခေါ်၍ ဤသို့ ပြောလော့။”

“ဝိရိယကြီးသော၊ တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော ကျက်သရေတိုက် (ဒြပ်) ဘဏ္ဍာသခင် ဟယ်နဂါးမင်း၊ မြတ်စွာဘုရားသာသနာကို အသစ်တည်ဆောက်ရန်အလို့ငှာ သခင်ဂဝံပတိ၏ မိန့်ခွန်းအတိုင်း ပြုပါလော့။ သရေခေတ္တရာမြို့သည် အနှစ်တစ်ထောင်နှစ်ရာတည်စေသတည်း။ ထိုနောက် တတ္ထဒေသ၌ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းပြုသောအခါ မင်း၏ နိုင်ငံတစ်ဝှန်းတွင် အညောက်ထွက်သော သစ်ပင်ကဲ့သို့ အေးချမ်း သာယာပြီး ဝဝဖြိုးဖြိုး ဖြစ်စေမည်။”

ယင်းသို့ သခင် ဂဝံပတိက သိကြားမင်းအား ပြောဆိုမှာကြား၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းက ဤသို့မိန့်၏။

“ကောင်းပြီ သခင်၊ ကျွန်ုပ်ပင် တတ္ထဒေသကို စောင့်ရှောက်ရန် အစောင့်အဖြစ် တာဝန်ယူပါမည်။ ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ၏ အုပ်စိုးရာ ဌာနကို ရန်သတ္တရုလာရောက်ပါက ကျွန်ုပ် မောင်းနှင်ပစ်မည်။ ထိုမြို့၏ ကျော်ဇော

ခြင်း ပြတ်စဲသွားပါမူ ကျွန်ုပ်သည် အသစ်တစ်ဖန် ထင်ရှားစေမည်။ ဂြိုဟ်
ဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း၏ အမှုအားလုံးကို ကျွန်ုပ်သည်ပင်လျှင် အခါ
ခပ်သိမ်း လုံ့လထုတ်ပါမည်။ တရားဓမ္မ၌ တည်သော ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိတျ
ဓမ္မရာဇမင်း၏ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ကျွန်ုပ် ဆုတောင်းပေးမည်။”

ထိုသို့ သိကြားမင်းက ဝန်ခံပြီးနောက် သခင်ဂဝံပတိသည် မနုဿ
လူ့ပြည်သို့ တစ်ဖန်ဆင်းလာ၍ ဗိဿနိုးမည်သော ရသေ့ထံသွားပြီးလျှင်
မြင့်သောနေရာ၌နေသော ရသေ့ဗိဿနိုးအား ဤသို့ မိန့်ကြား၏။

“အသင်သည် ကျွန်ုပ်နှင့်၊ သိကြားမင်းနှင့်၊ တကကမ္မိနဂါးမင်းနှင့်၊
ဗိဿကမ္မိနတ်သားနှင့်အတူ သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်ထောင်လိမ့်မည်။
ထို့နောက် တတ္တဒေသ၌ အရိမဒ္ဒနပူရမြို့တွင် သခင်သည် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ
ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရားသခင် သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်
လိမ့်မည်။ ယင်းသို့ မြတ်စွာဘုရား သည် သခင်ကို ဗျာဒိတ်ပေးတော်မူ၏။
ထို့ကြောင့် ကျွန်ုပ်သည် သခင်အား အသနားခံ၏။ သခင်သည် ကျွန်ုပ်
အသနားခံချက်ကို လက်ခံပါလော့။ အခြားစိတ်မရှိပါနှင့်။ သခင်ပြုရန်
ကောင်းသော အမှုကြီးတစ်ခုရှိ၏။ သခင်၏ အလိုဆန္ဒသည် အလွန်ကြီးမား
သော အလိုဆန္ဒဖြစ်၏။ ဘုရားဖြစ်အံ့သောငှာ သခင်သည် သမ္မာရကောင်းမှု
ပြုလော့။ သတ္တဝါအပေါင်းသည် သခင်၏ဘုန်းရိပ်တွင် ခိုလှုံကြလိမ့်မည်။
အလိုဆန္ဒအားလုံး ပြည့်စုံကြမည်။ ထို့ကြောင့် သခင်ရသေ့ကြီးသည် . . .

(ဆ) မျက်နှာ အာသာပြန်

တတိယဘဝ၌ သခင်သည် နန်းစည်းစိမ် ခံစားလော့။ သခင် နန်းစည်းစိမ်ကို မစက်ဆုပ်ပါနှင့်။ တတိယဘဝ၌ပင် သင်သည် တရားမင်းကြီး ဖြစ်လိမ့်မည်။ တရားမင်းဖြစ်သောအခါ သခင်စည်းစိမ်သည် အလွန် ကြီးမားလိမ့်မည်။ သခင် မျက်နှာမူသော အရပ်၌ ရန်သူအပေါင်းတို့သည် တစ်ယောက်မကျန် ရပ်တည်နိုင်မည်မဟုတ်။ သခင်သည် သရဒကာလ၌ ထွန်းလင်းသော နေမင်းကဲ့သို့ ထွန်းလင်းလိမ့်မည်။ သခင် မင်းပြုသော ကာလ၌ ဤမြေကြီး၏ ခမ်းနားသိုက်မြိုက်ခြင်းသည် ကောင်းကင်ဘုံ၏ ခမ်းနားသိုက်မြိုက်ခြင်းနှင့် တူလိမ့်မည်။ ယောက်ျား မိန်းမငယ်များသည် အသက်ရှည်ကြ၍ ဖျားနာခြင်း လုံးဝ ကင်းစင်မည်။ ပြည်သူအပေါင်းသည် ဘေးရန်ကင်းလိမ့်မည်။ အန္တရာယ် ကင်းကြလိမ့်မည်။ သခင်၏ နိုင်ငံတွင် မိုးအကြိမ်တစ်ရာနှစ်ဆယ် ရွာလိမ့်မည်။ မြေဩဇာဓိတ်အားလုံး ထွက်မည်။ ကျီစည်အပေါင်းသည် ပစ္စည်းအပေါင်းနှင့် ပြည့်နှက်မည်။ သခင်နိုင်ငံ၌ အယူမှားသော လူအပေါင်းဟူသည် လုံးဝ အယူမှန်ကြမည်။ ဘုန်းကြီးအပေါင်းသည် သီလနှင့် ကောင်းမြတ်သောအကျင့်သိက္ခာနှင့် ပြည့်ဝကြမည်။ ဗေဒသိသော ပုဂ္ဂိုလ်အပေါင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ် တရားများနှင့် ပြည့်စုံကြမည်။ မင်းအပေါင်းတို့သည် တရားကောင်းနှင့်အညီ ကျင့်ကြလိမ့်မည်။ အမျိုးလေးပါးတို့သည် တရားဓမ္မတို့နှင့် ညီကြလိမ့်မည်။ နေရာဌာန ခပ်သိမ်းတွင် အမှန်တရားဟောပြောခြင်း၏ သဘော သဘာဝသည် ထင်ရှားမည်။ သခင်ရသေ့ကြီးသည် အမှန်တရားဟောပြောခြင်း သဘော သဘာဝကို လို၍ တရားမင်းဓမ္မရာဇာအဖြစ် တံခွန်အလံကို လာထူထောင်သကဲ့သို့ ကျက်သရေတို့နှင့် ပြည့်ဝ၍ ထင်ရှား ထွန်းလင်း တောက်ပစေလိမ့်မည်။”

ထိုအခါ ဗိဿနိုးမည်သော ရသေ့သည် စိတ်အားထက်သန်စွာ သခင်ဂဝံပတိ၏ မိန့်ခွန်းကိုခံယူ၍

“ကောင်းပြီ သခင်၊ နောင်အခါ တတ္တဒေသတွင် ကျွန်ုပ်ကား အရိ မဒ္ဒနပူရမြို့၌ ဖြိုတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း ဖြစ်ပါမည်။ လူအပေါင်းတို့၏ ခြေလက်တို့ကို ကျွန်ုပ်ပင်လျှင် ထောက်ပံ့မည်။ ဗုဒ္ဓဘုရားသခင်၏သာသနာ တော်ကို ကျွန်ုပ်ပင် ချီးမြှင့်မည်။ လူအပေါင်းတို့အား ကျွန်ုပ်ပင် သီလဆောက် တည်ရန် နှိုးဆော်တိုက်တွန်းမည်။ တရားဓမ္မ၌ တည်ကြစေမည်။ အကျင့်ဆိုး ကိုကျင့်သော မိန်းမအပေါင်းတို့အား အကျင့်ကောင်းကျင့်ရန် ကျွန်ုပ် နှိုးဆော် တိုက်တွန်းမည်။ ပျက်စီးသော မြို့ရွာကျေးလက်တို့ကို ကျွန်ုပ် ပြင်ဆင်၍ ၎င်းတို့၏ အကြီးအကဲတို့ကို ပြန်လည် ထင်ရှားစေမည်။ ကောင်းသော သီလဓမ္မတို့ကို လူအပေါင်းတို့အား ပန်ဆင်စေမည်။ ကျွန်ုပ်သည် ပြည်သူ အပေါင်းတို့၏ခေါင်းဆောင် အလံတံခွန် စကြာဝတေးမင်းကဲ့သို့ မီးအိမ် ကြီးပမာ ထင်ရှားမည်”။

သခင်ရသေ့ကြီး ယင်းသို့ပြန်ပြောပြီးနောက် သခင်ဂဝံပတိထေရ နှင့် ရသေ့ကြီးဗိဿနိုးတို့သည် ဝမ်းသာကြ၍ မြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ်တော် အားလုံးကို ဂဝံပတိထေရ တင်ပြ ရှင်းလင်းပြီးနောက် လူအပေါင်းတို့သည် နတ်ပြည် နိဗ္ဗာန်သောင်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းစေအံ့သောငှာ သခင်သည် လှည့် လှည့်သွားလေ၏။ ထို့နောက် သိကြားမင်းကြီးသည် နတ်ပြည်ရှိ တာဝတိံသာ မှ ဆင်းသက်လာ၍ ရသေ့ဗိဿနိုးထံ လာရောက်ကာ ဤသို့ ပြောကြား၏။

“တန်ခိုးကုန္ဒိပါဒ်၌ကြီးသော၊ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော၊ ချစ်သူ ရန်သူတို့အား မေတ္တာစိတ် အညီအမျှထားသော သခင်ရသေ့ကြီး၊ သခင် နှင့်၊ သခင်ဂဝံပတိနှင့်၊ ကျွန်ုပ်နှင့်၊ ဗိဿကမ္ပိနှင့်၊ ကတကမ္ပိ နဂါးမင်း တို့သည်.....

(ဇ) မျက်နှာ ဘာသာပြန်

သရေခေတ္တရာမြို့ကို တည်ဆောက်လိမ့်မည်။ သရေခေတ္တရာမြို့ကို သခင်တည်ဆောက်ပြီး ထိုမှ စုတေကွယ်လွန်သော် နောင်ကို တတ္တဒေသ၌ အရိမဒ္ဒပူရမြို့တွင် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိကျ ဓမ္မရာဇမည်သောမင်းဖြစ်ပြီး မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို ချီးမြှင့်မြှောက်စားလိမ့်မည်။ တရားဓမ္မ ယိုယွင်း တိမ်မြုပ်သည်ကို သန့်ရှင်းစင်ကျယ် ထင်ရှားအောင် ပြုလိမ့်မည်။

သခင်၏ အမှုခပ်သိမ်းကို ဆောင်ရွက်အံ့သောငှာ အထက် ကောင်းကင်ဘုံ၌ ဝရဇိန် လက်နက်ကိုင်ဆောင်သော ကျွန်ုပ် သိကြားမင်းရှိ၏။ အောက်၌ကား တန်ခိုး ဣဒ္ဓိပါဒ် တန်ခိုးအာနုဘော်ကြီးသော၊ အခွေ တစ်ထောင်ရှိသော နဂါးမင်းသည် ရှိ၏။ အရပ်လေးမျက်နှာတို့၌ လောကပါလ နတ်လေးပါးတို့က အစောင့်အရှောက် ပေးလိမ့်မည်။ အမျိုးလေးပါး သတ္တဝါ အားလုံးတို့ကို သခင်ဂဝံ ပတိထေရ စောင့်ရှောက်သောကြောင့် ရန်သူ မလှုပ်နိုင်သော၊ ဌာနီ၌နေသော မင်းသည် ဘေးဒုက္ခကင်းဝေးကြလိမ့်မည်။ သခင်၏ရန်သူတို့သည် တစ်ယောက်မကျန် ဉာဏ်အလိမ္မာ တုန်လှုပ်ရန် ပညာမဲ့ကြလိမ့်မည်။ သခင် ဂြိုဟ်ဘုဝနာ ဒိကျ ဓမ္မရာဇမင်းဖြစ်သောအခါ ပညာရှိအပေါင်းသည် တည်တံ့သော၊ ခိုင်ခံ့သော၊ နက်နဲသော အကြောင်း တရားတို့ကို စိစစ်ရန် တတ်စွမ်းကြလိမ့်မည်။ သင်္ဃာတို့၏ အလိုဆန္ဒများကို ဖြည့်ဆည်းကြလိမ့်မည်။”

ထိုအခါ ဗိဿနိုးမည်သော ရသေ့ကြီးသည် သိကြားမင်း၏ မိန့်ခွန်းကို ကြားရပြီးသော် နောင်အခါ မြတ်စွာဘုရား သာသနာ တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းကို မြင်အံ့သောငှာ . . .

“ကောင်းပြီ၊ ကောင်းပြီ နတ်မင်း၊ ဂဝံပတိထေရသည် ကျွန်ုပ်အား ထိုအကြောင်းစုံကို မိန့်ကြားတင်ပြခဲ့ပြီးပါပြီ။ သခင်လည်း ယခု ကျွန်ုပ်အား ဖော်ပြခဲ့ပါပြီ။ သခင်တို့နှစ်ဦးဆိုသည့်အတိုင်း နောင်အခါ၌ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်ကို ချီပင့်အံ့သောငှာ အသင်ကောင်းစွာအားထုတ်ပါ။ မပေါ့မလျော့ပါနှင့်။”

သခင်ရသေ့ကြီးသည် ထိုသို့ သိကြားမင်းအားပြော၍ ရွှင်လန်းဝမ်း
မြောက်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် သခင်အာနန္ဒအား ဗျာဒိတ် (ဈာဒေဝ> ဗျာ
ဒေသိ)ပေးသော ဗျာဒိတ်သည်လည်းကောင်း၊

သခင်ဂဝံပတိထေရသည် အဖြေလိုလားအပ်၍ မြတ်စွာဘုရား အား
မေးသော မေးခွန်းသည်လည်းကောင်း၊

မြတ်စွာဘုရားသည် သခင်ဂဝံပတိထေရအား ဖြေကြားပြီးနောက်
သိကြားမင်းထံ ဈာန် (ဈာန) ဖြင့်ကြွတက်၍ သခင်ဂဝံပတိထေရအား
သိကြားမင်းထံ တင်ပြနှိုးဆော်စေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊

သခင်ဂဝံပတိထေရနှင့် သိကြားမင်းတို့သည် ကောင်းကင်ဘုံမှ ဆင်း
သက်လာ၍ သခင် ဗိဿနိုးရသေ့ကြီးအား ပြောကြားသောမိန့်ခွန်းများသည်
လည်းကောင်း၊

မြတ်စွာဘုရား သည် သခင်အာနန္ဒအား ငါဘုရား၏သာသနာတော်
တစ်ထောင့် ခြောက်ရာနှစ်ဆယ် ရှစ်နှစ် လွန်လေသောအခါ ဗိဿနိုးမည်
သော သခင်ရသေ့ကြီးသည် အရိမဒ္ဒနပူရမြို့၌ မင်းဖြစ်၍ ဂြီတြိဘုဝနာ
ဒိတျ ဓမ္မရာဇဘွဲ့ခံလျက် ငါဘုရားသာသနာတော်ကို ချီးမြှင့် မြှောက်စား
လိမ့်မည်ဟူသော အမိန့် (ဗျာဒိတ်) သည်လည်းကောင်း၊

မြတ်စွာဘုရား ဗျာဒိတ် (အမိန့်) ပေးသော ထိုမင်းကား ဤမင်း
(အသင်မင်းကြီးပင်တည်း) ဘုန်းကြီးသည်လည်းကောင်း၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်း
ကောင်း၊ အကြီးအကဲများသည်လည်းကောင်း၊ ပြည်သူအပေါင်းတို့သည်
လည်းကောင်း၊ သင်တို့အားလုံး သိကြကုန်လော့။ သင်တို့အားလုံး သိကြ
ကုန်လော့၊ ထိုမင်းကား ဤမင်း(အသင်ဂြီတြိဘုဝနာ ဒိတျ ဓမ္မရာဇမင်း)ပင်
တည်း။ သံသယမရှိကြပါနှင့်။ သံသယမရှိကြပါနှင့်။ သံသယမရှိကြပါနှင့်။

မြတ်သောမင်းကြီးရေသွန်း၏။ (ရေစက်ချ၏)။*

* ဤအဆုံးစာကြောင်းကို ဘလက်ဒင်ထံပို့သော မင်ကူးတွင် မပါရှိ။ ကျွန်တော်
နောက်ဆုံးကူးသော မင်ကူး၌သာ ပါရှိ၏။ လက်ရေးပုံစံ စာလုံးပေါင်းများမှာ
တစ်ခေတ်တည်းဖြစ်ပါကြောင်း။ မြေညှိ၍ပေါ်လာဟန်တူ၏။

ဗွန်အဘိဓာန်

(စာလုံးပေါင်းမတူသော ယခုခေတ်မွန်ကို ကွင်းဝိုင်း၍ ပြသည်)

အတသ်	(အတၟ်)	စၣး	- ကျော်စောခြင်း
အန်	(အောန်)	ငၢ်	- နည်းသော
အန္တူလ်	(လတူ)	ဇၢ်	- အထက်
အမွအ်	(မ)		- အဖ
အမွောအ်	(မွောအ်)	ခၢ်	- အမိ
အသွရ်	(အသရ်)	ကၣ်	- အံ့ဖွယ်သရဲ
အာစ်	(အာတ်)	စၢ်	- အသနားခံသည်
အာယုက်	(အယုက်)	ဆၢ	- အသက်
အာသ်	(အာသန)	စၢ်	- နေရာ
ဣမာင်	(ဣမာင်)		- လင်
ဣဇယ်ပုရယ်	(အဲပရဲ)	ယၢ	- ရိုသေသည်
ဣမ်၊ ကိရ်ဩမ်	(ကအိ၊ ဣ)	ကၣ်၊ ဣ	- ပြုံးခြင်း၊ ပြုံးသည်
ကန္တရ်၊ ဣရ်၊ ကန္တရ်	(ဣရ်၊ ဣ)	ကၢ်၊ ခၢ်	- ဖြစ်ပေါ်ခြင်း၊ ထကြွခြင်း
ကန္တ	(ဂတု၊ ဂိတု)	ယၢ	- လ
ကန္တရ်	(ကလဝ်)	ဂၢ်	- မယား၊ ကြင်ဘက်
ကိန်ကန်၊ ကိင်ကန်၊ ကိင်ကာလ်	(ဂကန်)	ကၢ်၊ ဇၢ်၊ ခၢ်	- မှာကြားသည်
ကိန္တလ်ဇင်	(ဂတာဇိုင်)	ကၣ်	- ခြေဖဝါး
ကိကုလ်	(ဂကူ)	ဂၣ်	- အမျိုး
ကိဇး	(ဂဇး)	ဆၣ်	- စိတ်အားထက်သန်ခြင်း
ကိမုန်၊ ကွန်	(ကွန်)	ဂၢ်၊ ခၢ်	- အုပ်စိုးခြင်း၊ နန်း
ကိလေား	(ဣောဟ်၊ ဣဟ်)	ကၣ်	- ကူးသည်၊ ဖြတ်သန်းသည်
ကိဝါသ်	(ကဝး၊ ကွး)	ဇၢ်	- အခွေ
ကုဇး	(ဂဇး)	ယၣ်	- စိတ်အားထက်သန်သည်
ကုတ	(ဂတ)	ဆၢ	- မျက်နှာမူသည်

ကုလိ	(ကလိ)		- လွန်
ကုပ်	(ကိုပ်)	ဂ ^{၀၉}	- အခါ
ကုံ	(ကို)	ခ ^{၄၆}	- လည်း၊ ပင်လျှင်၊ သင်၊ မင်း
ကုမိရ်	(ကမိ)	င ^၃	- မိုးသည်
ကုံလစ်	(ကမ္မတ်)	ခ ^{၂၀}	- သူခိုး
ကုံစိ			- ညီ၊ ညီမ
ကုသီဝ်	(ကသီ)	ယ ^{၃၀}	- လှုပ်စေသည်
ကေလ်၊ ကိလ်	(ကိုဝ်)	ခ ^{၃၄-၅}	- ပေးသည်
ကောသေရ်		ယ ^{၄၈}	- ချောသော၊ လှသော
ကုသ် မ္ဗေအ်	(ကျုဟ်မ္ဗေ)	ဆ ^၂	- စက်ဆုပ်သည်
ကြောရ်	(ကတောင်)	ဂ ^{၂၆}	- နား
ကျာလ်	(ကျာ)	က ^{၂၂}	- လေ
ကြာစ်	(ကြာတ်)	ခ ^{၁၇}	- ဆေးကြောသည်
ကြောအ်	(ကြောံ)	င ^{၁၈}	- ဝံ့ဖြိုးသော
ကွပ်၊ ကန်သပ်	(ကသပ်)	ခ ^{၁၀}	- အကြံအစည်
ကွိုင်	(ချီ)	ဇ ^{၁၁}	- လှုပ်သော
ကွေး	(ချေဟ်)	ဂ ^{၂၀}	- မြင်း
ဂဇိုင်၊ ဂေါင်	(ဂံင်)	က ^၆ ၊ င ^{၃၃}	- ရဲစွမ်း၊ ရဲရင့်ခြင်း
ဂံ			- ပို၍၊ ရှေ့ဆက်၍၊ တစ်ဖန်
ဂိင်ဂိည်	(ဂဇင်)	ဂ ^{၂၅}	- လှည့်လည်သွားလာသည်၊ ထွက်ကြွသည်
ဂိရ်ဂေါအ်	(ဂံ)	င ^{၂၃}	- ရခြင်း
ဂိရ်ရွေး၊ ဂိရ်တိန်ဟိရ် (ဂိလဟ်၊ ဂိဒဟ်)		ဂ ^{၃၁} ယ ^{၁၅}	- တောက်ပသည်
ဂုန်ဂေါး	(ဂုန်ဂို)		- ထို့ကြောင့်
ဂိုဍုရ်	(ဂမ္ဘီ၊ ခမ္ဘီ)	ဂ ^{၁၃}	- ရဟန်း၊
“ မွီ ”			- ရဟန်းပြုသည်

ဂုရင်၊ ငြင်	(ဂရင်)	က ^{၁၉} ၉ ^{၂၂}	- ရှင်းလင်းဖော်ပြသည်၊ သိသည်
ဂုံလောင်၊ ငွေါင်၊ ဂိလောင်	(ဂ္လိုင်၊ ဂမ္မိုင်)	က ^၇ ယ ^{၇၃} င ^{၉၃}	- များသော
ဂုလာည်	(ဂလာန်)	ယ ^{၂၄}	- ပြောဆိုဆက်ဆံသည်
ဂေါရ်	(ဂေါင်)	စ ^{၉၉}	- သင့်သော၊ လှသော၊ ကောင်းသော
ဂွိသ်	(ဂွေဟ်)	က ^{၂၀}	- အစွယ်၊ စွယ်သွား
ဂွေါင်	(ဂွိုင်)	ဂ ^{၃၈}	- ရဲရင့်ခြင်း
ဂြိုင်	(ဂြိုင်)	ခ ^{၂၁}	- တော
ဂုသ်	(ဂုဟ်)	င ^{၂၃}	- အဖိုး၊ တန်ဖိုး
စွး၊ စုအး	(ဆွး)	ခ ^{၁၉} ၄ ^၆	- စင်ကြယ်သော
စနီဟံင်	(စဏ)	ဆ ^{၁၁}	- အစာ
စသိုင်	(စသိုင်)	ယ ^{၇၈}	- ခံစားသည်
စွာင်	(ဆွာင်)	က ^{၁၀}	- သူတစ်ပါး၊ အခြား
စာသ်	(စး)	ခ ^{၂၃}	- ဆန်သည်
စိန်	(စိုန်)	က ^{၁၁}	- ဖြစ်ပြီးကာလပြ
စိန်စောန်		ခ ^{၁၇}	- မွမ်းမံသည်
စိဖြက်၊ ဖြက်	(ဖြက်၊ ဩက်)	ယ ^{၉၉} စ ^{၄၁}	- ကွယ်ကာသည်
စိနွေး	(စနေဟ်)	ဂ ^{၁၉} ၂ ^၁	- စစ်၊ စစ်တိုက်သည်
စိနွေးတုံစး	(စနန်ထမး)	ဂ ^{၃၁}	- ထွန်းလင်းတောက်ပသည် ဖော်ပြရှင်းလင်းသည်
စိရ် စုန်	(ဒစုန်၊ ဂစုန်)	ခ ^{၁၈}	- တောင်ဌေး
စိရ်ဟာယ်	(ဆာဲ)	ဂ ^၈	- ခမ်းနားခြင်း၊ စည်းစိမ်
စိသ်	(စိဟ်၊ စေဟ်)	က ^{၁၄}	- ဆင်းသက်သည်
စုမတ်၊ စိမိတ်	(စွတ်)	ဂ ^{၉၉} ဆ ^{၂၁}	- မှန်ကြောင်းဝန်ခံသည်၊ အမှန်

စုရေား	(စရိုဟ်)	ငဇ	- သွန်းလောင်းသည်
စုလေားတုဝး	(စနန်ထဝး)	က ^{၁၁}	- ညွန်ပြသည်၊ ထုတ်ဖော်သည် 'စိန္တေးတုံဝး' ရှု
စောဝ်	(စ)	ယ ^၂	- ပြန်လာသည်
စွတ်	(ကတ်)	ယ ^{၇၉}	- သင်သည်
စူး	(စူး)	စ ^၁	- ဝေးသော
စွက်	(စုံနှက်)	ယ ^{၇၉}	- ပြည့်စုံစွာ
စိုသ်	(သွေဟ်)	ဂ ^{၄၄}	- မြစ်ဆိပ်ကမ်း
စွတ်	(သွတ်)	က ^{၄၁}	- ဟုတ်သည်၊ မှန်သည်
ဖြိသ်	(သြိုဟ်)	ခ ^{၉၆}	- ရင်ခွင်
ဖြိဟာယ်	(ဖြဲ)	ယ ^{၂၉}	- သိုက်မြိုက်ခြင်း၊ ဘုန်းတန်ခိုး၊ ဂည်းစိမ်
ဖြက်၊ စိဖြက်	(ဖြဲက်၊ သြက်)	စ ^{၄၁} ယ ^{၇၉}	- ကွယ်ကာသည်၊ အရိပ်ခိုသည်
ဖြောက်	(သြောက်)	ဂ ^{၄၄}	- လမ်းသွယ်
ဖြေးပွါဝ်	(ဖြဲဟ်ပွဲ၊ သြဟ်ပွဲ)	ခ ^{၁၃}	- ဆောက်တည်သည်
ရွာက်	(သမ္ပွာ်၊ လှာ်)	င ^၃	- ကြေးဝါ
ရွိက်	(ထွိက်)	င ^၃	- ဝက်
စွန်	(သွိုန်၊ စွိုန်)	က ^{၁၂}	- ကျင့်သည်
ဆာန် သွိုန်	(ဆာန်)	က ^၆	- ချစ်သည်
ဇိတ်	(ဇိုတ်)	ခ ^{၃၁}	- သုတ်သည်
ဇိနိုး	(ဇူး၊ ဇနး)	ဂ ^{၁၃}	- အောင်မြင်ခြင်း
ဇိနောက်၊ ဇွောက်	(ဇွော်၊ ဇနော်)	ခ ^{၁၁} ယ ^{၁၂}	- အဝှန်း၊ ကြီးမားခြင်း
ဇလံ	(ဇလ)	ခ ^{၂၁}	- ဆူးငြောင့်
ဇိရ်ဟာန်	(ဇြဟာန်)	စ ^၁	- ချစ်ခြင်းမေတ္တာ
ဇိုင်	(ဇိုင်)	ဆ ^{၂၃}	- ခြေ

ဇရာမ်	(ဇရာံ)	ငၵ	- ကျီ
ဇောအ်	(ဇံ)	ငၶ	- တည်တံ့သော
ဇြာယ်	(ဇြဲ)	ငၷ	- ပိန်ကြံ့သော
ဇွိုင်	(ဇွိုင်)	ငၸ	- ရှည်သည်
ဇွယ်	(ဇွဲ)	ခၵ	- သုံ့ပန်း၊ အဖမ်းခံရသူ
ဇ္ဇောင်	(ဇ္ဇ)	ငၹ	- နွား
ညာဉ်	(ညာတ်)	ကၶ	- မြင်သည်
ချက်ပိည်	(ချိုက်ပေင်)	ခၶ	- ပြည့်စုံသည်
တ	(ဂတ၊ ကိန္တ)	ဂၷ	- ရှေ့
တလံ	(တလ၊ တီလ)	ဂၸ	- အရှင်၊ သခင်
တာဝ်	(တ)	ကၷ	- နေသည်
တိန်အာရ်	(တိုန်အာ)	ကၸ	- တက်သွားသည်
တိန္နောင်	(တောင်)	ဂၵ	- တင်းမာသည်၊ ပြည့်စုံသည်
တိဇှ်	(တရင်)	ခၶ	- တံခါး
တိန်လုမ်	(တဏီ)	ယၶ	- နစ်မွမ်းသည်
တိန်လူရ်	(သျှောင်)	ခၶ	- တံခါးကျည်
တိရ်တာဝ်	(ဒတ်)	ယၷ	- နေရာ
တိတို့ယ်	(ဒတဲ)	ခၷ	- အကျိုးစီးပွား
တိရ်ဝိလ်၊ တြိဝိလ်	(တီ)	ဂၶ ငၶ	- အခြွေအရံ၊ ခစားသည်
တိဟိန် ကိသံး	(ထိုင်သး)	ငၶ	- ချီးမွမ်းသည်
တိလ်တောလ်	(တောင်၊ ဒတောင်)	ငၵ	- အဆက်အနွယ်၊ အစဉ်အလာ
တိလ်စောက်	(စဉဲ)	ယၶ	- ခိုလှုံရာ
တိတ်စုပ်	(တိတ်စိုပ်)	ကၸ	- ထွက်ရောက်သည်
တုဇုန်	(ထချိန်)	ခၷ	- နူးညံ့စေသည်

တုတင်	(ဒတ်)	ဆ ^၆	- နေသည်
တုမ်ဝါယံဇုံဝိန်	(တမာဇေမိန်၊ တွဲလဗဲ)	ယ ^{၂၂}	- လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ
တုမိ	(တမိ)	စ ^{၁၂}	- အသစ်
တုလာရ်	(ဣာ)	ယ ^၁	- ရှေးအခါ
တုဗင်			- အလံ၊ တံခွန်
တုဝိင်	(တမေင်၊ တွေင်၊ တွို)	စ ^{၁၇}	- ဝင်းခြံ၊ အကန့်အသတ်
တုစး	(တမး)	ဂ ^{၂၀}	- တောက်ပသည်
တုလှင်	(တလှင်)	ယ ^{၄၁}	- ပို့သည်
တေယ်	(တဲ)	ခ ^{၁၇}	- လက်
တိုန်	(ဒဂိုန်)	ယ ^{၂၀}	- ထားသည်
တေတ်	(ဒဂေတ်)	ယ ^{၃၂}	- ကျင့်သည်
တေယ်	(တဲ)	ဂ ^{၂၀} င ^{၁၁}	- နေ၊ နေ့
တုင်	(ကျိုင်)	ဂ ^{၁၁}	- ထီး
တုက်	(ကုက်)	ဂ ^{၂၀}	- သံချောင်း
တုသ်	(တုဟ်န၊ တုန)	ဂ ^{၂၆}	- အလို့ငှာ
တွယ်	(တွဲ)	ခ ^{၁၈}	- ပြီးသော
တျင်	(စင်)	င ^၄	- ကြက်
တြုသ်	(တြဲ)	ခ ^{၄၁}	- ယောက်ျား
တြိဝိလ်	(တွိ)	င ^{၃၁}	- ခစားသည်
တြေသ်	(တြေင်)	က ^{၁၁}	- တေဇာ
တြေယ်	(တြဲ)	ယ ^{၁၁}	- မြတ်သော
ဣာရ်၊ တုလာရ်	(ဣာ)	ဂ ^{၄၁} ယ ^၁	- ရှေးအခါ၌
ဣင်	(ဣင်)	က ^{၁၆}	- လာသည်
တွင်	(ကွင်)	ခ ^{၃၄}	- မုန့်
တွေသ်	(တွံ၊ တွဟ်)	ဆ ^{၂၁}	- ဟောပြောသည်
တွလ်	(ထေ)	င ^{၃၇}	- တည်တံ့စေသည်
ထိန်ကွး	(ထိုင်သး)	ဂ ^{၄၁}	- ချီးမွမ်းသည်

ထိခေါ်ယဉ်	(ထဲခွဲ)	၁၁၄	- ညဉ့်လယ်၊ သန်းခေါင်
ဒိန်ငယ်	(ဒင်ငယ်)	၈၆	- မှန်
ဒိန္နရ်	(ဒလင်)	၈၁၁	- ထီးဆောင်းသည်
ဒိန္နပိန္နောန်	(ဒလောပိန္နောန်)	၁၄၉	- သွန်သင်သည်
ဒိရ်ဒယ်	(ဒဒ်၊ တဒ်)	၈၁၂	- ဖြစ်ခြင်း၊ တည်ခြင်း
ဒိဟိတ်	(ဒြဟိတ်၊ ငြဟိတ်)	၁၂၆	- ခွန်အား၊ စွမ်းအင်
ဒိလာင်	(ဒလိုက်ဒလာင်)	၈၂	- နှိပ်စက်ခြင်း
ဒိသ်	(ဒိုဟ်)	၈၂၃	- အရပ်မျက်နှာ
ဒုကုပ်	(ဒကိုပ်)	ဆ၃၁	- အကြီးအကဲ
ဒုမောင်	(ဒွိုင်)	၈၃၁	- နေသည်
ဒုံပေါး	(ထပ်)	၈၆	- ခုနှစ်
ဒုံဟိစ်	(ထမိက်၊ ထွိက်)	၁၄၈	- ကောင်းသော
ဒုသီလ်	(ဒုသီ၊ ဒုဟ်သီ)	၁၃၃	- အကျင့်ဆိုး
ဒွင်	(ဒိုင်)	သ၃၅	- ခံစားသည်
ဒေဝတာဝ်	(ဒေဝတ်)	၁၅	- နတ်
ဒွါတ်	(ဒညာတ်)	၁၁၆	- ဆွေမျိုး
ဒွါက်	(ဒိုက်)	သ၄၇	- ဆင်းရဲသော
ဒွိုင်၊ ဒုမောင်	(ဒွိုင်)	၈၁၂ ၈၃၁	- နေသည်
ဇွံ	(ဇွံ)	၈၃၁	- ကြုတ်၊ တိုက်
နောမ်	(နံ၊ နွမ်)	၈၅	- ရှိသည်
နောရ်	(နူ)	၈၃	- ထက်၊ မှ
ပအာရ်	(ပွါ)	ဆ၃၉	- ကျင့်သည်
ပိရ်နိုက်	(ပိုတ်၊ ပဏိုက်)	၁၆	- ယပ်
ပိဟာရ်	(ဟို)	၁၅၁	- ပြောဆိုသည်
ပုက်ကေလ်	(ပုက်ကိုဝ်)	၈၂၉	- ဖွင့်ပေးသည်
ပုန်	(ပိုန်)	၈၄၅	- ကောင်းမှု

ပုန်အာရ်၊ ပုအ္ဍာရ် (ဟ်)	ခၣ် ၈၃၃	- ထွက်မြောက်ခြင်း၊ သွား လာခြင်း၊ အကျင့်
ပုနုက်ပုံပိည် (ချိုက်ပေင်၊ ရနုက်ဗွေင်) ဃာ	၃	- ပြည့်စုံသည်၊ ဖြည့်သည်
ပုန်ယုက်ပုမသ် (ပယိုက်ပုမ့်) စၣ်	၁	- ထကြွစေသည်၊ စိတ်မြှင့်သည်
ပုနုတ် (ပြယ်၊ ပရဟ်) ၈ၣ်	၂၀	- အလျင်အမြန်
ပုန်လှက် (ပုက်၊ ပဏုက်) ၈၃၃	၃	- ဖုံးအုပ်သည်
ပုပိည် (ပေင်၊ ဗပေင်) ၈ၣ်	၂၀	- ဖြည့်သည်
ပုမင် (ပမင်) စၣ်	၁	- စောင့်ရှောက်သည်၊ အစောင့်
ပုမတ် (ပွက်) ၈၃	၃	- မီး
ပုမသ် (စိုတ်) ၈၃	၃	- စိတ်၊ နှလုံး
ပုမိစ် (ပွက်) ခၣ် ၂၂	၂၂	- အလိုဆန္ဒ
ပုံရေယ် (ပြ) ၈၃၀	၀	- မွန်မြတ်သည်
ပုပိည် (ပဝေင်) ၈ၣ်	၁	- ကစားခြင်း
ပွင်ရင် (ပကင်ရင်) ၈၃၆ ၆	၆	- ဝတ်ဆင်သည်၊ ကိုင်သည်
ပွက် (ပွက်၊ ပက၊ က) ၈၃	၃	- ပန်း
ပုက် (ပွက်) ဃာ ၃၀	၃၀	- တင်သည်
ပွမ် (ပွမ်) ၈ၣ်	၂၀	- စိုက်ပျိုးသည်
ပွယ် (ပွယ်) ဃာ ၆	၆	- မှို
ပုည် (ပုန်) ၈၃	၃	- စစ်တပ်
ပု (ပု) ဃာ ၃၀	၃၀	- အိုသော၊ လူအို
ပြယ်၊ ပုနုတ် (ပြယ်၊ ပရဟ်) ခၣ် ၈ၣ်	၂၀	- အလျင်အမြန်
ပြာထနာ (ပတ္တဏာ) ဃာ ၆	၆	- ဆုတောင်းသည်
ပြေယ်၊ ပုံရေယ် (ပြ) ၈၃၀	၀	- မွန်မြတ်သည်
ပွည် (ပွယ်၊ ပွေင်) ခၣ်	၁	- ဖျက်သည်
ပရ် (ပရ်) ဃာ ၃	၃	- အလွန်
ဗဇြ (ဗိုတ်) ခၣ်	၀	- စိန်
ဗိဇြ (ဗရ်) ၈ၣ်	၂၀	- အသံ
ဗိဇောယ် (ဗဗွေ) စၣ်	၃	- အတိုင်း၊ အညီ

ပိရ်သေယ်၊ ပိသေယ် (ပသဲ)	ခ ^{၁၂} ဂ ^{၁၀}	- သံ
ပိဟာရ် (ဘာ)	ယ ^၁	- ဘုန်းကြီးကျောင်း
ပုံတင် (ဟွင်)	ဂ ^{၁၁}	- ဖြူသော
ပုံနး (ဗမ္မး)	ဆ ^{၁၇}	- ပုဏ္ဏား
ပုံရှက်၊ ဗုရက် (ပရိုက်၊ ပြိုက်)	ခ ^{၂၄} င ^{၃၅}	- နှိပ်စက်သည်၊ ဖျက်ဆီးသည်
ပုံဟောက် (ဗဟောက်)	စ ^၂	- ကြောက်ရွံ့ခြင်း၊ ခြောက်လှန့်ခြင်း
ပေး (ဗေဟ်)	က ^{၄၂}	- သင်
ပေယ်သွရ် (ဗွဲသွင်)	က ^{၂၂}	- အောက်ဘက်သို့
ဗူး (မှး)	ခ ^{၄၀}	- သင်
ဗျာပါရ် (ဗျာပါရ)	က ^{၄၅}	- လုံ့လထုတ်ခြင်း
ဗြေယ်ဂူရ် (ဗြဲဂူ)	င ^၁	- မိုးရွာသည်
ဗြောင် (ဗြဲ)	ဂ ^{၃၂}	- မိန်းမ
ဘေယ် (ဘဲ)	င ^{၂၃}	- ဘေးအန္တရာယ်
မကးမောယ်ပြကါရ် (မကမ္မဲပြကာ)	ဂ ^{၁၀}	- တစ်မျိုးမကသော
မင်မေယ် (မင်မွဲ)	ခ ^{၃၃}	- စောင့်ထိန်းသည်
မတ်ဗြေယ် (မတ်ဗြဲ)	ဂ ^{၂၀}	- မိုးတိမ်
မမိရ် (မြဲမောင်)	က ^{၁၆}	- တိုးတက်ခြင်း
မမိလ် (မြဲမောင်)	ခ ^{၁၄}	- အမွေးအကြိုင်
မသဲ (မသ)	ခ ^{၁၃}	- အနံ့အစော်
မလ် (မောင်)	င ^{၁၀}	- မွေးကြိုင်သည်
မဟာဇန် (မှာဇန်)	ခ ^{၃၆}	- ပြည်သူ့အပေါင်း
မဟာသမုဒြ (မှာသွိတ်)	ယ ^{၃၉}	- မဟာသမုဒ္ဒရာ
မိစ် (မိက်)	ယ ^{၃၃}	- လိုသည်
မိမိလ် (မြဲမောင်)	ဂ ^၁	- အမွေးအကြိုင်
မုကုဋ် (မွော့အ်ကိုတ်)	ဂ ^{၂၄}	- မကိုဋ်

မုန်မရ်	(မြမောင်)	ခၣ်	- တိုးတက်ခြင်း
မုနျောဝ်	(ယ၊ အဝ်)		- အစ်ကို၊ နောင်တော်
မုလေး၊ မောယ်လေး၊ မွေး (မွဲလေဟ်)		ခၣ်ဆဲ	- တစ်ခါတည်း
မောအ်၊ မု	(မူ)	ကၣ် ၣ်	- မည်သည့်၊ အဘယ်
မုး	(မိုဟ်၊ မဝေါဟ်)	ခၣ်	- မာကျောခြင်း
မုး	(မိုဟ်)	ခၣ်	- လူ
မွဲရ်	(မွဲ)	ဂၢ်	- စမ္ပယ်
ယိရ် ယာသ်	(လယး)	ကၣ်	- အလင်း၊ အရောင်
ယိယိုက်	(ယိုက်)	ခၣ်	- ခွန်အား၊ တန်ခိုး
ယိလ်	(ယိုဝ်)	ကၣ်	- ဦးထိပ်ရွက်သည်
ယုက်သုံဝ်	(ယိုက်သွပ်)	ကၣ်	- လက်အုပ်ချီသည်
ရင်ညောအ်	(ရင်ညှ)	ဂၢ်	- အချင်းချင်း
ရစ်		ဂၢ်	- လမ်းမ၊ လမ်းသွယ်
ရသ်	(ရဟ်၊ ရှ်)	ဆၣ်	- အရသာ
ရာသ်	(ရး)	ခၣ်	- နိုင်ငံ
ရိန်အုတ်	(လအိတ်)	ယၣ်	- အဆုံး
ရိနုက်ပိရ်ပိည်	(ရနုက်ဗွေ)	ဂၢ်	- ပြည့်စုံအောင်
ရိန်လိည်	(လလောင်)	ခၣ်	- အပြစ်၊ ပျက်စီးခြင်း
ရိအံာ်	(အာတ်)	စၣ်	- အသနားခံချက်၊ 'အာစ်' ရှု
ရိသိ	(ရသိ၊ ရိသိ)	ခၣ်	- ရသေ့
ရုဗိန်၊ ရွိန်	(ဗိုန်၊ ထဗိုန်)	ဂၢ် ယၣ်	- ခိုင်မာသည်၊ ခိုင်မာ အောင်ပြုသည်
ရုံလောသ်၊ ရွှေသ် (လောဟ်)		ခၣ် ဂၢ်	- ချစ်သော၊ မက်သော
ရုံဝတ်	(ရမတ်၊ မြမတ်)	ခၣ်	- မျက်စိ
ရွေး	(သွို)	ဂၢ်	- ပူလောင်သော
ရွး	(ရွိုဟ်)	ဂၢ်	- နက်နဲသော

ရွှန်	(ပိုန်၊ ထပိုန်)	ယ ^{၃၀}	- ခိုင်မာသည်
ရွှင်	(မိင်)	က ^{၃၈} ယ ^{၄၄}	- ကြားသည်၊ နားထောင်သည်
ရွှာသ်	(လောဟ်)	ဂ ^{၃၃}	- ချစ်သော၊ မက်မောသော
ရွသ်	(လဝဟ်)	င ^{၃၃}	- လက်နက်
လဝါတ်			- ကောင်းပြီ
လာမိ	(ဂမီ၊ လမီ)	င ^{၂၃}	- စလောင်း
လိည်	(လေင်၊ လို)	ယ ^၄	- ပျက်စီးသည်
လိန်လသ်	(လနဟ်၊ လန့်)	င ^{၁၇}	- ပျင်းရိသော
လုံစရ်	(လမောဝ်၊ လမဝ်)	စ ^{၁၈}	- အညှာက်၊ ရွက်နု
လုံစာစ်		င ^{၁၅}	- ကောင်းသော
လုံစူး	(လွဟ်၊ လွဟ်၊ လစောဟ်၊ လစိုဟ်၊ လွိုဟ်)	စ ^{၁၇}	- အေးချမ်းခြင်း
လှောရ်	(လှောဝ်)	က ^{၂၅}	- ရှိခိုးသည်
လွဟ်	(လွဟ်၊ ဝုဟ်)	ဂ ^၃	- အပျို
ဝရ်	(ဝရ)	စ ^{၂၆}	- ဆု
ဝေရ် ဝေယ်	(ဝီဝဲ)	ဆ ^{၄၂}	- ရန်သူ
သနွေး	(သလေဟ်)	ဇ ^{၄၃}	- သံသယ
သခြင်	(သရင်)	က ^{၄၅}	- အမှု
သဘာဝ်	(သဘ)	ဆ ^{၂၀}	- သဘော၊ သဘာဝ
သင်္ကောန်၊ သွောန်	(သွာန်၊ သွံ၊ သကန်)	ယ ^{၂၃} စ ^{၃၀}	- နှင့်အတူ၊ အဖော်
သိန္ဓောရ်	(သမောဝ်)	ခ ^{၃၀}	- နှပ်ရည်
သိန္ဓောမ်	(သွမ်၊ သကောမ်၊ သနမ်)	ယ ^{၄၉}	- လက်သည်း
သိပိုင်		ဂ ^{၂၄}	- ပုဆိုး၊ အဝတ်
သိသိုက်	(တသိုက်)	ဂ ^{၂၉}	- ချမ်းသာ
သိသုဂိ၊ သိသွီး	(ဂဂီ၊ သွို)	င ^၈ ၂၂	- ချမ်းသာသည်
သုက်	(သိုက်)	ဆ ^{၁၂}	- ချမ်းသာ
သုပရ်	(သပဝ်)	ဂ ^{၂၃}	- ဂဠုန်
သုမောဟ်	(သွဟ်)	က ^{၁၀}	- တူသော၊ ညီသော

သုံခိုင်	(သမိုင်၊ သိုင်)	စ ^{၇၂}	- အရိပ်
သုံတုံ	(သွိုမ်)	ခ ^{၂၂}	- ထူသော
သုံမာည်	(သွာန်)	ဇ ^{၂၇}	- အမေး
သုံလှိုင်	(သွိုင်၊ သမ္ပိုင်)	စ ^{၇၀}	- မြင့်သော
သုံဝတ်	(သမတ်)	ယ ^{၇၉}	- ငယ်သော၊ သူငယ်
သုံရပ်	(သွိပ်)	က ^{၂၆}	- လက်အုပ်
သေား	(သဟ်၊ သှ်)	ဇ ^{၂၆}	- အဖြေ၊ ဖြေသည်
သွတ်	(သွတ်၊ သွတ်)	စ ^{၂၇}	- ပြတ်စဲသည်
သွိုင်	(သွိုင်)	ယ ^{၇၇}	- ခက်သော၊ ရခဲသော
သွိုက်မိုက်	(သွိုက်မိုက်)	ဆ ^{၇၆}	- နှစ်သက်သည်
ကြွက်	(ကြက်)	က ^{၁၆}	- ဖြစ်လတ္တံ့ကာလပြ
ကြွက်ဇွိုင်	(ကြက်ဇွိုင်)	က ^{၁၆}	- လာခဲ့သော်
သွရ်	(သွပ်)	က ^{၂၂}	- အောက်ဘက်သို့
သွာည်၊ သုံမာည်	(သွာန်)	က ^{၂၆} ဇ ^{၂၇}	- မေးသည်၊ အမေး
သွေး	(သွဟ်)	ခ ^{၇၉}	- တူသော၊ ညီသော
သျောအ်	(သွံ)	င ^{၂၂}	- ရောင်းသည်
ဩည်	(ဩန်)	င ^၁	- ငွေ
ဩြောအ်	(ဩြောံ)	င ^၁	- စပါး
ဩိုင်ထိစ်	(သွိုင်သွိုက်)	ယ ^{၁၆}	- မွေ့လျော်သည်၊ ကောင်းသည်
သွရ်	(သွပ်)	ဆ ^{၇၀}	- ကောင်းကင်ဘုံ၊ နတ်ပြည်
သွသ်	(သွဟ်)	ဂ ^{၇၇}	- ချမ်းသာ